

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2025 – Numri: 114

Tiranë – E martë, 1 korrik 2025

PËRMBAJTJA

	Faqe
Dekret i Presidentit nr. 194, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16379
Dekret i Presidentit nr. 195, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16379
Dekret i Presidentit nr. 196, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16379
Dekret i Presidentit nr. 197, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16379
Dekret i Presidentit nr. 198, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16380
Dekret i Presidentit nr. 199, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16380
Dekret i Presidentit nr. 200, datë 23.6.2025	Për dhënie të shtetësisë shqiptare 16380
Urdhër i Kolegjit të Posaçëm të Apelimit nr. 150, datë 26.6.2025	Për delegim kompetencash..... 16381
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 32, datë 19.5.2025	Me objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2024-1060 (115), datë 13.3.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Kthimin e çështjes për rigjykim në Kolegjin Civil të Gjykatës së Lartë, me tjetër trup gjykues. 16381

Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 33, datë 20.5.2025	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 422, datë 23.10.2023, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 167 (87-2023-270), datë 27.11.2023, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2024-423, datë 7.3.2024, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.....	16390
Vendim i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë nr. 00-2025-1007(82), datë 27.3.2025	Me objekt verifikimin e nevojave aktuale të sigurimit dhe zëvendësimin e masës së sigurimit personal “arrest në burg”, me një masë më të butë sigurimi.....	16412

DEKRET
Nr. 194, datë 23.6.2025

PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 6, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, shtetasve:

1. Selvije Bajram Memaj
2. Gëzim Nasuf Xhoxhaj
3. Gegë Agim Efendija
4. Sadije Isak Haziraj

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET
Nr. 195, datë 23.6.2025

PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 6, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, shtetasve:

1. Diona Albert Grezda
2. Orik Albert Grezda

3. Albert Gëzim Grezda

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET
Nr. 196, datë 23.6.2025

PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 6, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, shtetasve:

1. Kastriote Agim Vlahna
2. Dafina Agim Vlahna

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET
Nr. 197, datë 23.6.2025

PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 16, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, shtetasve:

1. Ilirjana Enver Shehi
2. Jolti Flamur Demaj

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET

Nr. 198, datë 23.6.2025

**PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 16, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të saj, shtetas:

1. Ariola Stavro Myftari

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET

Nr. 199, datë 23.6.2025

**PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 16, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të saj, shtetas:

1. Rudina Shpëtim Filari

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

DEKRET

Nr. 200, datë 23.6.2025

**PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, shkronjës “c”, nenit 93 të Kushtetutës, neneve 16, 20 e në vijim të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, i ndryshuar, me propozim të ministrit të Brendshëm,

DEKRETOJ:

Neni 1

Dhënien e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të saj, shtetas:

1. Alma Apostol Kazaziova

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

URDHËR
Nr. 150, datë 26.6.2025

PËR DELEGIM KOMPETENCASH

Në mbështetje dhe në zbatim të neneve 28 dhe 29 të ligjit nr. 44/2015, “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar; të nenit 12, pika 1, dhe nenit 13, germa “b”, të ligjit nr. 84/2016, “Për rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, si dhe të nenit 7, pika 2, germa “c”, të rregullores “Për veprimtarinë e Kolegjit të Posaçëm të Apelit të Gjykatës Kushtetuese”, të ndryshuar, në mungesë të kryetarit të Kolegjit të Posaçëm të Apelit,

URDHËROJ:

1. Delegimin e kompetencave të kryetarit të Kolegjit të Posaçëm të Apelit gjyqtarës Mimoza Tasi, për periudhën 2.7.2025–4.7.2025. Kjo kompetencë nuk mund të nënlegetohet.

2. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohet gjyqtarja Mimoza Tasi dhe të gjithë punonjësit e Kolegjit të Posaçëm të Apelit.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Sokol Çomo

VENDIM
Nr. 32, datë 19.5.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 13.5.2025 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 10 (L) 2024 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Luan Mumajesi, Isuf Mumajesi, Majlinda Mumajesi, Enver Mumajesi, Pullumb Mumajesi, të përfaqësuar nga avokatët Virtyt Sokoli dhe Erjon Syziu, me prokurë të posaçme.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Avokatura e Shtetit, përfaqësuar nga avokatet e shtetit Irma Qosja dhe Valbona Legisi

Ajencia e Trajtimit të Pronave, në mungesë, Petrit Mumajesi, Besnik Mumajesi, Fatbardha Mumajesi, Arben Mumajesi, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2024-1060 (115), datë 13.3.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Kthimi i çështjes për rigjykim në Kolegjin Civil të Gjykatës së Lartë, me tjetër trup gjykues.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 41, 42, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe neni 1 i Protokollit nr. 1 të saj; ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marjana Semini, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuësve (*kërkuesit*) të cilët kanë kërkuar pranimin e

kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Avokaturës së Shtetit, i cili ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim nga subjektet e interesuara, Agjencia e Trajtimit të Pronave (ATP), Petrit Mumajesi, Besnik Mumajesi, Fatbardha Mumajesi dhe Arben Mumajesi, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesit dhe subjektet e interesuara Petrit Mumajesi, Besnik Mumajesi, Fatbardha Mumajesi dhe Arben Mumajesi janë trashëgimtarët ligjorë të subjektit të shpronësuar I.B. Bazuar në parashikimet e ligjit nr. 9235, datë 27.9.2004, “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, të ndryshuar (ligji nr. 9235/2004), kërkuesi Luan Mumajesi, në cilësinë e përfaqësuesit ligjor të trashëgimtarëve subjektit të shpronësuar, i është drejtuar organit shtetëror të ngarkuar nga ligji me një kërkesë për njohjen e së drejtës së pronës dhe kthimin e pronës së paluajtshme, tokë “truall”, me sipërfaqe 12,450 m², të ndodhur në lagjen “Xhami Sherif” (10 Korriku), Tiranë, të shpronësuar në mënyrë të padrejtë nga shteti.

2. Me vendimin nr. 365, datë 19.12.2008 (vendimi nr. 365/2008), Zyra Rajonale e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (ZRKKP), qarku Tiranë, ka njohur të drejtën e pronësisë së trashëgimtarëve ligjorë të subjektit të shpronësuar për pronën tokë “truall” 8.000 m², të drejtën e tyre të kompensimit për këtë sipërfaqe në një nga format e parashikuara nga neni 11 i ligjit nr. 9235/2004, si dhe të drejtën e parablerjes së objekteve brenda sipërfaqes së pronës, konkretisht të 5 bujtinave me sipërfaqet respektive.

3. Kundër vendimit të ZRKKP-së, Tiranë ka ushtruar ankim administrativ Avokatura e Shtetit (zyra vendore Tiranë), ndërsa kërkuesi Luan Mumajesi ka paraqitur kundërankim administrativ. Në zbatim të vendimit nr. 27, datë 26.5.2010 (vendimi nr. 27/2010) dhe në vijim edhe të vendimit nr. 43, datë 6.10.2011 (vendimi nr. 43/2011) të Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), me të cilët u shfuqizuan ato dispozita të ligjit nr. 9235/2004, të cilat njihnin kompetencën e drejtorit të përgjithshëm të Agjencisë së Kthimit dhe Kompensimit të Pronave Faqe | 16382

(AKKP) për shqyrtimin e ankimeve të Avokaturës së Shtetit ndaj vendimeve të zyrave rajonale në qarqe, me vendimin nr. 1492, datë 30.12.2011, drejtori i përgjithshëm i AKKP-së ka deklaruar mungesën e juridiksionit administrativ dhe të kompetencës së AKKP-së për shqyrtimin e ankimit të Avokaturës së Shtetit ndaj vendimit nr. 365/2008 të ZRKKP-së, Tiranë.

4. Në vijim, në mbështetje të nenit 5 të ligjit nr. 10018, datë 13.11.2008, “Për Avokaturën e Shtetit” (ligji nr. 10018/2008), që njihje të drejtën e këtij institucioni për të përfaqësuar dhe mbrojtur interesat pasurorë të shtetit shqiptar përpara gjykatave vendase, si dhe të nenit 18 të ligjit nr. 9235/2004, që i njihje të drejtën për të bërë ankim në mbrojtje të këtyre interesave, Avokatura e Shtetit i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me kërkesëpadi ndaj AKKP-së dhe trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar, duke kërkuar anulimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë, me pretendimin se ky vendim ishte në kundërshtim me ligjin, pasi nuk provohej që subjekti i shpronësuar të ketë pasur të drejtën e pronësisë deri në datën 29.11.1944 dhe që prona t’i jetë marrë padrejtësisht nga shteti pas kësaj date. Gjatë gjykimit të çështjes së regjistruar për këtë padi, kërkuesit së bashku me trashëgimtarët e tjerë të subjektit të shpronësuar kanë paraqitur kundërpadi ndaj Avokaturës së Shtetit dhe AKKP-së, duke kërkuar ndryshimin e të njëjtit vendim të ZRKKP-së, Tiranë dhe njohjen e së drejtës së pronësisë për sipërfaqen e përgjithshme të truallit prej 12.450 m², kthimin fizik të truallit të lirë dhe njohjen e së drejtës së parablerjes të objekteve shtetërore që ndodhen brenda kësaj sipërfaqeje kur ato të privatizohen, me pretendimin se e drejta e pronësisë së subjektit të shpronësuar shtrihej në një sipërfaqe me të madhe se ajo e njohur nga ZRKKP-ja, Tiranë.

5. Në përfundim të gjykimit, me vendimin nr. 5743, datë 12.5.2014, gjykata e rrethit ka vendosur rrëzimin e padisë së Avokaturës së Shtetit, pranimin e kundërpadisë të trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar, ndryshimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë, njohjen pronarë të trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar I.B. për sipërfaqen “truall” prej 13.200 m², sipas kufizimeve përkatëse; kthimin atyre të sipërfaqeve 4.900 m² dhe 4.750 m², sipas aktit të ekspertimit dhe shtesës së tij; kompensimin e sipërfaqes 810 m² të zënë me rrugë kalimi; njohjen e së drejtës së parablerjes ose kompensimit në një

nga format e parashikuara nga ligji nr. 9235/2004 për bujtinat me sipërfaqet respektive. Kundër këtij vendimi ka ushtruar ankim Avokatura e Shtetit, duke pretenduar, ndër të tjera, se kërkitimi i kundërpadisë nuk kishte lidhje me atë të padisë e midis tyre nuk mund të bëhej kompensimi dhe se kundërpadia nuk mund të drejtohej ndaj saj, si subjekt procedural, pasi vendimi i kundërshtuar nuk ishte nxjerrë nga ajo.

6. Me vendimin nr. 1036, datë 5.5.2015, Gjykata e Apelit Tiranë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së rrethit, duke e vlerësuar atë të drejtë dhe të bazuar në ligj. Ndaj këtij vendimi ka ushtruar rekurs Avokatura e Shtetit, duke parashtruar, krahas shqyrtimit nga gjykatat e ulëta të kundërpadisë së bashku me padinë, edhe se ajo nuk kishte asnjë tagër ligjor për t'u njohur dhe kthyer pronën kërkuësve, pasi këtë tagër e kishte vetëm AKKP-ja, ndaj kundërpadia nuk duhej të ishte drejtuar ndaj saj. Nga ana tjetër, trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar kanë paraqitur kundërrkurs.

7. Me vendimin nr. 00-2024-1060 (115), datë 13.3.2024, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, bazuar në nenet 160, 299 dhe 485, pika 1, shkronja “a” dhe “dh”, të Kodit të Procedurës Civile (KPC), ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit për pjesën e rrëzimit të padisë së Avokaturës së Shtetit dhe prishjen e vendimeve të gjykatës së rrethit e të gjykatës së apelit, si dhe pushimin e gjykimit për kundërpadinë e trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar, me arsyetimin se gjykatat më të ulëta kanë gabuar kur kanë pranuar për shqyrtim kundërpadinë së bashku me padinë, në rrethanat kur nuk plotësohen kushtet dhe kriteret e nenit 160, pika 1, të KPC-së për marrjen në shqyrtim të kundërpadisë, e cila nuk mund të ngrihej në kuptim të nenit 299 të KPC-së, pasi nga pikëpamja formale nuk plotëson elementet përbërëse të një kundërpadie në kuptim të nenit 160 të KPC-së. Konkretisht, sipas saj, akti kundërpadi nuk i plotëson kushtet për të qenë i tillë si në drejtëm të mungesës së legjitimitimit formal procedural të Avokaturës së Shtetit, ashtu edhe të mungesës së kriterëve lidhëse të objektit të padisë me atë të kundërpadisë, ndërkohë që mungesa e legjitimitimit procedural formal të Avokaturës së Shtetit e bente të pamundur ekzistencën e gjykimit si një padi më vete të kundërpadisë, e cila, për shkak të të metave të karakterit formal procedural të ndërtimit të

ndërgjyqësisë fillestare, nuk plotëson as kushtet e një padie të pavarur.

8. Në datën 12.7.2024 kërkuësit i janë drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, i cili pas plotësimit, sipas parashikimeve të nenit 27 të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 30.10.2024. Në datën 18.12.2024 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për diskutim në Mbledhjen e Gjyqtarëve. Kjo e fundit, në datën 27.1.2025, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

9. Gjykata vë në dukje se, në përputhje me nenin 32 të ligjit nr. 133/2015, datë 5.12.2015, “Për trajtimin e pronës dhe përfundimin e procesit të kompensimit të pronave”, AKKP-ja është transformuar në ATP. Për këtë shkak, në tekstin e këtij vendimi, emërtimet e këtij institucioni janë përdorur në përkëmbim respektiv të njëri-tjetrit, duke iu referuar kohës kur janë kryer veprimet dhe janë marrë vendimet përkatëse.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

10. **Kërkuësit**, në mënyrë të përmbledhur, kanë pretenduar se u janë cenuar:

10.1. *E drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

10.1.1. *Së drejtës së aksesit substancial*, si rrjedhojë e pushimit nga Gjykata e Lartë të gjykimit për kundërpadinë, ndonëse përdorimi i këtij mjeti juridik njihet nga ligji. Po kështu, Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë përgjigje pretendimit kryesor të tyre që lidhet me të drejtën substanciale të pronës dhe nuk ka arsyetuar për ndërhyrjen në këtë të drejtë, në cenim të së drejtës së tyre për akses në këtë gjykatë.

10.1.2. *Standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi: (i) Interpretimi që Gjykata e Lartë i ka bërë nenit 160 të KPC-së për ushtrimin e së drejtës së padisë në formën e kundërpadisë është arbitrar në këndvështrimin kushtetues. Paraqitja e kundërpadisë përbën një mjet të lejuar si nga dispozita ligjore, ashtu edhe nga praktika gjyqësore. Arsyetimi i Gjykatës së Lartë është kontradiktor, pasi pranon që kundërpadia mund të paraqitet si padi e veçantë, ndërkohë që në praktikë ajo do të ishte bashkuar gjithsesi në të njëjtin proces. Në kundërshtim nga sa Gjykata e Lartë arsyeton, Avokatura e Shtetit nuk është paraqitur në gjykim në cilësinë e përfaqësuesit të AKKP-së, por si palë

paditëse. Për këtë shkak, kundërpadia nuk i është drejtuar vetëm këtij organi, por edhe AKKP-së. Gjykata e Lartë duhet të kishte analizuar rolin e këtij organi si subjekt formal i së drejtës dhe si palë në një proces civil. (ii) Arsyetimi i Gjykatës së Lartë është i mangët, pasi ajo nuk është shprehur për shkakun kryesor të kundërpadisë dhe kundërrekursit, që lidhej me të drejtën substanciale të pronës. Ai është kontradiktor, pasi, nga njëra anë, pranon se kërkuesit kanë paraqitur kundërpadi ndaj AKKP-së, ndërsa, nga ana tjetër, shprehet se ata duhej të paraqisnin padi ndaj këtij organi dhe jo Avokaturës së Shtetit, çka e bën këtë vendim arbitrar në këndvështrimin kushtetues.

10.2. *E drejta e pronës*, e garantuar nga neni 41 i Kushtetutës, pasi duke disponuar për pushimin e gjykimit të kundërpadisë Gjykata e Lartë ka zhbërë një proces gjyqësor 12-vjeçar lidhur me të drejtën e tyre për të gëzuar dhe disponuar pronën e trashëguar dhe të drejtat reale në të, në cenim të *parimit të sigurisë juridike*. Përmes procesit administrativ e më pas atij gjyqësor ata kanë synuar rivendikimin e së drejtës së tyre të pronës, të fituar në një nga format e njohura nga Kushtetuta dhe ligji, konkretisht përmes vendimit të ZRKKP-së, Tiranë dhe vendimeve të gjykatave të shkallës së parë dhe të apelit. Gjykata e Lartë nuk është shprehur për pasojat e vendimmarrjes së saj në të drejtën substanciale të pronës dhe vendimi i kësaj gjykate e ka bërë të pamundur ushtrimin e plotë të tagrave të pronësisë, duke krijuar pasiguri juridike. Mënyra sesi Gjykata e Lartë ka interpretuar dispozitat procedurale që lidhen me kundërpadinë nuk përputhet me konceptin kushtetues të së drejtës së pronës. Qëndrimi i saj bie ndesh me vendimin unifikues nr. 24, datë 13.3.2002, të Kolegjeve të Bashkuara të saj (*vendimi unifikues nr. 24/2002*).

11. **Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit**, ka prapësuar:

A. Për juridiksionin

11.1. Gjykata nuk ka juridiksion për shqyrtimin e çështjes, pasi pretendimet e kërkuesve kanë të bëjnë me interpretimin dhe zbatimin e ligjit, çka nuk përfshihet në juridiksionin kushtetues.

B. Për themelin

11.2. Pretendimet për cenimin e *së drejtës së aksesit* janë të pabazuara, pasi kërkuesit nuk kanë parashtruar argumente konkrete në mbështetje të tyre. Vendimi i Gjykatës së Lartë është marrë në bazë të parimeve të së drejtës civile dhe në respektim

të dispozitave ligjore përkatëse. Padia është ngritur nga Avokatura e Shtetit bazuar në ligjin nr. 9235/2004, i cili njihet të drejtën e këtij institucioni për kundërshtimin e vendimeve të ZRKKP-ve në mbrojtje të interesave shtetërorë. Ushtrimi i së drejtës për ngritjen e padisë nuk e legjitimon atë si palë në proces, pasi Avokatura e Shtetit nuk është mbajtëse e ndonjë të drejte subjektive. Në padi AKKP-ja është thirrur prej saj në pozitë të kundërt procedurale.

11.3. Pretendimet për cenimin e *standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor* janë të pabazuara, pasi analiza dhe arsyetimi i Gjykatës së Lartë për vlerësimin e objektit të kundërpadisë janë ezaurues dhe të plotë, duke u dhënë përgjigje në mënyrë të argumentuar e me referenca ligjore pretendimeve të ngritura në kërkesë.

11.4. Edhe pretendimet për cenimin e *së drejtës së pronës* janë të pabazuara, pasi padia e Avokaturës së Shtetit për kundërshtimin e vendimit të ZRKKP-së është bërë në mbrojtje të së drejtës së pronës, sipas ligjit të posaçëm nr. 9235/2004 dhe jo në mbrojtje të së drejtës së saj të pronësisë ose si përfaqësuese e ZRKKP-së. Jurisprudenca kushtetuese ka pranuar se Avokatura e Shtetit gëzon vetëm të drejtën e përfaqësimit. Në rastin konkret, Avokatura e Shtetit nuk gëzon pozitën procedurale të bashkë-ndërgjyqësisë me AKKP-në. Interpretimi që Gjykata e Lartë i ka bërë ligjit në drejtim të dallimit që ekziston mes rolit të Avokaturës së Shtetit si mbrojtëse e interesit pasuror të shtetit dhe interesit të një institucioni shtetëror, palë në gjykim, është i drejtë.

12. **Subjektet e interesuara, ATP-ja, Petrit Mumajesi, Besnik Mumajesi, Fatbardha Mumajesi dhe Arben Mumajesi**, nuk kanë paraqitur prapësime me shkrim, edhe pse janë njoftuar rregullisht.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesve

13. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje

Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuarra në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

14. Kërkuesit, si individë, legjitimohen *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi kanë qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit kanë ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe kanë interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

15. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuesit i janë drejtuar asaj me ankim kushtetues individual, duke ngritur pretendime për procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, për të cilin nuk kanë mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tyre kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

16. Për sa i takon legjitimitetit *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit të së drejtës. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesit kanë kundërshtuar vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 13.3.2024, ndërsa ankimin kushtetues individual, në të cilin kanë parashtruar pretendime për cenimin e *së drejtës për proces të rregullt ligjor* në drejtim të *së drejtës së aksesit substancial e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, si dhe *së drejtës së pronës të lidhur me parimin e sigurisë juridike*, e kanë paraqitur në datën 12.7.2024. Për rrjedhojë, ata legjitimohen *ratione temporis* për këto pretendime, pasi i kanë paraqitur brenda afatit ligjor 4-mujor.

17. Gjykata konstaton se në parashtrimet e datës 5.3.2025 dhe ato të datës 13.3.2025 ndaj prapësimeve të Avokaturës së Shtetit, kërkuesit kanë pretenduar cenimin e *së drejtës për proces të rregullt ligjor* edhe në drejtim të *së drejtës për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur*, si rrjedhojë e shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit nga Gjykata e Lartë, si dhe të *parimit të barazisë së armëve*, për shkak të favorizimit të Avokaturës së Shtetit në procesin e zhvilluar, pretendime të cilat nuk i kanë ngritur në ankimin

filleshtar. Referuar nenit 1, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000 dhe nenit 185 të KPC-së, Gjykata vë në dukje se shkakët e ankimit kushtetues individual mund të ndryshohen (shtohen ose pakësohen) deri në momentin që vendoset kalimi i çështjes për shqyrtim në seancë plenare. Bazuar në këto parashikime, Gjykata çmon se këto pretendime të reja, të cilat përbëjnë shtesë të shkaqeve të ankimit kushtetues individual, nuk mund të merren në shqyrtim, pasi ato janë paraqitur nga kërkuesit pas vendimit të Mbledhjes së Gjyqtarëve për kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

18. Për sa i takon legjitimitetit *ratione materiae*, Gjykata eidenton se kërkuesit kanë pretenduar se vendimi i Gjykatës së Lartë u ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës së aksesit substancial e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, si dhe të drejtën e pronës të lidhur me parimin e sigurisë juridike. Sipas subjektit të interesuar, Avokaturës së Shtetit, Gjykata nuk ka juridiksion për shqyrtimin e këtyre pretendimeve, pasi ato kanë të bëjnë me interpretimin dhe zbatimin e ligjit, çka nuk përfshihet në juridiksionin e saj. Kërkuesit e kanë vlerësuar të pabazuar prapësimin e Avokaturës së Shtetit, me argumentin se pretendimet e tyre janë parashtruar në kuadër të cenimit të të drejtave kushtetuese dhe vlerësimit të gabuar të ligjit nga Gjykata e Lartë, çka sipas jurisprudencës kushtetuese përfshihet në juridiksionin e Gjykatës.

19. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se kontrolli kushtetues që ajo ushtron ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes të të drejtave kushtetuese të individit dhe problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete nuk përbëjnë juridiksion kushtetues, nëse ato nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave (*shih vendimet nr. 3, datë 26.1.2015; nr. 31, datë 5.7.2011, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këndvështrim të kësaj jurisprudence, në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesit kanë pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor dhe së drejtës së pronës private, të garantuara nga nenet 42 e 41 të Kushtetutës. Në kushtet kur këto pretendime kanë të bëjnë me cenimin e të drejtave themelore kushtetuese, Gjykata vlerëson se, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, ato përfshihen në juridiksionin e saj, ndaj i çmon të pabazuara prapësimet e Avokaturës së Shtetit për

mungesën e juridiksionit të saj në shqyrtimin e çështjes.

20. Për sa i takon thelbit të pretendimeve të kërkuësve, duke qenë se argumentet për të cilat ata kanë bazuar pretendimin për cenimin e së drejtës së pronës private të lidhur me parimin e sigurisë juridike janë të ndërvarrura me ato për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, Gjykata çmon të analizojë çështjen në këndvështrim të nenit 42 të Kushtetutës, sipas të cilit prona private nuk mund të cenohet pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo, për mbrojtjen e së drejtës kushtetuese të pronës private, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë. Duke mbajtur në konsideratë se kërkuësit parashtrojnë se si rrjedhojë e interpretimit të gabuar të ligjit vendimi i Gjykatës së Lartë për pushimin e kundërpadisë u ka cenuar të drejtën për akses substancial përpara asaj gjykate, Gjykata vlerëson të analizojë në vijim bazueshmërinë në themel të pretendimeve të tyre në drejtim të aksesit substancial dhe të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e pronës.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e aksesit substancial dhe të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e pronës

21. Kërkuësit kanë pretenduar se Gjykata e Lartë ka interpretuar dhe zbatuar në mënyrë arbitrare nenin 160 të KPC-së për ushtrimin e kundërpadisë, në cenim të së drejtës së tyre për akses substancial në atë gjykatë. Ajo nuk ka marrë parasysh se Avokatura e Shtetit është paraqitur si palë paditëse dhe jo si përfaqësuese e AKKP-së, shkak për të cilin kundërpadia u është drejtuar të dyja institucioneve. Arsytimi i saj është kontradiktor, pasi ndërsa pranon se kundërpadia është paraqitur ndaj AKKP-së, shprehet se ajo duhej paraqitur ndaj këtij organi dhe jo ndaj Avokaturës së Shtetit. Gjykata e Lartë ka ripërsëritur në mënyrë abuzive shkaqet e parashtruara në rekurs nga Avokatura e Shtetit, ndërkohë që duhej të kishte analizuar rolin e këtij organi si subjekt formal i së drejtës dhe si palë në procesin civil. Po sipas kërkuësve, Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë përgjigje pretendimit kryesor të tyre që lidhej me të drejtën substanciale të pronës. Duke disponuar për pushimin e gjykimit të kundërpadisë kjo gjykatë ka zhbërë një proces gjyqësor 12-vjeçar lidhur me të drejtën e tyre për të gëzuar dhe disponuar pronën e trashëguar dhe të drejtat reale në të, në cenim të *parimit të sigurisë juridike*. Qëndrimi i

saj bie ndesh edhe me vendimin unifikues nr. 24/2002.

22. Subjekti i interesuar, Avokatura e Shtetit, ka prapësuar se pretendimet e kërkuësve janë të pabazuara, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë është marrë në përputhje me parimet e së drejtës civile e dispozitat ligjore përkatëse dhe interpretimi që ajo i ka bërë ligjit, në drejtim të dallimit që ekziston mes rolit të Avokaturës së Shtetit si mbrojtëse e interesit pasuror të shtetit dhe interesit të një institucioni shtetëror, palë në gjykim, është i drejtë. Avokatura e Shtetit ka vepruar në bazë të ligjit nr. 9235/2004, pa qenë mbajtëse e ndonjë të drejte subjektive ose përfaqësuese e ZRKKP-së, Tiranë. Po sipas këtij subjekti, Gjykata e Lartë ka bërë një arsyetim të plotë të çështjes, duke u dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuësve. Në interpretim të drejtë të ligjit ajo ka dalluar drejt rolin e Avokaturës së Shtetit si mbrojtëse e interesit shtetëror nga ai i një institucioni palë në gjykim.

23. Neni 42, pika 1, i Kushtetutës parashikon se prona nuk mund të cenohet pa një proces të rregullt ligjor. Kjo dispozitë sanksionon të drejtën për gjykim, ku e drejta e aksesit, që është e drejta për të vënë në lëvizje gjykatën, përbën një aspekt të saj. E drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Kjo e drejtë e individit nuk përfshin vetëm të drejtën për të vënë në lëvizje gjykatën, por edhe të drejtën për të pasur nga ajo një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substancial dhe jo thjesht formal. Në rast se mohohet kjo e drejtë procesi konsiderohet i parregullt, sepse aksesit në gjykatë është, përpara së gjithash, një kusht kryesor për të realizuar mbrojtjen e të drejtave të tjera të individit (*shih vendimet nr. 41, datë 29.5.2024; nr. 22, datë 29.4.2021; nr. 3, datë 23.2.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

24. E drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsytuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka pohuar se arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkcioni i një vendimi të arsytuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Vendimi gjyqësor në çdo rast duhet të jetë i rregullt në formë dhe i qartë në

përmbajtje dhe në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre dhe formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie, kontradiksion të hapur ose të fshehtë. Po sipas Gjykatës, detyra e saj është të shqyrtojë dhe të vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventualisht arbitrar, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës (*shih vendimet nr. 3, datë 21.1.2025; nr. 50, datë 20.6.2024, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë drejtim, Gjykata ka theksuar se respektimi i të drejtave kushtetuese është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë, e cila i ka të gjitha mjetet dhe kompetencat për të kryer një rol që shkon përtej ligjit dhe synon të drejtën (*shih vendimet nr. 10, datë 4.3.2021; nr. 3, datë 23.2.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Për sa i përket së drejtës për pronë private, të parashikuar nga neni 41 i Kushtetutës, Gjykata ka theksuar se ajo përbën një ndër aspektet më thelbësore të shoqërisë demokratike. Sipas Gjykatës, si e drejtë universale e njeriut, e drejta e pronës përfshin çdo posedim të sendeve ose të të drejtave të tjera materiale pasurore dhe në një shtet demokratik individit duhet t'i garantohet gëzimi i qetë dhe pa pengesa të paarsyeshme i kësaj të drejte. Në çdo rast, kjo e drejtë shtrihet ndaj sendeve, pronësia e të cilave është fituar në përputhje me ligjin (*shih vendimet nr. 31, datë 18.4.2024; nr. 53, datë 31.10.2023; nr. 36, datë 21/4.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Në lidhje me procesin e kthimit dhe të kompensimit të pronës, Gjykata është shprehur se ai lindi si një nevojë për të vendosur drejtësinë sociale, për arsye se individët ishin zhveshur nga prona në përputhje me legjislacionin e kohës, por në kundërshtim me elementet bazë të së drejtës të shteteve demokratike, në të cilat e drejta e pronës private njihet dhe mbrohet nga rendi juridik dhe se, në këto kushte, individëve të ndryshëm, të cilët ishin privuar nga e drejta e pronës gjatë regjimeve totalitare, u lindi e drejta që të kërkonin të viheshin në të njëjtat pozita juridike për pronën, siç kishin qenë përpara shtetëzimit. Sipas saj, kërkesa e një personi përpara organeve të kthimit dhe të kompensimit të pronave synon njohjen e së drejtës së pronës për një send të caktuar, e cila është një e

drejtë subjektive dhe jo një interes i ligjshëm i tij, në kuptim të nenit 32 të KPC-së, ndërsa ajo rregullohet nga Kodi Civil, duke qenë jashtë fushës së veprimit të së drejtës publike. Gjykata ka theksuar se vendimet e organeve administrative, që kanë pasur si kompetencë kthimin dhe kompensimin e pronave, në vite, nuk trajtohen dhe nuk goditen në gjykatë si akte administrative, por, përkundrazi, shtetasi në gjykatë, në një gjykim të zakonshëm kërkon të drejtën e pronës, duke paraqitur prova në mbështetje të kësaj të drejte dhe se shqyrtimi i saj mund të bëhet vetëm nga gjykata e zakonshme, në përputhje me KC-në (*shih vendimin nr. 27, datë 26.5.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Gjykata vëren se pushimi i gjykimit rregullohet posaçërisht nga ligji procedural civil. Sipas nenit 299 të KPC-së, gjykata vendos pushimin e gjykimit edhe kur konstaton se padia nuk mund të ngrihej dhe kur ky shkak konstatohet nga gjykatat më të larta, ato prishin vendimin e gjykatave më të ulëta dhe vendosin pushimin e gjykimit (shkronja “c”). Ndërkohë, kundërpadia rregullohet nga neni 160, paragrafi i parë, i KPC-së, sipas të cilit i padituri ka të drejtë të paraqesë kundërpadi kur kërkitimi i kundërpadisë ka lidhje me atë të padisë ose kur midis tyre mund të bëhet kompensimi. Në jurisprudencën e saj unifikuese, Gjykata e Lartë ka pohuar se që padia e të paditurit kundër paditësit të cilësohet si kundërpadi dhe të pranohet të gjykohej së bashku me padinë në gjykimin e filluar duhet të plotësojë të paktën një nga dy elementet substanciale të kërkuara nga neni 160, paragrafi i parë, i KPC-së, lidhjen (koneksitetin) midis kërkimeve dhe/ose mundësinë e kompensimit (*ndërshtypjes*) të detyrimeve të ndërsjella (*shih vendimin unifikues nr. 901, datë 14.7.2000, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë*). Kundërpadia ka të bëjë me kërkimet e të paditurit në një gjykim të filluar, ku ai jo vetëm që kundërshton padinë, duke kërkuar rrëzimin e saj, por ngre edhe kërtime të tjera që tejkalojnë objektin e padisë, duke pretenduar mbrojtjen e të drejtave të tij subjektive nëpërmjet gjykatës. Këto kërtime në kundërpadi kanë si qëllim, nga njëra anë, realizimin e mbrojtjes të të paditurit ndaj padisë, por, nga ana tjetër, ato parashatrojnë dhe pretendime që qëndrojnë më vete si padi e veçantë (*shih vendimin unifikues nr. 3, datë 28.4.2014, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë*).

28. Në këndvështrim të standardeve të mësipërme, Gjykata çmon të analizojë në vijim vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë, në pjesën që ka

vendosur pushimin e gjykimit të kundërpadisë edhe të kërkuesve, për të vlerësuar nëse interpretimi që ajo i ka bërë institutit të pushimit të gjykimit në kontekstin e nenit 299 të KPC-së të lidhur me nenin 160 të këtij kodi ka cenuar të drejtën e tyre për akses substancial në atë gjykatë e, për rrjedhojë, nëse ky interpretim dhe procesi i zhvilluar nga ajo gjykatë kanë çuar në cenimin e së drejtës së pronës private të kërkuesve. Po kështu, Gjykata do të analizojë nëse qasja e mbajtur në vendimin e kundërshtuar të Gjykatës së Lartë respekton standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor, konkretisht nëse në vendim janë shpjeguar qartë arsyet për pushimin e gjykimit të kundërpadisë.

29. Në rastin konkret, referuar akteve të dosjes gjyqësore të administruar për qëllime të gjykimit kushtetues, Gjykata vëren se kërkuesit i janë drejtuar organit shtetëror të ngarkuar nga ligji për kthimin e pronës së trashëgimlënësit të tyre, kërkesë e cila është pranuar vetëm pjesërisht, duke u njohur atyre të drejtën e pronësisë dhe të kompensimit për një pjesë të sipërfaqes së saj, si dhe të drejtën e parablerjes së objekteve të ndodhura në të. Vendimi është kundërshtuar në rrugë administrative dhe pas konstatimit të mungesës së juridiksionit administrativ, si dhe kompetencës së AKKP-së për shqyrtimin e ankimit, Avokatura e Shtetit i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me kërkesëpadi ndaj AKKP-së dhe trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar, duke kërkuar anulimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë, sa i përket njohjes të së drejtës së pronës, kthimit e kompensimit të saj, ndërsa kërkuesit kanë paraqitur kundërpadi ndaj Avokaturës së Shtetit dhe AKKP-së, duke kërkuar ndryshimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë dhe njohjen atyre të së drejtës së pronësisë për një sipërfaqe më të madhe, kthimin fizik të saj dhe njohjen e së drejtës së parablerjes të objekteve shtetërore të ndodhura në të në momentin e privatizimit të tyre.

30. Si gjykata e rrethit, ashtu edhe gjykata e apelit kanë pranuar shqyrtimin e kundërpadisë së kërkuesve (dhe trashëgimtarëve të tjerë) së bashku me padinë, duke e gjetur atë në përputhje me kërkesat e nenit 160 të KPC-së. Ndërsa Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar se shqyrtimi i kundërpadisë duhej të pushohej si padi që nuk mund të ngrihej, sipas nenit 299, shkronja “c”, të KPC-së, për shkak se ajo nuk plotësonte nga pikëpamja formale elementet përbërëse të një kundërpadie në

kuptim të nenit 160 të KPC-së, si në drejtim të mungesës së legjitimitetit formal procedural të Avokaturës së Shtetit, ashtu edhe në drejtim të mungesës së kriterëve lidhëse të objektit të padisë me atë të kundërpadisë, duke mos u plotësuar kështu kushtet dhe kriteret e përcaktuara nga kjo dispozitë për shqyrtim e saj së bashku me padinë. Sipas Kolegjit Civil, edhe pse sipas ligjit, Avokatura e Shtetit gëzonte të drejtën e ngritjes së padisë, ajo nuk mund të ishte palë e paditur në padi ose kundërpadi, pasi nuk gëzon legjitimitet procedural pasiv, për sa kohë nuk është pronare e pasurisë shtet dhe as administron këtë pasuri, nuk ka kompetencë të shprehet për kërkimet e subjekteve të shpronësuar për njohjen dhe kthimin e pasurisë dhe nuk është ajo subjekti që ka shkelur, cenuar ose mohuar të drejtat subjektive që trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar synonin të realizonin përmes kundërpadisë. Për rrjedhojë, në kuptim të nenit 160 të KPC-së, mes objektit të padisë dhe atij të kundërpadisë mungonte lidhja e nevojshme, çka sillte, për pasojë, mungesën e kushtit të ngritjes së kundërpadisë si mjet mbrojtës procedural i të paditurit në gjykim. Ky i fundit mund të realizonte pretendimet për pasurinë dhe për kundërshtimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë përmes ngritjes së një padie, duke thirrur në gjykim si të paditur AKKP-në, si organi që me mosveprim nuk ishte shprehur për të gjithë sipërfaqen e pronës së pretenduar prej tyre në rrugë administrative, dhe jo përmes kundërpadisë së ngritur edhe ndaj Avokaturës së Shtetit, e cila është përfaqësuese ligjore e organeve shtetërore mbajtës të së drejtës së pronësisë. Kur gjykohen së bashku një padi dhe një kundërpadi, si rregull, nuk mund të thirren si paditës ose të paditur edhe persona të tjerë, me kërkime të pavarura nga ato të përcaktuara në objektin e padisë dhe të kundërpadisë, përveç rasteve të bashkëndërgjyqësisë sipas neneve 161-162 të KPC-së, ndërkohë që, në rastin konkret, nuk janë kushtet për bashkimin proceduralisht të Avokaturës së Shtetit me të paditurin AKKP. Në këtë situatë, në kushtet e të metave të karakterit formal procedural të ndërtimit të ndërgjyqësisë fillestare, kundërpadia nuk plotësonte as kushtet e një padie të pavarur, ndaj çështja nuk mund të kthehej për rigjykim (*shih, paragrafët 31, 34, 41 dhe 42, faqet 12-15, të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

31. Nga sa më lart, Gjykata vëren se trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar i janë

drejtuar organit shtetëror të ngarkuar nga ligji për rivendosjen e së drejtës së pronësisë përmes njohjes së saj, kthimit dhe kompensimit të pronës sipas ligjit të posaçëm. Kjo kërkesë është pranuar pjesërisht nga ZRKKP-ja, Tiranë dhe Avokatura e Shtetit, në cilësinë e institucionit të ngarkuar nga ligji edhe për mbrojtjen e interesave pasurorë të shtetit pranë gjykatave kombëtare, ka kundërshtuar vendimin, duke paraqitur padi në gjykatë, me të cilën ka thirrur si të paditur AKKP-në dhe trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar. Në paraqitjen e padisë Avokatura e Shtetit ka vepruar në bazë të nenit 5 të ligjit nr. 10018/2008, duke u shfaqur në proces në cilësinë e paditësit dhe jo të përfaqësuesit ligjor të ndonjë institucioni shtetëror. Përmes padisë Avokatura e Shtetit ka synuar marrjen nga gjykata të një vendimi për ndryshimin e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë për atë pjesë të tij, me të cilin ishte disponuar për njohjen e së drejtës së pronës, kthimin dhe kompensimin e saj, pra të një vendimi që zhbënte efektet e vendimit të ZRKKP-së, Tiranë dhe, në thelb, mosnjohjen e së drejtës së pronësisë për trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar të së drejtës së pronësisë, duke mbetur në këtë mënyrë prona në pronësi të shtetit.

32. Nga ana tjetër, edhe trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar kanë kundërshtuar të njëjtin vendim të ZRKKP-së, Tiranë, por për atë pjesë të tij me të cilin, për një pjesë të pretenduar të pronës, nuk ishte njohur e drejta e pronësisë, kthimi ose kompensimi i saj. Këtë kundërshtim ata e kanë paraqitur gjatë procesit gjyqësor, duke përdorur për këtë mjetin ligjor të kundërpadisë, me të cilin kanë thirrur si të paditur, krahas AKKP-së, edhe Avokaturën e Shtetit, e cila kishte paraqitur padinë kundër tyre në funksion të mbrojtjes së interesave pasurorë të shtetit. Me fjalë të tjera, kërkuesit me anë të kundërpadisë jo vetëm kanë kundërshtuar padinë e Avokaturës së Shtetit, duke kërkuar rrëzimin e saj, por kanë ngritur edhe kërtime të tjera që tejkalojnë objektin e padisë, duke pretenduar mbrojtjen e së drejtës subjektive të pronës nëpërmjet gjykatës. Kërkimet e tyre në kundërpadi kanë pasur si qëllim, nga njëra anë, realizimin e mbrojtjes së tyre ndaj padisë, por, nga ana tjetër, ato kanë parashtruar edhe pretendime që qëndrojnë më vete si padi e veçantë.

33. Gjykata konstaton se mosmarrëveshja e parashtruar përpara gjykatave të zakonshme lidhet me të drejtën e pronës, ndërsa (kundër)padia edhe e kërkuesve për njohjen e kësaj të drejte është pushuar

nga Gjykata e Lartë. Kjo e fundit, ndonëse ka pranuar se trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar mund të ngrinin padi kundër AKKP-së për rivendosjen e së drejtës së pronës, ka arritur në përfundimin se kundërpadia e paraqitur nga ata në rastin konkret ishte një padi që nuk mund të ngrihej për shkak se ajo ishte ngritur edhe kundër Avokaturës së Shtetit, e cila, sipas asaj gjykate, nuk gëzonte legjitimitim procedural pasiv. Një arsyetim i tillë, në vlerësim të Gjykatës, nuk është në përputhje me standardet kushtetuese, për dy shkaqet e mëposhtme.

34. *Së pari*, vendimi i Gjykatës së Lartë është kontradiktor dhe i paarsyeshëm lidhur me vlerësimin se kundërpadia e trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar ndaj AKKP-së është një padi që nuk mund të ngrihej. Sikurse edhe vetë Gjykata e Lartë ka pranuar, por referuar edhe jurisprudencës kushtetuese, sikundër edhe praktikës gjyqësore ndër vite, subjektet e shpronësuar mund të kundërshtojnë vendimet e organit shtetëror të ngarkuar nga ligji për kthimin dhe kompensimin e pronës, vendime të cilat nuk trajtohen dhe nuk goditen në gjykatë si akte administrative, por, përkundrazi, shtetasi në gjykatë, në një gjykim të zakonshëm, kërkon të drejtën e pronës, duke paraqitur prova në mbështetje të kësaj të drejte. Në këtë kuptim, përfundimi i Gjykatës së Lartë se ishte para një padie që nuk mund të ngrihej dhe gjykimi i saj duhej të pushohej, është haptazi i paarsyeshëm, duke sjellë, si pasojë, kufizimin e aksesit substancial të kërkuesve në atë gjykatë, si dhe cenimin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor, në shkelje të së drejtës për proces të rregullt ligjor.

35. Po kështu, Gjykata vëren se Gjykata e Lartë ka vënë në diskutim edhe nëse mjeti i përdorur nga trashëgimtarët e subjektit të shpronësuar plotëson kërkesat e nenit 160 të KPC-së për t'u konsideruar si kundërpadi, duke rezultuar se ato kërkesa nuk plotësohen, çka, sipas asaj gjykate, pengonte shqyrtimin e saj së bashku me padinë e Avokaturës së Shtetit. Në vlerësim të Gjykatës, pavarësisht bazueshmërisë ose jo të këtij përfundimi të Gjykatës së Lartë, vetëm fakti i bashkimit të gabuar të dy padive dhe i shqyrtimit të tyre në të njëjtin gjykim, nuk përbën shkak sipas ligjit procedural për pushimin e gjykimit të padisë së dytë. I vetmi rast kur ligji procedural parashikon pushimin e gjykimit të padisë së dytë është ai sipas nenit 58 të KPC-së, sipas të cilit kur në të njëjtën gjykatë ose gjykata të

ndryshme shqyrtohen në të njëjtën kohë mosmarrëveshje midis të njëjtave palë dhe kanë të njëjtin shkak e të njëjtin objekt, vendoset pushimi i gjykimit të mosmarrëveshjeve të paraqitura pas asaj të regjistruar më parë, çka nuk evidentohet në rastin konkret. Për rrjedhojë, edhe në këtë kuptim, përfundimi i Gjykatës së Lartë për pushimin e (kundër)padisë së trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar është i haptazi i paarsyeshëm dhe në cenim të së drejtës së kërkuesve për akses substancial.

36. *Së dyti*, arsyetimi i Gjykatës së Lartë është i paqartë dhe i pamjaftueshëm lidhur me vlerësimin se përse Avokaturës së Shtetit i mungon legjitimiteti pasiv, pasi ajo vepron si përfaqësuese e organeve shtetërore. Në këtë pikë, Gjykata vëren se në rastin konkret bëhet fjalë për një proces gjyqësor të hapur nga Avokatura e Shtetit, në cilësinë e paditësit, me legjitimitet aktiv të fituar për shkak të ligjit, që do të thotë se ajo nuk ka vepruar në cilësinë e përfaqësuesit të organit shtetëror. Për rrjedhojë, edhe në këtë kuptim, përfundimi i Gjykatës së Lartë për pushimin e (kundër)padisë së trashëgimtarëve të subjektit të shpronësuar nuk është i arsyetuar, duke pasqyruar cenimin e së drejtës së kërkuesve për akses substancial.

37. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuesve për cenimin e së drejtës së aksesit substancial dhe të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e pronës janë të bazuara, sipas arsyetimit të këtij vendimi, ndaj kërkesa duhet të pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.

2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2024-1060 (115), datë 13.3.2024, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, për sa i përket kundërpadisë.

3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 19.5.2025.

Shpallur më 26.6.2025.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Ilir Toska, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Marjana Semini, Genti Ibrahim

VENDIM

Nr. 33, datë 20.5.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 20.5.2025, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 23 (P) 2024 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: PËLLUMB GJOKA, SHOQËRIA “IMPERIAL GROUP” SHA, KOLË GJOKA, përfaqësuar nga avokati Gurali Brahimllari, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: PROKURORIA E POSAÇME KUNDËR KORRUPSIONIT DHE KRIMIT TË ORGANIZUAR, përfaqësuar nga prokurorët Altin Dumani dhe Arben Kraja.

SHOQËRIA “XHENIS-SH” SHPK, përfaqësuar nga avokatët Maksim Haxhia dhe Dritan Jahaj, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 422, datë 23.10.2023, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 167 (87-2023-270), datë 27.11.2023, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e

Organizuar; nr. 00-2024-423, datë 7.3.2024, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 11, 17, 41, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6, 7 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*) dhe neni 1 i Protokollit nr. 1 të saj; nenet 27, 43/b, 71 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuësve, të cilët kanë kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjektit të interesuar, shoqërisë “Xhënis-Sh” sh.p.k., i cili ka kërkuar shfuqizimin e vendimeve objekt kërkesë, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Çështja në shqyrtim lidhet me ankimin kushtetues individual të shtetasit Pëllumb Gjoka (*kërkuësi i parë*), shoqërisë “Imperial Group” sh.a. (*kërkuësi i dytë*) dhe shtetasit Kolë Gjoka (*kërkuësi i tretë*), ndaj vendimeve të dhëna në një proces gjyqësor për vendosjen e masës së sigurimit pasuror të sekuestros preventive, në kuadër të një procedimi penal të regjistruar nga Prokuroria e Posaçme.

Procedimi penal

2. Më datë 16.1.2023, Prokuroria e Posaçme ka regjistruar procedimin penal nr. 9 të vitit 2023 (*procedimi penal nr. 9/2023*) për veprat penale “Falsifikimi i dokumenteve”, “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të kryera në bashkëpunim në formën e “Grupit të strukturuar kriminal”, të parashikuara nga nenet 186, 287 dhe 333/a të Kodit Penal (*KP*). Procedimi penal

është regjistruar në bazë të kallëzimit të shtetasve L.Z. dhe D.Z. (nënë e bir), sipas të cilëve, kërkuësi i parë në bashkëpunim me disa persona të tjerë, kanë kryer një sërë veprimesh në mashtrim të ligjit, deri te tjetërsimi i një sipërfaqeje toke prej 39 hektarësh, e ndodhur në fshatin Pulaj-Velipojë, Shkodër, në pronësi të trashëgimlënësës së tyre D.H.(Gj.), duke përdorur për këtë një prokurë të posaçme (e datës 17.1.2012), e cila nuk ishte lëshuar nga trashëgimlënësja e tyre, por ishte e falsifikuar, pasi ajo nuk ka ditur të lexojë, shkruajë ose të nënshkruajë. Po sipas kallëzuesve, pasuria është poseduar vazhdimisht nga kërkuësi i parë.

3. Në vijim, më datë 13.3.2023, Prokuroria e Posaçme ka regjistruar edhe procedimin penal nr. 41 të vitit 2023 (*procedimi penal nr. 41/2023*), për veprat penale “Vrasja me paramendim”, “Korrupsioni pasiv i gjyqtarëve, prokurorëve dhe funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë”, “Korrupsioni aktiv i gjyqtarit, prokurorit dhe i funksionarëve të tjerë të drejtësisë”, “Heqja e paligjshme e lirisë”, “Shpërdorimi i detyrës”, “Ekspertimi i rremë”, “Trafikimi i narkotikëve”, “Mbajta pa leje e armëve dhe prodhimi i armëve, armëve shpërthyes dhe municionit”, në bashkëpunim, në formën e “Grupit të strukturuar kriminal”, “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”, të parashikuara nga nenet 78, 319/ç, 319, 110, 248, 309, 283/a, 278, 333/a dhe 334 të KP-së. Më datë 18.7.2023, në regjistrin e njoftimit të veprave penale, Prokuroria e Posaçme ka regjistruar emrat e personave nën hetim, ndër të tjerë, edhe të kërkuësit të parë.

4. Procedimet penale si më lart, më datë 19.7.2023, janë bashkuar në një procedim të vetëm, atë me nr. 9/2023, në kushtet kur provat e njërit procedim ndikonin në provueshmërinë e fakteve/rrethanave të procedimit tjetër. Për nevoja të hetimit, për sa u përket fakteve në lidhje me fitimin e pronësisë nga shtetasja D.H.(Gj.) dhe tjetërsimin e saj në vijim, Prokuroria e Posaçme ka administruar edhe aktet e procedimit penal nr. 751 të vitit 2020 të Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Shkodër (*Prokuroria Shkodër*), i regjistruar për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuara nga neni 186 i KP-së. Sipas materialeve të këtij procedimi penal, ai është regjistruar në bazë të informacioneve të organeve ligjzbatuese, mbi dyshimin se shtetasja D.H.(Gj.) ka përfutur në mënyrë të paligjshme një sipërfaqe toke

prej 39 hektarësh përmes përdorimit të dokumenteve të falsifikuara, konkretisht të një vërtetimi pronësie të datës 17.1.1997, lëshuar nga Zyra e Hipotekës Shkodër, sipas të cilit prona ka qenë e regjistruar në emër të asaj shtetaseje në radhorët e pronësisë së vitit 1938. Në vijim është paraqitur kallëzim edhe nga shtetasja L.Z., sipas së cilës, në emër të trashëgimlënësës së saj D.H.(Gj.) është lëshuar një prokurë e posaçme e falsifikuar, e cila është përdorur për realizimin e të gjithë procedurës së fitimit të pronësisë dhe, më pas, për përvetësimin e pasurisë përmes tjetërsimit të saj. Po kështu, ka paraqitur kallëzim edhe shtetasi D.M., sipas të cilit, gjatë procesit të njohjes dhe kthimit të pronës në favor të shtetases D.H.(Gj.) janë përdorur dokumente arkivore të falsifikuara dhe se asaj shtetaseje i është njohur dhe kthyer edhe një sipërfaqe toke që është pasuri e tij.

5. Nga hetimi ka rezultuar se shtetasja D.H.(Gj.) ka lëshuar një prokurë të posaçme më datë 17.1.2012, përmes së cilës ka caktuar si përfaqësues të saj shtetasin A.B., duke i dhënë atij tagra për të paraqitur kërkesë në Agjencinë për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave (AKKP) Tiranë për njohjen dhe kthimin e një sipërfaqeje prone prej 390 dynymësh, të ndodhur në fshatin Pulaj-Velipojë, Shkodër. Në bazë të kësaj prokure, shtetasi A.B. ka vënë në lëvizje një proces gjyqësor në emër të shtetases D.H.(Gj.) për vërtetim fakti juridik, ku është paraqitur si provë edhe vërtetimi i pronësisë i datës 17.1.1997, në përfundim të të cilit kërkesa është pranuar me vendimin nr. 1648, datë 21.6.2012 të Gjykatës së Shkallës së Parë Shkodër. Në vijim, më datë 10.9.2012, ai shtetas i është drejtuar AKKP-së për njohjen dhe kthimin e pronës në favor të të përfaqësuarës prej tij, shtetases D.H.(Gj.), ku janë paraqitur si prova edhe disa dokumente të vitit 1935, të dala nga Arkivi Qendror i Shtetit (AQSH). Me vendimin nr. 608, datë 26.11.2012, AKKP-ja e ka rrëzuar kërkesën me arsyetimin se binte ndesh me ligjin nr. 9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”, të ndryshuar dhe se dokumentacioni nuk ishte i plotë. Shtetasi A.B., po si përfaqësues i shtetases D.H.(Gj.), e ka kundërshtuar këtë vendim në gjykatë. Në vijim, më datë 10.1.2013, ai ka lëshuar një prokurë të posaçme me të cilën ka caktuar si përfaqësuese shtetasen S.B. për ta përfaqësuar për të gjitha problemet ligjore lidhur me shqyrtimin e mosmarrëveshjes civile dhe mbrojtjen e të drejtave pasurore të të përfaqësuarës

prej tij D.H.(Gj.). Me vendimin nr. 8821, datë 29.7.2013, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur pranimin e kërkesës, anulimin e vendimit të AKKP-së, njohjen e së drejtës së pronësisë të shtetases D.H.(Gj.) për sipërfaqen 390 dynymë, kthimin të lirë të sipërfaqes 30 dynymë dhe kompensimin për sipërfaqen 360 dynymë. Mbi ankimin edhe të përfaqësueses S.B., Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 2935, datë 9.7.2014, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së parë me ndryshimin se shtetases D.H.(Gj.) i kthehet në natyrë e gjithë sipërfaqja prej 390 dynymësh. Ky vendim në vijim është lënë në fuqi nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë me vendimin nr. 59, datë 18.5.2017.

6. Po kështu, nga hetimi ka rezultuar se pas vendimit të gjykatës së apelit dhe regjistrimit të pasurisë në favor të shtetases D.H.(Gj.), në vijim janë kryer disa veprime juridike për tjetërsimin dhe regjistrimin e saj te të tretët, konkretisht: i) pasuria nr. 1083/4, zona kadastrale 3072, e llojit “pyll”, me sipërfaqe 113500 m², e ndodhur në Pulaj-Plazh, Velipojë, Shkodër, është regjistruar në volumn 10, faqe 86, në emër të kërkuesit të dytë (shoqëria “Imperial Group” sh.a.). Kjo pasuri fillimisht është fituar nga shoqëria “Imperial C. Construction” sh.p.k. me kontratën e shitblerjes të datës 17.11.2016, përkundrejt çmimit 17,000,000 lekë, në të cilën pala shitëse D.H.(Gj.) është përfaqësuar me prokurë nga shtetasi A.B. Më pas, me kontratën e datës 12.12.2018, shoqëria “Imperial C. Construction” sh.p.k., me ortak të vetëm kërkuesin e parë, ia ka shitur aktivitetin tregtar, ku përfshihet edhe kjo pasuri e paluajtshme, shoqërisë “SHB” sh.a., me aksionarë po kërkuesin e parë, si dhe kërkuesin e tretë (Kolë Gjoka), babai i tij, ndërsa kjo shoqëri, me vendimin e asamblesë së aksionarëve të datës 18.12.2018, ka ndryshuar emrin në “Imperial Group” sh.a.; ii) pasuria nr. 1083/5, zona kadastrale 3072, e llojit “pyll”, me sipërfaqe 61470 m², e ndodhur në Pulaj-Plazh, Velipojë, Shkodër, është regjistruar në volumn 10, faqe 87, në emër të shoqërisë “Xhenis-Sh” sh.p.k., fituar me kontratën e shitblerjes së datës 18.3.2015, përkundrejt çmimit 9,281,970 lekë, në të cilën pala shitëse D.H.(Gj.) është përfaqësuar përsëri me prokurë nga shtetasi A.B.; iii) pasuria nr. 1083/6, zona kadastrale 3072, e llojit “pyll”, me sipërfaqe 215030 m², e ndodhur në Pulaj-Plazh, Velipojë, Shkodër, është regjistruar në volumn 10, faqe 88, në emër të kërkuesit të tretë,

fituar me kontratën e dhurimit të datës 29.8.2017, me palë dhuruese shtetasen D.H.(Gj.), motra e tij.

7. Gjatë hetimit të atij procedimi penal, për sa u përket dokumenteve të përdorura në procesin e njohjes dhe të kthimit të pronës në favor të shtetasës D.H.(Gj.), Prokuroria Shkodër ka administruar edhe tre akte ekspertimi grafik, konkretisht ato të datave 19.2.2021, 27.1.2022 dhe 6.5.2022. Në përfundim të hetimeve paraprake, në korrik 2022, ajo prokurori i ka kërkuar gjykatës pushimin e procedimit penal për shkakun se, pavarësisht të dhënave që ngrinin dyshime për origjinalitetin e dokumenteve të përdorura gjatë procesit të njohjes dhe kthimit të pronës, ndjekja penale për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve” nuk mund të vazhdonte për shkak të parashkrimit të saj referuar kohës kur ato dokumente ishin përdorur, në vitin 2012. Për këtë kërkesë, Gjykata e Shkallës së Parë Shkodër, me vendimin nr. 1402(4731), datë 14.11.2022, ka vendosur pranimin e saj dhe pushimin e procedimit penal. Për statusin e këtij vendimi nuk jepen të dhëna.

8. Ndërkohë, në kuadër të procedimit penal të regjistruar nga Prokuroria e Posaçme, kjo e fundit ka evidentuar se shtetasi A.B., i cili ka vepruar si përfaqësues i shtetasës D.H.(Gj.) në procesin e njohjes dhe kthimit të pronës, si dhe për tjetërsimin e saj në vijim, ka deklaruar më herët se kërkuesin e parë e ka kushëri dhe ka marrëdhënie të afërta me të. Për sa i përket shtetasës S.B., e cila ka vepruar si përfaqësuese e shtetasës D.H.(Gj.) gjatë procesit gjyqësor për njohjen dhe kthimin e pronës, nga këqyrja e sistemit C@ts të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve ka rezultuar se ajo ka qenë e punësuar pranë shoqërisë, kërkueses së dytë, me aksionar mazhoritar kërkuesin e parë. Gjithashtu, nga këqyrja e komunikimeve në chat-in e aplikacionit “SkyEcc” midis kërkuesit të parë dhe shtetasit Xh.L. (ish-drejtuës i Prokurorisë Shkodër) ka rezultuar se ata kanë pasur komunikim në datat 16 dhe 18 shkurt 2021, pak ditë përpara përpilimit të aktit të ekspertimit grafik të datës 19.2.2021. Në një prej komunikimeve gjenden katër fotografi të një dokumenti që ngjason shumë me atë të atij akti ekspertimi, përveçse është konstatuar edhe përfshirja dhe angazhimi i atyre shtetasve për komprometimin e konkluzioneve të këtij akti. Në këtë akt ekspertimi është arritur në konkluzionin se dokumentet arkivore të përdorura gjatë procesit të njohjes dhe kthimit të pronës nuk konstatohen të

jenë të falsifikuara, ndërkohë që në dy aktet e tjera të realizuara në vijim është arritur në një konkluzion të kundërt, pra se ato dokumente janë të falsifikuara. Gjatë hetimit, më datë 3.10.2023, është realizuar edhe këqyrja e pasurisë, ku është konstatuar se në të nuk kishte asnjë ndërtim.

Procesi gjyqësor për masën e sekuestros preventive

9. Prokuroria e Posaçme, duke vlerësuar se të tria pasuritë e paluajtshme në fjalë (*shih paragrafin 6 të vendimit*) janë në pronësi të personave subjekte të hetimit dhe se ka dyshime të arsyeshme të bazuara në prova se ato janë përfituar përmes falsifikimit të dokumenteve të realizuar nga kërkuesi i parë në bashkëpunim me persona të tjerë, si dhe se ekziston rreziku që këto pasuri, të cilat janë produkte të veprës penale, të tjetërsohen te persona të tretë, ka paraqitur në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (GJKKO-ja e Shkallës së Parë) kërkesë për vendosjen e sekuestros preventive për ato pasuri.

10. GJKKO-ja e Shkallës së Parë, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr. 422, datë 23.10.2023, ka pranuar kërkesën e Prokurorisë së Posaçme, duke vendosur masën e sigurimit pasuror “Sekuestro preventive” mbi pasuritë e paluajtshme objekt kërkese. Sipas dispozitivit të vendimit, për administrimin e pasurisë ngarkohet administratori i Agjencisë për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara (AAPSK) pranë Ministrisë së Financave. Ajo gjykatë ka vlerësuar, në kuptim të përmbajtjes së nenit 274 të Kodit të Procedurës Penale (KPP), praninë e elementeve *fumus delicti* dhe *periculum in mora*, si kushte për vendosjen e masës së sekuestros preventive, duke evidentuar në vijim parashikimet e pikës 2 të kësaj dispozite. Në këtë kuadër, sipas saj, evidentohej prania e elementit *fumus commissis delicti* dhe atij të lidhjes së posaçme, funksionale dhe jo të rastësishme mes sendit dhe veprimit penal të kundërligjshëm. Sipas gjykatës, ka dyshime të arsyeshme se kërkuesi i parë ka kryer veprat penale të atribuara në kuadër të procedimit penal nr. 9/2023, i regjistruar edhe për veprat penale “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Ekspertimi i rremë” dhe se ekziston dyshimi se pasuritë e paluajtshme objekt kërkimi për sekuestrim janë përfituar si rezultat i veprimtarisë kriminale. Po kështu, sipas saj, ka dyshime të arsyeshme se pasuritë objekt kërkese janë produkte të veprës penale të disa shtetasve, hetimi i së cilës është në dinamikën e tij dhe se kërkuesi i parë ka marrë pjesë në aktivitetin e

kundërligjshëm të përvetësimit të atyre pasurive. Ajo gjykatë ka evidentuar se në procesin e njohjes dhe kthimit të pasurisë dhe në veprimet juridike për tjetërsimin e saj janë përfshirë shtetasit A.B. dhe S.B., të cilët rezultojnë lidhje e afërt e kërkuesit të parë, ndërkohë që nga të dhënat e marra nga aplikacioni SkyEcc rezulton edhe përfshirja e këtij shtetasi në kryerjen e ekspertimit grafik të rremë në funksion të procesit penal të lidhur me falsifikimin. Në vijim, gjykata ka vlerësuar se disponimi i lirë i pasurive mund të sjellë tjetërsimin e tyre të tretët, ligjërimin e tyre në qarkullimin civil dhe, për rrjedhojë, do të vështirësonte konfiskimin e tyre në përfundim të procesit penal.

11. Të tre kërkuesit, pasi kanë ardhur në dijeni të vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë, si më lart, kanë paraqitur ankim për masën e sekuestros të vendosur ndaj dy prej pasurive. Po kështu, ndaj këtij vendimi ka paraqitur ankim edhe shoqëria “Xhenis-Sh” sh.p.k., për sa i përket masës së sekuestros ndaj pasurisë së regjistruar në pronësi të saj. Në kushtet kur përmes tyre kundërshtohet i njëjti vendim gjyqësor, ankimet janë shqyrtuar në një gjykim të vetëm dhe në përfundim, Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e organizuar (*GJKKO-ja e Apelit*), me vendimin nr. 167(87-2023-270), datë 27.11.2023, ka vendosur miratimin e vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë. Edhe sipas asaj gjykatë, ekzistojnë kriteret ligjore që masa synon, nëpërmjet shmangies së disponimit të lirë të sendit që lidhet me veprën penale ose të sendit produkt i veprës penale, në ndalimin e rëndimit ose të zgjatjes së pasojave të veprës penale tashmë të konsumuar dhe eliminimin e lehtësirave të kryerjes së veprave të tjera penale. Ajo gjykatë ka vlerësuar se për vendosjen e masës së sigurimit pasuror, sikurse dhe sekuestroja preventive, kërkohet ekzistenca e dyshimit, prova e krimit (*fumus delicti*), duke qenë të parëndësishme njohja e autorit të krimit apo fajësia e tij, sikundër edhe përkatësia e pronësisë së sendit. Sipas saj, në rastin konkret krijohet dyshimi i arsyeshëm se përmes falsifikimit të dokumenteve nga kërkuesi i parë është arritur në përfitimin e parregullt të pronësisë mbi pasuritë e sekuestruara, të cilat në vijim u kanë kaluar të tretëve (ankuesve). Po sipas gjykatës, referuar llojit të sendit, disponimi i të cilit shkakton rrezik/dëm nga vonesa apo *periculum in mora*, formohen dy lloje të sekuestros preventive, ajo e detyrueshme dhe ajo e mundshme funksionale. Në rastin konkret, ka vlerësuar ajo

gjykatë, disponimi i lirë i sendeve (pasurive) të lidhura ngushtësisht me veprat penale të falsifikimit të dokumenteve në kuadër të krimit të organizuar, jo vetëm ka rënduar dhe zgjatur pasojat e saj ose ka krijuar lehtësira për kryerjen e veprës tjetër penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, por dhe mund të vazhdojë të rëndojë, zgjasë pasojat e këtij krimi dhe të krijojë lehtësira për vepra të tjera penale, nëpërmjet, së paku, pastrimit të produkteve të veprës penale ose të veprimtarisë kriminale, duke u plotësuar kështu kërkesat sipas nenit 274, pika 1, të KPP-së, për vendosjen e sekuestros së detyrueshme. Po sipas saj, pasuritë e fituara nëpërmjet falsifikimit të dokumenteve në kuadër të krimit të organizuar krijojnë lidhjen ndërmjet veprave penale dhe sendit, duke qenë ato produkte të veprës penale (neni 36, pika 1, shkronja “b”, i KP-së), situatë e cila përputhet me kërkesat e nenit 274, pika 2, të KPP-së, për vendosjen e sekuestros së mundshme funksionale.

12. Për rekursin e paraqitur nga tre kërkuesit dhe nga shoqëria “Xhenis-Sh” sh.p.k., Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr. 00-2024-423, datë 7.3.2024, ka vendosur mospranimin e tyre. Për sa i përket rekursit të kërkuesve, ai kolegji ka arritur në përfundimin se shkaqet e parashtruara nuk referojnë në përcaktimet e nenit 432, pika 1, të KPP-së, pasi nuk janë të tilla që të paraqesin rëndësi për njësimin apo zhvillimin e praktikës gjyqësore, nuk sjellin pasojë në vlefshmërinë e vendimit, si dhe nuk evidentohet që vendimi i kundërshtuar të jetë në kundërshtim me praktikën e Kolegjit Penal ose të Kolegjeve të Bashkuara. Ai kolegji ka vërejtur se sekuestroja preventive vendoset në prani të nevojave të sigurimit që lidhen me praninë e dyshimit për ekzistencën e veprës penale dhe me rrezikshmërinë e sendit, sipas dy situatave: kur sendi është i lidhur me veprën penale dhe disponimi i lirë i tij mund të rëndojë apo të zgjasë pasojat e veprës penale, ose të lehtësojë kryerjen e veprave penale të tjera; kur sendi është produkt i veprës penale ose çdo pasuri tjetër që mund të konfiskohet. Për sa i përket rastit konkret, ai kolegji e ka gjetur të drejtë, në kuptim të nenit 274 të KPP-së, qëndrimin e gjykatave më të ulëta për vendosjen e sekuestros preventive me qëllim që të pengohet çdo transferim i mundshëm i pasurive të paluajtshme, të dyshuara si produkte të veprës penale, ndërsa disponimi i lirë

i tyre mund të sillte tjetërsimin të të tretët, ligjërimit në qarkullimin civil, për rrjedhojë, do të vështirësonte në përfundim konfiskimin e tyre. Po sipas atij kolegji, në rastin konkret jemi para sekuestrimit si masë e përkohshme që kufizon të drejtën e disponimit të lirë të pronës kur përmbushen kushtet e parashikuara në ligj, ndaj, ndryshe nga sa pretendohet në rekurs, edhe sipas nenit 7 të Direktivës 42/2014 të Bashkimit Evropian (BE) (pavarësisht faktit nëse ajo është e zbatueshme në Republikën e Shqipërisë), një masë e tillë është e lejueshme edhe për pasuritë/sendet që disponohen nga të tretët kur ndaj tyre lejohet konfiskimi. Së fundi, Kolegji Penal ka vlerësuar se vendosja e masës së sigurimit pasuror është e domosdoshme dhe proporcionale në raport me faktet penale, për të cilat po hetohen të hetuarit, për të cilët ka dyshime të bazuara se kanë vepruar apo bashkëvepruar në kuadrin e një grupi të strukturuar kriminal dhe ndërhyrja ka qenë në përputhje me gjendjen që e ka diktuar atë dhe në proporcion të drejtë me qëllimin për të cilin është marrë.

13. Më datë 26.4.2024, Prokuroria e Posaçme ka paraqitur kërkesën për dërgimin në gjyq të procedimit penal nr. 9/2023 në ngarkim edhe të kërkuarit të parë, e cila është pranuar nga GJKKO-ja e Shkallës së Parë (gjyqtari i seancës paraprake) dhe çështja penale aktualisht është në gjykim. Nga ana tjetër, Prokuroria e Posaçme referon se materialet e procedimit penal nr. 9/2023, në lidhje me faktet penale që kanë të bëjnë me pasuritë e vendosura në sekuestro preventive, janë ndarë si procedim më vete, hetimi paraprak për të cilin është në vijim.

14. Më datë 25.10.2024, përmes shërbimit postar, të tre kërkuarit i janë drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij, i cili është regjistruar më datë 28.10.2024.

15. Me vendimin e datës 27.12.2024, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve dhe kjo e fundit, me vendimin e datës 20.1.2025, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve dhe thirrjen si subjekte të interesuara të palëve në procesin gjyqësor të kundërshtuar, të cilat në vijim janë njoftuar rregullisht. Subjekti i interesuar, shoqëria “Xhenis-Sh” sh.p.k., në parashtrimet e datës 20.2.2025, ka kundërshtuar procesin gjyqësor objekt i ankimit

kushtetues, duke ngritur pretendime për cenimin e të drejtave të saj kushtetuese për shkak të masës së sekuestrimit preventive mbi pasurinë e regjistruar në pronësi të këtij subjekti. Gjykata, duke pasur parasysh se subjektet e interesuara thirren në gjykim në mënyrë që të kontribuojnë në shqyrtimin e çështjes që po gjykohet, në rastin konkret në lidhje me ankimin kushtetues individual të kërkuarëve, si dhe në situatën kur ky subjekt i interesuar edhe pse ka qenë palë në procesin gjyqësor objekt të këtij gjykimi, nuk i është drejtuar në formë dhe në përmbajtje Gjykatës për kundërshtimin e tij me ankim kushtetues individual për sa masa e sekuestrimit ka prekur interesat e tij, kërkimet ngushtësisht personale të paraqitura nga ky subjekt, për sa kohë nuk lidhen dhe as kontribuojnë për çështjen në këtë gjykim, nuk u morën në konsideratë.

16. Më datë 6.3.2025, kërkuarësi i parë dhe kërkuarësi i dytë i janë drejtuar Gjykatës me kërkesë për përjashtimin e një gjyqtari nga shqyrtimi i kësaj çështjeje, për të cilën Mbledhja e Gjyqtarëve, me vendimin e datës 26.3.2025, ka vendosur rrëzimin e saj si të pabazuar.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

17. **Kërkuarësit**, në mënyrë të përmbledhur, kanë pretenduar se u është cenuar:

17.1 *E drejta e pronës private*, për shkak të shkeljes së normave kushtetuese dhe konventore që lejojnë masat e sigurimit pasuror në procedurën penale, pasi:

17.1.1 Ndërhyrja në të drejtën e pronës private *nuk është bazuar në ligj*, sepse legjislacioni penal material dhe procedural lejon kufizimet e kësaj të drejte vetëm ndaj personave që dyshohet se kanë kryer veprën penale dhe në kushtet kur në përfundim të gjykimit për ata mund të jepet edhe dënimi plotësues i parashikuar në nenet 32, pika 2 dhe 36 të KP-së. Vendimet gjyqësore kanë interpretuar në mënyrë të zgjeruar përmbajtjen e neneve 274–276 të KPP-së, pasi kërkuarësi i dytë dhe i tretë nuk kanë kryer ndonjë veprim të paligjshëm dhe as dyshohen se mund të kenë kryer ndonjë prej veprave penale të procedimit penal në kuadër të të cilit u vendos masa e sekuestrimit. Gjykatat kanë neglizhuar mirëbesimin e këtyre kërkuarëve në kohën kur janë bërë titullarë të ligjshëm të pasurive të

vendosura në sekuestro. Konfiskimi është një nga llojet e dënimeve plotësuese, që paraprihet nga sekuestro preventive, por ka të njëjtën natyrë, bie mbi personin dhe jo mbi pasurinë. Prokuroria, edhe pse ka barrën e provës, nuk ka provuar se ekziston “dyshimi i arsyeshëm” për përgjegjësinë personale të kërkuesit të dytë dhe të tretë në kryerjen e veprës penale, kohën e përfshirjes në veprimtari kriminale në raport me kohën e krijimit të pasurisë që kërkohet të sekuestrohet, madje edhe lidhjen e krimit me atë pasuri. Ndërkohë që neni 190, pika 1, shkronja “a”, i KPP-së parashikon përjashtimin nga konfiskimi të sendeve të personave që nuk kanë marrë pjesë në kryerjen e veprës penale.

17.1.2 Ndonëse legjislacioni penal nuk e njeh *konceptin e “konfiskimit të zgjeruar” në procesin penal*, edhe nëse supozohet aplikimi i Direktivës 42/2014 të BE-së, nuk do të kishte qenë e mundur vendosja e sekuestros preventive, pasi direktiva mbron interesat pasurorë të palëve të treta në mirëbesim. Nga vendimet gjyqësore nuk rezulton që kontratat e lidhura mes shtetases D.H.(Gj.) dhe kërkuesve të kenë qenë fiktive ose me qëllim mashtrimin e ligjit, përkundrazi, palët kanë përmbushur detyrimet e tyre, duke paguar kërkuesi i dytë shumën e parave të blerjes përmes bankës. Konfiskimi i zgjeruar sipas direktivës lejon ndjekjen e produkteve të krimit te personat e tretë me kushtin që të jenë në keqbesim, ndërkohë që masat pasurore nuk mund të cenojnë pasuri të personit të tretë të fituar në mirëbesim.

17.1.3 Masa e sekuestros preventive *nuk respekton parimin e proporcionalitetit të ndërhyrjes*. Ajo përbën një masë ekstreme, për sa kohë që pronarët e ligjshëm janë zhveshur *de facto* nga çdo e drejtë reale mbi pasuritë e tyre, ndërkohë që kërkuesi i dytë është penguar që të zhvillojë pronën sipas lejes së marrë nga organi kompetent shtetëror. Dëmi i shkaktuar këtij kërkuesi është joproporcional, ndaj masa nuk është e përshtatshme me nevojat e sigurimit, pasi mund të urdhërohej kryerja e shënimeve në kartelat e pasurisë për të garantuar mostjetërsimin e pronës te të tretët. Masa është e ashpër dhe disproporcionale në raport me pasojat ekonomike të pronarit dhe interesin publik për zhvillimin e turizmit në atë zonë. Kërkuesi i dytë nuk ka qenë palë në kontratën e shitblerjes fillestare prej pronares dhe ka qenë në mirëbesim. Ai ka kryer studimin gjeoteknik të terrenit dhe ka përgatitur projektin për ndërtimin e kompleksit turistik, duke ndjekur procedurën administrative deri te miratimi i lejes.

Përpara se të jepej leja nga Këshilli Kombëtar i Territorit, ai ka kërkuar të konfirmohen të drejtat e pronësisë, çka rezulton nga shkresa e ASHK-së. Kur u caktua masa e kundërshtuar kishin filluar punimet ndërtimore, të cilat u ndërprejnë, duke pësuar kështu kërkuesi i dytë një dëm të konsiderueshëm ekonomiko-financiar. Masa e sekuestros ka prekur edhe interesat publikë për zhvillimin e zonës, duke qenë se projekti është pjesë e investimeve strategjike. Masa më e përshtatshme do të ishte vendosja e kufizimeve në regjistrat e ASHK-së, ndërkohë që marrja në administrim nga AAPSK-ja e ka zhveshur tërësisht kërkuesin e dytë nga çdo tagër dhe nga e drejta për zhvillimin e pronës.

17.1.4 Në fashikullin gjyqësor nuk gjendet asnjë provë që të lidhë në mënyrë direkte ose indirekte kërkuesin e parë me pasuritë e sekuestruara, edhe pse gjykatat e kanë pranuar *apriori* këtë. Edhe pse është nipi i së ndjerës D.H.(Gj.), ai nuk provohet të jetë angazhuar në veprimet administrative të kryera për kthimin e pasurisë, ndërsa pas regjistrimit të pronës me vendim gjyqësor civil të formës së prerë, shoqëria “Imperial C. Construction” sh.p.k. e ka blerë sipas kontratës noteriale dhe është depozituar çmimi në llogarinë e noteres. Edhe pse kjo shoqëri është përthithur nga shoqëria kërkuese e dytë, ku kërkuesi i parë ka shumicën e aksioneve, në kohën e transaksionit ndaj këtij të fundit nuk kishte asnjë procedim penal. Kërkuesi i tretë është vëllai i së ndjerës D.H.(Gj.), ndaj është e pranueshme dhe e ligjshme kontrata e dhurimit të pasurisë nr. 1083/6. Në datat e kryerjes së këtyre transaksioneve ndaj kërkuesit të parë nuk ka pasur ndonjë proces penal, ndaj edhe në këndvështrim të konfiskimit të zgjeruar (pavarësisht se nuk aplikohet në Shqipëri), pasuritë e kërkuesit të dytë dhe të tretë nuk mund të ishin objekt sekuestrimi. Në lidhje me problematikat që kanë dalë në vitin 2021, kërkuesi i parë nuk ka pasur mundësi të dinte dyshimet për origjinalitetin e dokumenteve në favor të ish-pronares të dala nga AQSH-ja më datë 7.6.2013. Përgjigja e AQSH-së është shoqëruar me fotokopje të dokumenteve përkatëse, përmbajtja e të cilave është verifikuar nga shumë institucione dhe nga ekzaminimet grafike ka rezultuar se në to nuk ka pasur ndërhyrje. Dokumentet e dala nga ky institucion janë dorëzuar në të njëjtën gjendje në gjykatë, duke u bërë pjesë e dosjes gjyqësore.

17.1.5 Lidhja e kërkuesit të parë me dyshimet për falsifikim të dokumenteve bazohet vetëm në të

dhënat e komunikimeve në platformën SkyEcc, të dërguara nga autoritetet franceze, të cilat pretendohet se i përkasin muajit shkurt 2021, kurse shtetasja D.H.(Gj.) e ka fituar të drejtën e pronësisë me vendim gjyqësor të formës së prerë në vitin 2014 dhe kalimet e pronësisë janë bërë në vitet 2016 e 2017. Të dhënat e komunikimeve në platformën SkyEcc janë të papërdorshme, pasi janë prova të mbledhura në kundërshtim me ligjin. Gjithsesi, ato nuk vërtetojnë përfshirjen e kërkuarit të parë në falsifikimin e dokumenteve brenda AQSH-së përpara vitit 2013. Për më tepër, GJKKO-ja e Apelit nuk ka arsyetuar për shkakun e ankimit që lidhet me papërdoshmërinë e të dhënave të marra me letërporosi nga autoritetet franceze, si të mbledhura në kundërshtim me legjislacionin shqiptar, për sa kohë ato janë rezultat i përgjimeve masive, duke qenë për këtë shkak të papërdorshme edhe në këtë gjykim. Procesi i identifikimit të kërkuarit të parë si përdorues i një kodi Pin ka qenë i paligjshëm dhe shkel edhe standardet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) për domosdoshmërinë që ndërhyrja në të drejtat e mbrojtura nga neni 8, pika 2, i KEDNJ-së duhet të jetë e bazuar në legjislacionin e brendshëm. Në kuptim të nenit 32, pika 2, të Kushtetutës ato duhet të përjashtohen si provë, pasi përbëjnë të dhëna të mbledhura në mënyrë të paligjshme

17.2 E drejta për proces të rregullt në drejtim të:

17.2.1 *Së drejtës së aksesit*, pasi gjykimi në GJKKO-në e Shkallës së Parë është zhvilluar pa u njoftuar, thirrur dhe dëgjuar palët e treta që janë prekur në të drejtën e pronës nga sekuestrimi arbitrar i pasurive të tyre. Referuar dispozitave procedurale që rregullojnë sekuestron preventive, përpara dhe pas ndryshimeve të vitit 2017, ato nuk parashikojnë një mënyrë të veçantë gjykimi, sikurse është ai kameral (në dhomë këshillimi). Ligjvënësi, duke heshtur, ka pranuar se gjykimi i këtyre kërkesave duhet të bëhet me urgjencë, por me njoftimin e palëve, prandaj konfondimi i kësaj procedure me atë për caktimin e masave të sigurimit personal, sipas nenit 244 të KPP-së, është e gabuar dhe në shkelje të vullnetit të ligjvënësit. Ndërsa në procedura të tjera ligjvënësi ka shprehur vullnetin për shqyrtimin e kërkesave të tilla në dhomën e këshillimit (ligji nr. 10192/2009), në përmbajtjen e neneve 274 dhe 275 të KPP-së, ai ka konfirmuar vullnetin për gjykimin e tyre në seancë gjyqësore me prani të palëve. Kjo shkelje nuk u riparua nga gjykatat më të larta.

17.2.2 *Parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit*, pasi për shkak të zhvillimit të seancës në dhomën e këshillimit, GJKKO-ja e Shkallës së Parë nuk ka lejuar debatin për provat mbi të cilat është kërkuar masa e sekuestros. Kjo shkelje u thellua nga gjykata e apelit, e cila zhvilloi një seancë gjyqësore formale ku vetëm dëgjoi parashtrimet e ankuesve, por nuk lejoi debatin gjyqësor, as shqyrtimin dhe verifikimin në seancë gjyqësore të përmbajtjes së akteve e të dokumenteve të paraqitura nga prokuroria. Gjykata e Lartë nuk e pranoi këtë shkak rekursi duke dhënë një arsyetim të përgjithshëm. Gjykata e Lartë nuk i dëgjoi kërkuarit edhe pse ata kishin parashtruar çështje të ligjit dhe të faktit, për sa kohë pretendimet kishin të bënin edhe me parimin e ligjshmërisë në caktimin e masës.

17.2.3 *Standardit të arsyesimit*, pasi gjykatat nuk kanë respektuar përmbajtjen e nenit 274, pika 1, të KPP-së, por i kanë arsyetuar vendimet në mënyrë të përgjithshme, duke ndërhyrë në të drejtën e pronës së kërkuarit të dytë dhe të tretë, të cilët nuk janë nën hetim, ndaj tyre nuk ka pasur procedim penal apo ndonjë indicie ose dyshim se kanë kryer ndonjë vepër penale. Gjykatat kanë zbatuar në mënyrë të gabuar nenin 274, pika 2, të KPP-së në lidhje me nenin 36 të KP-së, i cili zbatohet vetëm për pasuritë e personit nën hetim. Masa është në shkelje të nenit 7 të KEDNJ-së dhe praktikës së GJEDNJ-së. Kërkuarit në fjalë kanë qenë në mirëbesim kur kanë fituar pasuritë. Po kështu, direktiva e re e BE-së 2024/1260, datë 24.4.2024 përcakton paprekshmërinë e pronës private të personave të tretë/të interesuar/të dëmtuar/viktimitave etj., të cilët jo vetëm nuk kanë marrë pjesë në kryerjen e veprave penale, por e kanë fituar pasurinë në mirëbesim. Gjykatat u kanë dhënë vlerë të dhënave të marra në mënyrë të paligjshme dhe kanë zhvendosur efektin e tyre disa vite më parë (2013–2017), kur aplikacioni SkyEcc nuk ishte në përdorim. Gjykatat kanë zhbërë vendimet gjyqësore të formës së prerë në lidhje me tagrat e pronësisë së shtetasës D.H.(Gj.), por edhe të dhënat e akteve shkresore dhe provave të tjera, duke shkelur detyrimin për të verifikuar praninë e *fumus commissi delicti*. Ato kanë pranuar *apriori* kërkesën e prokurorisë, pa analizuar veprimtarinë konkrete të kërkuarit të tretë ose të administratorit të kërkuarit të dytë në raport me tërësinë e provave, në kundërshtim me procesin e drejtë. Masat e sigurimit pasuror kushtëzohen nga disa faktorë, për të cilat barrën e provës e ka prokuroria, që lidhen me

fajësinë për veprën penale, vërtetimin e përgjegjësisë personale të pronarit në kryerjen e veprës penale në kohën e përfshirjes së tij në veprimtarinë kriminale, lidhjen mes veprës penale dhe pasurisë që sekuestrohet.

17.2.4 *Parimit të paanshmërisë*, pasi gjykatat kanë qenë të prirura të pranojnë *apriori* kërkesën e prokurorisë edhe sepse janë nën “presionin” e organit procedues për shkak të përgjimeve të komunikimeve të tyre dhe familjarëve nga struktura e Byrosë Kombëtare të Hetimit (BKH), që varet nga ai (Prokuroria e Posaçme).

17.2.5 *Parimit të sigurisë juridike*, pasi kërkuesi i dytë dhe i tretë e kanë fituar titullin e pronësisë shumë vite përpara se të regjistrohej procedimi penal nr. 9/2023, ndërsa shitësja D.H.(Gj.) i kishte fituar tagrat e pronësisë në bazë të vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Ata janë bërë pronarë të ligjshëm të pasurive të sekuestruara në kushtet kur pala shitëse/dhuruese gëzonte titull të ligjshëm pronësie të regjistruar rregullisht. Vendimi gjyqësor i formës së prerë përbën mënyrë origjinale të fitimit të pronës dhe sipas nenit 451/a të Kodit të Procedurës Civile (KPC) është i detyrueshëm, ndërsa efektet e tij nuk mund të vihen në diskutim, përveçse sipas institutit të rishikimit të rregulluar nga nenet 494 e vijues i këtij kodi. Nuk rezulton të jetë dhënë ndonjë vendim penal i formës së prerë për falsifikimin e dokumenteve me të cilat është bërë pronare e ndjera D.H.(Gj.) dhe as të jetë paraqitur ndonjë kërkesë për rishikimin e vendimit civil të formës së prerë, ndaj ndërhyrja në të drejtat e pronësisë të kërkuesve në fjalë është në shkelje të parimeve të ligjshmërisë dhe të sigurisë juridike. Po kështu, këta kërkues kanë qenë në mirëbesim kur kanë fituar pasuritë. Procedura e kalimit të pronësisë është bërë disa vite përpara hyrjes në fuqi të ligjit nr. 20/2020. Ky parim është cenuar edhe sepse gjykatat nuk kanë marrë në konsideratë as përfundimet në vendimin për pushimin e hetimeve të vitit 2022.

18. ***Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme***, ka prapësuar si vijon:

18.1 Pretendimi për mungesën e lidhjes të të hetuarit, kërkuesit të parë, me pasuritë objekt sekuestro, si dhe se gjykatat kanë pranuar *apriori* versionin hipotetik të Prokurorisë së Posaçme se pasuritë e sekuestruara janë pronë e këtij shtetasi është i gabuar dhe anashkalon provat e administruara në hetim. Ndryshe nga sa

pretendohet, në hetim janë grumbulluar prova që sjellin të dhëna në këtë drejtim dhe konkretisht:

18.1.1 E pyetur më datë 13.1.2021 për prokurën e nënës së saj D.H.(Gj.) për shtetasin A.B., kallëzuesja L.Z. ka deklaruar se nëna e saj nuk dinte të shkruante, të lexonte ose të nënshkruante dhe maksimumi që mund të bënte ishte të vendoste gishtin në letër. Ajo ka deklaruar se bëhet fjalë për një pronë në Velipojë që ndodhet afër një resorti të madh, me sipërfaqe 365 dynmë, për të cilën nëna nuk u ka folur kurrë, por në regjistrin e vitit 1935 rezultonte pronare. Këtë pronë e ka poseduar vazhdimisht kërkuesi i parë, i cili ka bërë edhe veprimet për ta bërë të vetën. Vetëm diku rreth vitit 2015 ajo ka marrë vesh për herë të parë se nëna e saj ka prona.

18.1.2 Shtetasi A.B., përfaqësuesi me prokurë i D.H.(Gj.), i pyetur si person që ka dijeni për veprën penale, ka deklaruar se kërkuesin e parë e ka kushëri dhe ka marrëdhënie të afërta me të. Nga këqyrja e sistemit C@ts të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, rezulton se shtetasja S.B. ka qenë e punësuar pranë shoqërisë, kërkueses së dytë, me aksionar me 56% të kuotave kërkuesin e parë. Nga këqyrja e datës 3.10.2023, për vendndodhjen e pasurive të mësipërme, rezulton se ato kufizohen nga ana perëndimore me muret kufizuese të objektit “Grand Hotel Evropa Resort”, nga ana veriore me rrugën e asfaltuar, nga ana lindore me plazhin e Velipojës dhe nga ana jugore me bregdetin. Në këtë sipërfaqe trualli nuk u konstatua asnjë ndërtim brenda tij.

18.1.3 Komunikimet në aplikacionin SkyEcc mes përdoruesit me kodin pin xxxxxx (kërkuesi i parë) dhe përdoruesit me kodin pin xxxxxx (prokurori Xh.L.) tregojnë përfshirjen dhe angazhimin e tyre me veprime konkrete për komprometimin e konkluzioneve të aktit të ekspertimit grafik nr. 1802, datë 19.2.2021, i cili nuk ka konstatuar falsifikime. Ky akt është në mbështetje të vërtetësisë së dokumenteve, të cilat kanë shërbyer për fitimin e pronës nga shtetasja D.H.(Gj.) (emta e kërkuesit të parë). Ky komunikim është zhvilluar në periudhën 16-18 shkurt 2021, pra tre deri në një ditë përpara se të kryhej akti i ekspertimit grafik, i cili, nga ana tjetër, bie në kundërshtim me përfundimet e akteve të ekspertimit grafik nr. 639, datë 27.1.2022 dhe nr. 5398, datë 6.5.2022, të kryera në kuadër të hetimeve të të njëjtit procedim penal. Dokumentet e konstatuara të falsifikuara sipas këtyre të fundit

(aktet e ekspertimit) janë përdorur në procesin e njohjes së pronësisë të shtetases D.H.(Gj.) nga përfaqësuesit me prokurë A.B. dhe S.B. Në kushtet kur ka dyshime të arsyeshme, të bazuara në prova, se pasuritë janë fituar nëpërmjet falsifikimit të dokumenteve të kryer edhe nga kërkuesi i parë, ekziston rreziku që këto pasuri, të cilat janë produkte të veprës penale, të tjetërsohen te persona të tretë.

18.2 Pretendimi i kërkuesve për cenimin e së drejtës së aksesit bazuar në argumentin se nuk janë njoftuar, thirrur dhe dëgjuar palët që preken rëndë në të drejtat e tyre pronësore nga sekuestrimi, është i pabazuar. Neni 244, pika 1, i KPP-së parashikon se vendimi i gjykatës për kërkesën e prokurorit për caktimin e masave të sigurimit merret në dhomën e këshillimit, duke mos lënë kjo dispozitë ligjore asnjë hapësirë paqartësie në këtë drejtim. Të njëjtin arsyetim ka përdorur edhe gjykata e apelit dhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë kur kanë shqyrtuar dhe rrëzuar ankimin dhe rekursin e palës kërkuese për këtë pretendim.

18.3 I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, për shkak të shqyrtimit të kërkesës së Prokurorisë së Posaçme në dhomën e këshillimit. Kërkuesit e kanë ankimuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe përpara gjykatës së apelit kanë pasur mundësinë të paraqesin të gjitha provat dhe pretendimet e tyre, ndërkohë që ajo gjykatë në përfundim të shqyrtimit u ka dhënë përgjigje të arsyetuar të gjitha pretendimeve të ngritura. Ky pretendim është shqyrtuar edhe nga Gjykata e Lartë, e cila e ka gjetur të pabazuar.

18.4 I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike. Sipas kërkuesve, ata e kanë fituar titullin e pronësisë shumë vite përpara se të regjistrohej procedimi penal nr. 9/2023 dhe se shitësja D.H.(Gj.) i kishte fituar tagrat e pronësisë në bazë të vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Ndërkohë, neni 451/a i KPC-së zbatohet në çështje civile dhe parashikon se vendimi gjyqësor i formës së prerë ka fuqi vetëm për çka është vendosur midis po atyre palëve, për të njëjtin objekt dhe për të njëjtin shkak ligjor të padisë. Në rastin konkret, jemi përpara një mase sigurimi pasuror në kuadër të një procedimi penal, e cila vendoset në kushtet e parashikuara nga KPP-ja. Kjo është një masë e përkohshme dhe e verifikueshme në raport me kushtet e zbatimit të saj. Ndërkohë, efektet e procedimit civil dhe administrativ në atë

penal, janë parashikuar shprehimisht në nenin 71 të KPP-së, për rrjedhojë ky pretendim haptazi nuk ka lidhje me parimin e sigurisë juridike.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesve

19. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, shterimin e mjeteve juridike, si dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

20. Lidhur me legjitimitimin *ratione personae*, Gjykata ka pohuar se sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, individ mund të paraqesë ankim kushtetues individual vetëm për çështje që lidhen me interesat e tij, duke provuar se është cenuar në të drejtat e tij kushtetuese, pra se është viktimë e një shkeljeje dhe se pasojat nga akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të. Kjo do të thotë se kërkuesi duhet të provojë legjitimitimin e tij si në aspektin procedural, ashtu edhe në atë substancial (*shih vendimin nr. 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Për sa u përket kërkuesve të dytë (shoqëria “Imperial Group” sh.a.) dhe të tretë (Kolë Gjoka), ata kanë qenë pala ankuese që ka vënë në lëvizje gjykatat më të larta për kundërshtimin e vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë që ka pranuar kërkesën e Prokurorisë së Posaçme, duke vendosur masën e sigurimit pasuror “Sekuestro preventive” mbi pasuritë e tyre. Për rrjedhojë, ata provojnë interesin e tyre në aspektin procedural dhe atë substancial në drejtim të pasojave reale dhe të drejtpërdrejta në të drejtat kushtetuese të pretenduara të cenuara nga vendimet e

kundërshtuara. Po kështu, në lidhje me legjitimitimin e kërkuarit të dytë, në kuptim të nenit 16 të Kushtetutës, të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa përputhen me qëllimet e përgjithshme të tyre dhe me thelbin e këtyre të drejtave e lirive. Ky kërkuar është person juridik i krijuar sipas legjislacionit shqiptar dhe ka vënë në lëvizje gjykimin kushtetues për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese të pretenduara të cenuara, për të cilat Kushtetuta ofron të njëjtën mbrojtje si për personat fizikë.

22. Për sa i përket kërkuarit të parë (Pëllumb Gjoka), edhe pse ai ka qenë gjithashtu pala ankuese në procesin gjyqësor të kundërshtuar, në fakt rezultojnë që ai të jetë aksionar në shoqërinë kërkuar të dytë, por nuk rezultojnë që masa e sekuestros të jetë vendosur mbi pasuri që janë të regjistruara në emër të tij, pra nuk rezultojnë që ai *de jure* të mbartë të drejta pasurore për pasuritë e paluajtshme objekt sekuestro. Sipas GJEDNJ-së, në lidhje me ankesat e shoqërive (*shih Agrotexim etj. kundër Greqisë, 1995, §§ 64-71*), një person nuk mund të ankohet për shkeljen e të drejtave të tij në procedura në të cilat nuk është palë edhe nëse është aksionar dhe/ose drejtor i një shoqërie që ishte palë në ato procedura (*shih Centro Evropa 7 S.r.l. dhe Di Stefano kundër Italisë [DhM], 2012, §§ 92-93*). Po kështu, kërkuari në fjalë nuk rezultojnë të ketë vepruar në rastin konkret as në cilësinë e përfaqësuesit të shoqërisë kërkuar. Interesat e tij si aksionar i kësaj shoqërie përthithen nga kjo e fundit, duke qenë ajo subjekti i së drejtës që mbart interesa për pasuritë e regjistruara në emër të saj dhe që mund të ankohet për shkelje të të drejtave të lidhura me ato pasuri, gjë të cilën ajo për më tepër në rastin konkret e ka bërë. Për rrjedhojë, kërkuari Pëllumb Gjoka nuk legjitimohet *ratione personae* në aspektin substancial për t'iu drejtuar Gjykatës.¹

23. Për sa më lart, Gjykata vlerëson të vijojë shqyrtimin e çështjes vetëm për sa u përket kërkuarve të dytë dhe të tretë.

24. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, mbrojtja kushtetuese ka një funksion *subsidiar*, që do të thotë se ajo mund të kërkohej vetëm për një vendim përfundimtar, të çfarëdolloj forme që përmbyll procesin gjyqësor, pasi individ i ka shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Cenimi i të drejtave themelore, përfshirë atë për një proces të rregullt ligjor, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelimeve. Në rastin konkret, objekt kundërshtimi janë vendimet gjyqësore të të tria shkallëve të gjyqimit me të cilat është lejuar vendosja e sekuestros preventive mbi pasuritë e paluajtshme të kërkuarve. Nisur nga fakti se Gjykata i ka përfshirë në juridiksionin e saj këto vendime, të cilat ndonëse me karakter të përkohshëm dhe që nuk vendosin për themelin e çështjes, ndërhyjnë në të drejtat kushtetuese individuale (*shih vendimet nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 18, datë 19.3.2024 të Gjykatës Kushtetuese*), konsiderohet se ato përfshihen në juridiksionin kushtetues.

25. Për sa u përket pretendimeve të parashtruara në ankimin kushtetues individual rezultojnë se pretendimin për cenimin e *parimit të paanshmërisë*, pasi gjykata e shkallës së parë dhe ajo e apelit kanë qenë të prirura të pranojnë *apriori* kërkesën e prokurorisë edhe sepse janë nën “presionin” e organit procedues për shkak të përgjimeve të komunikimeve të tyre dhe të familjarëve nga struktura e BKH-së, që varet nga ai (Prokuroria e Posaçme), kërkuar nuk e kanë ngritur më parë në formë e substancë në ankimet në gjykatat më të larta të juridiksionit të zakonshëm, por e kanë parashtruar për herë të parë përpara kësaj Gjykate. Për rrjedhojë, kërkuar nuk kanë shteruar mjetet juridike për këtë pretendim. Kurse për sa u përket pretendimeve të tjera të parashtruara në

cilit është vendosur sekuestrimi i pasurisë me argumentin se disponimi i lirë i sendeve rëndon pasojat dhe lehtëson kryerjen e veprave penale, për të cilat vetë kërkuari i parë është person i dyshuar. Për më tepër, vlerësimi i shumicës për moslegjitimitimin e kërkuarit të parë nuk sjell ndonjë pasojë praktike në zgjidhjen e çështjes, në kushtet kur të tre kërkuarit paraqesin të njëjtat kërtime, me të njëjtin objekt dhe shkaqe.

¹ Gjyqtaret Holta Zaçaj, Marsida Xhaferllari dhe Sonila Bejtja mbajtën qëndrimin se kërkuari Pëllumb Gjoka legjitimohet *ratione personae* për t'iu drejtuar Gjykatës. Në vlerësimin e këtyre gjyqtareve kërkuari i parë justifikon interesin në çështjen e parashtruar, në kushtet kur ai, ashtu siç kanë evidentuar edhe gjykatat e zakonshme, përfshihet në rrethin e personave të interesuar për sekuestrimin, të cilët kanë të drejtën e ankimit sipas dispozitave të KPP-së, si dhe në kushtet kur ai është subjekt i procedimit penal gjatë të

ankimin kushtetues, rezulton se kërkuesit kanë përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike.

26. Kërkuesit legjitimohen edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi gjyqësor më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, mban datën 7.3.2024, i cili, sipas informacionit të dërguar nga Gjykata e Lartë, është publikuar në faqen e saj zyrtare më 27.6.2024, ndërsa kërkesa është dërguar në Gjykatë përmes shërbimit postar më datë 25.10.2024, pra brenda afatit 4-mujor.

27. Gjykata konstaton se pas njoftimit të palëve për kalimin e çështjes për shqyrtim në seance plenare, kërkuesit, në parashtrimet shtesë drejtuar Gjykatës, kanë pretenduar, mes të tjerash, cenim të: nenit 7 të KEDNJ-së, që parashikon se askush nuk mund të dënohet për një veprim ose një mosveprim që në momentin kur është kryer nuk përbënte vepër penale sipas së drejtës së brendshme ose ndërkombëtare, e lidhur me kjo me mirëbesimin e palëve që nuk janë objekt i procedimit penal; së drejtës së aksesit dhe asaj për t’u dëgjuar për çështje të ligjit dhe faktit, si dhe parimit të barazisë së armëve në gjykatat e zakonshme; të drejtave në këndvështrim të Direktivës së re të BE 2024/1260 të datës 24.4.2024 për rikuperimin dhe konfiskimin e pasurive. Nga sa konstatohet, Gjykata, në të njëjtën linjë qëndrimi që ka mbajtur edhe në çështje të ngjashme (*shih vendimet nr. 4, datë 21.1.2025; nr. 21, datë 22.4.2025 të Gjykatës Kushtetuese*), çmon se pretendimet e parashtruara pas kalimit të çështjes për shqyrtim në seancë plenare, përmes të cilave ngrihen shkaqe të reja ankimi, nuk mund të merren në shqyrtim, sepse duhet të respektojnë kriteret e përgjithshme të formës dhe të afateve të paraqitjes, të cilat i nënshtrohen fillimisht procedurës së shqyrtimit paraprak.

28. Në lidhje me legjitimimin *ratione materiae* kërkuesit kanë pretenduar si cenimin e së drejtës për proces të rregullt, ashtu edhe të normave kushtetuese dhe konventore që lejojnë masat e sigurimit pasuror në procedurën penale në drejtim të së drejtës së pronës private dhe kriterëve që lejojnë kufizimin e saj.

29. Në drejtim të së drejtës për proces të rregullt kërkuesit kanë pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit dhe të parimit të barazisë së armëve e kontradiktoritetit për shkak të formës së gjykimit në shkallë të parë në dhomën e këshillimit dhe moslejimit të debatit për provat as në gjykatën e apelit, shkelje që, sipas tyre,

nuk janë marrë parasysh nga Gjykata e Lartë. Sipas kërkuesve, në rastin e masave të sigurimit me karakter pasuror, nuk mund të gjejnë zbatim parashikimet e nenit 244 të KPP-së, të cilat zbatohen për masat e sigurimit personal dhe për sa kohë që ligjvënësi nuk ka parashikuar në mënyrë të shprehur gjykimin në dhomën e këshillimit për këto kërkesa, duhet të zbatohen rregullat e përgjithshme të gjykimit. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, ka prapësuar se këto pretendime janë të pabazuara, pasi parashikimi i nenit 244, pika 1, të KPP-së nuk lë asnjë hapësirë paqartësie se vendimi merret në dhomën e këshillimit dhe se kërkuesit e kanë ankimuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe përpara gjykatës së apelit ata kanë pasur mundësinë të paraqesin të gjitha provat dhe pretendimet e tyre, për të cilat kanë marrë përgjigje të arsyetuar.

30. Referuar përmbajtjes së nenit 274 të KPP-së, që rregullon masën e sigurimit pasuror të sekuestros preventive, kur ka rrezik që disponimi i lirë i një sendi që lidhet me veprën penale mund të rëndojë ose të zgjasë pasojat e saj ose të lehtësojë kryerjen e veprave penale të tjera, me kërkesën e prokurorit, gjykata kompetente urdhëron sekuestrimin e tij me vendim të arsyetuar dhe sipas nenit 276 të KPP-së, kundër vendimit për vënien ose mosvënien e sekuestros, cildo që ka interes mund të bëjë ankim, duke mos parashikuar këto dispozita një formë të caktuar shqyrtimi në këtë shkallë gjykimi. Gjykatat e zakonshme kanë arsyetuar në vendimet e tyre edhe në lidhje me procedurën që ndiqet për vlerësimin e kërkesës së prokurorit, duke konsideruar se debati kontradiktor mes palëve zhvillohet në gjykimin në apel, në rast ankimi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë (*shih faqen 3 të vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë*) dhe se dispozitat procedurale, për sa i përket formës së gjykimit, nuk kanë bërë dallim midis masave të sigurimit në personale ose pasurore, duke mos lënë hapësirë për paqartësi në drejtim të shqyrtimit të këtyre masave në dhomën e këshillimit, vetëm në bazë të dokumenteve të paraqitura nga prokurori (*shih faqet 5 dhe 6 të GJKKO-së së Apelit*). Edhe Kolegji Penal i ka marrë në shqyrtim këto pretendime dhe ka vlerësuar se neni 244 i KPP-së ka një rregullim të përgjithshëm dhe në këtë rast kontradiktoriteti është siguruar në gjykatën e apelit, ku palëve u është dhënë mundësia që të parashtrojnë pretendimet e tyre dhe të dëgjojnë për to (*shih paragrafin 24 të vendimit të Kolegjit Penal*).

31. Gjykata ka pohuar se procedurat gjyqësore që vendosin për kërkesat e prokurorit gjatë hetimit paraprak, të cilat ndërhyjnë në të drejtat themelore, si rregull, duhet të sigurojnë garancitë e duhura të procesit të rregullt për individin. Megjithatë, ligji i ka kufizuar disa prej garancive të procesit të rregullt në këtë fazë në raport me ato të gjykimit të themelit. Kështu, kur liria personale kufizohet nga caktimi i masës së sigurimit të arrestit, ligji ka kufizuar parimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit (në drejtim të thirrjes së dëshmitarëve ose marrjes së provave), i cili nuk zbatohet në të njëjtën masë dhe mënyrë si në gjykimin e themelit (*shih vendimin nr. 86, datë 30.12.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Nga ky këndvështrim, Gjykata vlerëson se ligjvënasi në këto raste, duke mos parashikuar dëgjimin e individit dhe një debat kontradiktor përpara gjyqtarit të hetimit paraprak, si dhe duke mos i dhënë efekt pezullues ankimit, ka synuar që masa të tilla hetimore, sikurse janë edhe ato të sekuestros, të mos pengohen nga individit me anë të taktikave të ndryshme përmes fshehjes, zhdukjes ose tjetërsimit të sendit objekt sekuestroje. Në këtë mënyrë sigurohet efektiviteti i masës, për rrjedhojë edhe rezultati i procedimit penal në tërësinë e tij. Për këtë arsye, disa nga garancitë e procesit të rregullt realizohen në gjykimin në shkallë të dytë, ku gjykata e apelit, e cila ka edhe kompetencën e marrjes dhe të shqyrtimit të provave, krahas zbatimit të ligjit, i jep mundësinë individit që ai vetë ose avokati i tij të dëgjohet për çdo kundërshtim në lidhje me kushtet në të cilat janë caktuar ose zbatuar masat hetimore (*shih vendimin nr. 21, datë 22.4.2025 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë pikëpamje, Gjykata vlerëson se edhe në këndvështrim të së drejtës për t'u dëgjuar dhe parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, kërkuesit e kanë ushtruar lirisht të drejtën e ankimit në gjykatën e apelit, ku janë dëgjuar nëpërmjet përfaqësuesit të tyre, sikundër të drejtën për të paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, duke marrë në përfundim edhe përgjigje nga gjykatat për pretendimet e tyre. Për rrjedhojë, pretendimet për cenimin e së drejtës së aksesit dhe të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit janë haptazi të pabazuara.

32. Kërkuesit kanë pretenduar edhe cenimin e parimit të sigurisë juridike, pasi ata e kanë fituar titullin e pronësisë në mënyrë të ligjshme, shumë vite përpara se të regjistrohej procedimi penal nr. 9/2023 nga shtetasja D.H.(Gj.), e cila i kishte fituar tagrat e

pronësisë në bazë të vendimit gjyqësor të formës së prerë, që sipas nenit 451/a të KPC-së është i detyrueshëm për zbatim dhe efektet e tij nuk mund të vihen në diskutim përveçse me institutin e rishikimit, sipas neneve 494 e vijues të po këtij kodi. Gjykata vëren se ky pretendim i kërkuesve duket se ka të bëjë me faktin që organi procedues dhe gjykatat e zakonshme nuk kanë marrë parasysh fuqinë e vendimit gjyqësor civil që ka njohur pronësinë e shtetasës D.H.(Gj.) mbi pasuritë e sekuestruara, pronësi të cilën ajo, në vijim, përmes veprimeve juridike, ua ka kaluar atyre. Sipas kërkuesve, për sa kohë që vendimi gjyqësor vijon të jetë në fuqi dhe veprimet juridike nuk janë konstatuar të pavlefshme nga një gjykatë, pasuritë e tyre nuk mund të sekuestrohen. Pra, sipas tyre, për sa kohë në procese gjyqësore civile nuk është provuar ndryshe, pronësia është fituar në mënyrë të ligjshme dhe për këtë shkak pasuritë e tyre nuk mund të jenë objekt sekuestrimi. Në lidhje me këtë pretendim subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, ka prapësuar se neni 451/a i KPC-së zbatohet në çështje civile kurse në rastin konkret, jemi përpara një mase sigurimi pasuror në kuadër të një procedimi penal, e cila vendoset në kushtet e parashikuara nga KPP-ja. Sipas tij, efektet e procedimit civil dhe administrativ në atë penal, janë parashikuar shprehimisht në nenin 71 të KPP-së, për rrjedhojë ky pretendim nuk ka lidhje me parimin e sigurisë juridike.

33. Gjykata ka theksuar se sekuestro preventive synon të ndërpresë pasojat e veprës penale në pikëpamje të rëndimit ose të zgjatjes së tyre, ose të parandalojë kryerjen e veprave penale të reja, si dhe të garantojë efektivitetin e një konfiskimi të mundshëm të mëvonshëm, duke bërë paraprakisht të padisponueshme, në një fazë që i paraprin dënimit, sendet që kanë shërbyer ose kanë qenë të destinuara për të kryer veprën penale, produktet e saj ose të ardhurat, apo sendet, prodhimi, përdorimi, mbajtja ose tjetërsimi i të cilave përbën vepër penale (*shih vendimin nr. 20, datë 11.4.2025 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, kjo masë, prek edhe të drejtën e pronës mbi sende që kanë lidhje me veprën penale apo janë produkte të saj, për të cilat ka dyshime për ligjshmërinë e fitimit të tyre, ndërhyrje kjo në këtë të drejtë që mund të vijoje deri në përfundim të procesit penal në të cilin përcaktohet edhe (pa)ligjshmëria e fitimit të pasurisë së dyshuar si e lidhur me veprën penale apo si produkt i saj. Megjithatë, masa e sekuestros në vetvete nuk vendos

për përkatësinë e vet së drejtës së pronës, pra, sikundër edhe në rastin konkret, as nuk ua ka njohur, as nuk i ka zhveshur kërkuesit nga kjo e drejtë. Përkundrazi, duke pranuar pronësinë *de jure* të kërkuesve mbi pasuritë e sekuestruara, masa e kundërshtuar ka vendosur kufizimin e përkohshëm të së drejtës së pronës, me qëllim, ndër të tjera, sigurimin e një konfiskimi të mundshëm, i cili mund të vendoset si rezultat i procedurës penale në përfundim të procesit penal. Në këtë kuptim, ndërsa ligji lejon një kufizim të tillë të së drejtës së pronës, pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike në këtë kontekst është i paqartë dhe i paargumentuar në aspektin kushtetues.

34. Po në këndvështrim të parimit të sigurisë juridike, Gjykata vlerëson të theksojë se e drejta e pronës, që përfshin çdo posedim të sendeve ose të drejtave të tjera materiale pasurore, shtrihet ndaj sendeve, pronësia e të cilave është fituar në përputhje me ligjin. Me gjithë mbrojtjen që ajo gëzon, e drejta e pronës mund t'u nënshtrohet kufizimeve, të cilat duhen bërë sipas disa kritereve të përcaktuara në mënyrë shteruese në nenet 17 dhe 41 të Kushtetutës (*shih vendimet nr. 18, datë 19.3.2024; nr. 53, datë 31.10.2023; nr. 36, datë 21.4.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Kushtetuta, së pari, nuk mbron një të drejtë pronësie të fituar në mënyrë të kundërligjshme dhe, së dyti, lejon kufizimin e saj me ligj për një interes publik. Duke pasur parasysh rrethanat e rastit konkret, për sa kohë që pronësia e sendeve të sekuestruara në origjinë është fituar me një vendim gjyqësor, i cili dyshohet të jetë marrë mbi prova dokumentare të falsifikuara, pra si rrjedhojë e një veprë penale, ligji procedural penal ka parashikuar mundësinë e kufizimit të së drejtës së pronës përmes masës së sekuestros preventive, me qëllim parandalimin e rrezikut që vjen nga disponimi i lirë i sendit që lidhet me veprën penale në aspektin e rëndimit ose të zgjatjes së pasojave të saj ose të lehtësimit të kryerjes së veprave penale të tjera, apo me qëllim konfiskimin, ndër të tjera, edhe të produkteve të veprimtarisë kriminale në përfundim të procesit penal. Në këtë kuptim, qoftë shmangia e rrezikut të rëndimit ose zgjatjes së pasojave të veprës penale apo lehtësimi i kryerjes së veprave penale të tjera nga disponimi i lirë i sendit që lidhet me veprën penale, ashtu edhe konfiskimi i produkteve të veprimtarisë kriminale përbëjnë interes publik, për sa kohë synojnë parandalimin dhe luftën kundër krimit apo parandalimin dhe nxjerrjen nga

qarkullimi civil të pasurive të fituara në mënyrë të kundërligjshme. Duke mbajtur parasysh se funksioni shoqëror i pronës private mund të përmbushet vetëm me kushtin e pandryshueshëm që fitimi i saj të jetë në përputhje me rregullat e sistemit ligjor, fitimi i pronësisë në mënyrë të kundërligjshme nuk mund të konsiderohet i pajtueshëm me atë funksion. Për rrjedhojë, e parë edhe në këtë këndvështrim, kërkuesit nuk kanë argumentuar në aspektin kushtetues pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike në kontekst të rrethanave të rastit konkret, ndaj ai nuk mund të merret në shqyrtim nga Gjykata.

35. Në këndvështrim të *së drejtës së pronës*, kërkuesit kanë argumentuar se kjo ndërhyrje nuk është bazuar në ligj, pasi gjykatat kanë interpretuar në mënyrë të zgjeruar përmbajtjen e neneve 274-276 të KPP-së, për sa kohë personat e tretë as nuk kanë kryer ndonjë veprim të paligjshëm dhe as dyshohen se mund të kenë kryer ndonjë prej veprave penale të procedimit penal në kuadër të të cilit është vendosur masa e sekuestros preventive, ashtu edhe cenimin e parimit të proporcionalitetit të ndërhyrjes, pasi masa e sekuestros e vendosur përbën një masë ekstreme dhe dëmi i shkaktuar shoqërisë është joproporcional.

36. Gjykata ka theksuar se në rastin përjashtimor të kontrollit të vendimeve që vendosin masa me karakter të ndërmjetëm, ajo i trajton pretendimet e parashtruara në ankimin kushtetues individual në drejtim të të drejtave substanciale, ndërsa pretendimet që kanë të bëjnë me të drejtën për proces të rregullt ligjor trajtohen si aspekte procedurale të së drejtës substanciale të pretenduar të cenuar, ndaj, në këtë kuptim, ajo ndalet në aspekte të veçanta të së drejtës për proces të rregullt ligjor, për sa ato mund të ndikojnë drejtpërdrejt në të drejtën substanciale në vetvete (*shih vendimet nr. 74, datë 22.10.2024; nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 18, datë 19.3.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, bazuar në natyrën dhe thelbin e pretendimeve të mësipërme, për sa kohë që ato kanë të bëjnë me të drejtën e pronës private, Gjykata vlerëson t'i shqyrtojë në këndvështrim të së drejtës substanciale të pronës private të parashikuar nga neni 41 i Kushtetutës dhe kritereve kushtetuese që lejojnë kufizimin e saj. Për këtë qëllim, Gjykata do t'i referohet edhe arsyetimit të gjykatave të zakonshme, pra nëse ato, në vendimet për caktimin e masës së sekuestros, kanë arsyetuar në mënyrë të

mjaftueshme dhe të qartë, si për lidhjen e kësaj mase me objektivin e saj, që është parandalimi i pasojave të mëtejshme të veprës penale, ashtu edhe për respektimin e kriterëve që lejojnë ndërhyrjen në të drejtën kushtetuese të pronës private. Sikurse ka pohuar në jurisprudencën e saj, për të vlerësuar nëse ka pasur ose jo cenim të të drejtave substanciale, Gjykata bazohet në arsyetimin e vendimeve të gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, për sa kohë që në bazë të parimit të subsidiaritetit u takon atyre gjykatave që përveç zbatimit të ligjit material dhe procedural penal, të mbajnë parasysh edhe jurisprudencën e Gjykatës dhe të GJEDNJ-së në lidhje me parimin e proporcionalitetit, duke qenë kjo Gjykatë mjeti i fundit për mbrojtjen e këtyre të drejtave (*shih vendimet nr. 79, datë 12.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

37. Gjykata vëren, gjithashtu, se kërkuesit kanë pretenduar cenimin e nenit 32, pika 2, të Kushtetutës, lidhur me përdorimin e të dhënave të marra nga autoritetet franceze, që kanë të bëjnë me komunikimet në platformën SkyEcc. Ky pretendim duket se lidhet edhe me provueshmërinë e autorit të dyshuar të veprës penale që supozohet të ketë ndodhur, pra me autorësinë e kërkuesit të parë, ashtu edhe me mirëbesimin e kërkuesve të dytë dhe të tretë në rrethanat kur, sipas tyre, ata nuk janë nën hetim dhe as nuk ka indicie a dyshim se kanë kryer ndonjë vepër penale. Për sa u përket pretendimeve për autorësinë në krim të kërkuesit të parë, Gjykata vlerëson se ato, nga njëra anë, mund të ngrihen vetëm nga ky i fundit, i cili nuk është palë në këtë gjykim për sa kohë që u vlerësua se i mungon interesi i ligjshëm dhe, nga ana tjetër, lidhen me çështje të të provuarit të (pa)fajësisë së tij, çka i përket gjykimit në themel të çështjes penale. Për rrjedhojë, këto pretendime nuk mund të merren në shqyrtim. Për sa u përket pretendimeve të tjera të kërkuesve, Gjykata vlerëson se ato, pavarësisht mënyrës sesi janë ngritur në ankimin kushtetues, në thelb, kanë të bëjnë me arsyetimin e gjykatave të zakonshme në lidhje me kushtet e vendosjes së masës së sekuestros preventive sipas nenit 274 të KPP-së, për sa i përket ekzistencës së dyshimit për veprën penale që supozohet të jetë kryer dhe lidhjes së saj me pasuritë e sekuestruara apo qenies së këtyre të fundit produkte të veprimtarisë kriminale. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson t'i shqyrtojë edhe këto pretendime në këndvështrim të së drejtës së pronës në aspektin substancial të saj.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e së drejtës së pronës

38. Sipas kërkuesve, gjykatat nuk kanë respektuar përmbajtjen e nenit 274, pika 1, të KPP-së, por i kanë arsyetuar vendimet në mënyrë të përgjithshme, duke ndërhyrë në të drejtën e pronës të personave të tretë, të cilët nuk janë nën hetim dhe ndaj tyre nuk ka pasur procedim penal apo ndonjë indicie a dyshim se kanë kryer ndonjë vepër penale, ndërkohë që kjo dispozitë, e parë së bashku me nenin 36 të KP-së, zbatohet vetëm për pasuritë e personit nën hetim. Kërkuesit kanë pretenduar se ndërhyrja në të drejtën e pronës private *nuk është bazuar në ligj*, pasi vendimet gjyqësore kanë interpretuar në mënyrë të zgjeruar përmbajtjen e neneve 274–276 të KPP-së, sepse personat e tretë nuk kanë kryer ndonjë veprim të paligjshëm dhe as dyshohet se mund të kenë kryer ndonjë prej veprave penale të procedimit penal në kuadër të të cilit është vendosur masa e sekuestros. Sipas kërkuesve prokuroria, edhe pse ka barrën e provës, nuk ka provuar se ekziston “dyshimi i arsyeshëm” për përgjegjësinë personale të palëve të treta në kryerjen e veprës penale, kohën e përfshirjes në veprimtari kriminale në raport me kohën e krijimit të pasurisë që kërkohet të sekuestrohet, madje edhe lidhjen e krimit me atë pasuri. Ndërkohë që neni 190, pika 1, shkronja “a”, i KPP-së parashikon përjashtimin nga konfiskimi të sendeve të personave që nuk kanë marrë pjesë në kryerjen e veprës penale. Sipas tyre, ndonëse legjislacioni penal nuk e njeh konceptin e “konfiskimit të zgjeruar” në procesin penal, edhe nëse do të supozohej aplikimi i Direktivës 42/2014 të BE-së, nuk do të kishte qenë e mundur vendosja e sekuestros preventive, pasi direktiva mbron interesat pasurorë të palëve të treta në mirëbesim. Kërkuesit kanë pretenduar edhe se masa *nuk respekton parimin e proporcionalitetit të ndërhyrjes*. Ajo përbën një masë ekstreme për sa kohë që pronarët e ligjshëm janë zhveshur *de facto* nga çdo e drejtë reale mbi pasuritë e tyre, ndërkohë që shoqëria “Imperial Group” sh.a. është penguar të zhvillojë pronën sipas lejes së marrë nga organi kompetent shtetëror. Po sipas tyre, dëmi i shkaktuar shoqërisë është joproporcional dhe masa është e ashpër dhe joproporcionale në raport me pasojat ekonomike të pronarit dhe interesit publik për zhvillimin e turizmit në atë zonë.

39. *Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme*, ka prapësuar se në rastin konkret jemi para një mase sigurimi pasuror, me natyrë të përkohshme, të

verifikueshme në raport me kushtet e zbatimit të saj. Sipas tij, pretendimi për mungesën e lidhjes të të hetuarit Pëllumb Gjoka me pasuritë objekt sekuestroje është i gabuar dhe anashkalon provat e administruara nga Prokuroria e Posaçme për këtë fakt, të paraqitura edhe në gjykimin kushtetues. E pyetur më datë 13.1.2021, kallëzuesja L.Z. lidhur me prokurën e nënës së saj D.H. për shtetasin A.B. ka deklaruar se ajo nuk dinte të shkruante, të lexonte ose të nënshkruante dhe maksimumi që mund të bënte ishte të vendoste gishtin në letër. Kjo shtetase ka deklaruar se bëhet fjalë për një pronë në Velipojë që ndodhet afër një resorti të madh, me sipërfaqe 365 dynmë, për të cilën nëna nuk u ka folur kurrë, por në regjistrin e vitit 1935 rezultonte pronare. Këtë pronë e ka poseduar vazhdimisht Pëllumb Gjoka, pasi ai ka bërë edhe veprimet për ta bërë të vetën dhe diku rreth vitit 2015 ajo ka marrë vesh për herë të parë së nëna e saj kishte prona. Po kështu, sipas subjektit të interesuar, shtetasja S.B., që ka kryer veprimet sipas tagrave të shtetasit A.B., ka qenë e punësuar në shoqërinë “Imperial Group” sh.a., me aksioner me 56% të kuotave shtetasin Pëllumb Gjoka. Shtetasi A.B., përfaqësuesi me prokurë i D.H.(Gj.), i pyetur si person që ka dijeni për veprën penale, ka deklaruar se shtetasin Pëllumb Gjoka e ka kushëri dhe ka marrëdhënie të afërta me të. Po sipas subjektit të interesuar, komunikimet në aplikacionin SkyEcc mes kodit që i përkiste kërkuesit Pëllumb Gjoka dhe atij që i përkiste prokurorit Xh.L. tregojnë përfshirjen dhe angazhimin me veprime konkrete të këtyre shtetasve për komprometimin e konkluzioneve të aktit të ekspertimit grafik nr. 1802, datë 19.2.2021, i cili nuk ka konstatuar falsifikime, komunikime që janë kryer në periudhën 16.2.2021–18.2.2021, që është tre deri në një ditë përpara se të kryhej ky akt ekspertimi, i cili bie në kundërshtim me përfundimet e akteve të ekspertimit grafik nr. 639 dhe nr. 5398 të kryera në kuadër të hetimeve të të njëjtit procedim penal. Sipas Prokurorisë së Posaçme, në kushtet kur pasuritë ka dyshime të arsyeshme, të bazuara në prova, se janë fituar nëpërmjet falsifikimit të dokumenteve, të kryer nga Pëllumb Gjoka në bashkëpunim me persona të tjerë, ekziston rreziku që këto pasuri, të cilat janë produkte të veprës penale, të tjetërsohen te persona të tretë.

40. Gjykata ka theksuar se e drejta e pronës, e sanksionuar në nenin 41 të Kushtetutës, përfshin tre garanci që duhet të zbatohen në shqyrtimin e pretendimeve për cenimin e saj: *garancia e parë* ka të

bëjë me parimin e gëzimit të qetë të pronës, e cila ka natyrë të përgjithshme; *garancia e dytë* ka të bëjë me kufizimet e lejueshme për të drejtën e pronës; *garancia e tretë* ka të bëjë me të drejtën e autoriteteve publike për të kontrolluar përdorimin e pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm (*shih vendimet nr. 18, datë 19.3.2024; nr. 53, datë 31.10.2023; nr. 25, datë 13.10.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Për sa i përket ndërhyrjes që vendimi i sekuestimit bën tek e drejta e pronës, Gjykata ka theksuar se: ai duhet të jetë i ligjshëm, në kuptimin që të jetë vendosur me ligj dhe të ndjekë një qëllim të ligjshëm, në kuptim të interesit publik; ndërhyrja duhet të vendosë një “ekuilibër të drejtë” midis kërkesave të interesit të përgjithshëm dhe garancive për mbrojtjen e së drejtës së pronës; midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit të ndjekur duhet të ketë një marrëdhënie të arsyeshme proporcionaliteti. Ekziston një hapësirë e gjerë vlerësimi për autoritetet publike në lidhje me zgjedhjen e mjeteve dhe atë çfarë konsiderohet në interes të përgjithshëm, me përjashtim të rasteve kur vendimi është haptazi i paarsyeshëm. Ndërsa pranohet dyshimi i arsyeshëm në fillim të hetimeve penale si bazë për ndërhyrje në të drejtën e pronës, hetimet duhet të jenë të shpejta, në mënyrë që ndërhyrja të zgjasë për një kohë të kufizuar. Masat e përkohshme të vendosura në kuadër të procedurave gjyqësore, të cilat i paraprijnë një konfiskimi të mundshëm, mund të shkaktojnë dëmtim të pronës, por në mënyrë që dëmi të jetë në përputhje me garancitë e lartpërmendura, ai nuk duhet të jetë përtej asaj që është e pashmangshme (*shih vendimet nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 18, datë 19.3.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

41. Gjykata, bazuar në natyrën e pretendimeve të parashtruara nga kërkuesit, vlerëson se ato përfshihen në fushën e veprimit të së drejtës së pronës, sipas nenit 41 të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Thënë kjo, duke pasur parasysh përmbajtjen e këtyre dispozitave, ashtu edhe të nenit 17 të Kushtetutës, që lejon kufizimin e të drejtave kushtetuese sipas kritereve të përcaktuara prej tij, Gjykata do të ndalet, në vijim, në analizën nëse në rastin konkret ndërhyrja e bërë për shkak të caktimit të masës së sigurimit pasuror “Sekuestro preventive” ndaj pasurive të paluajtshme në pronësi të kërkuesve respekton kriteret kushtetuese të kufizimit.

42. Për sa i përket ligjshmërisë së ndërhyrjes, Gjykata vëren se masa e kundërshtuar është bazuar

në parashikimet e ligjit procedural penal, sipas të cilit sekuestroja, si masë preventive e marrë gjatë procesit penal, kufizon të drejtën e disponimit të pasurisë së mbajtësit të saj. Për të garantuar këtë të drejtë (të pronës private) nga veprimet abuzive të organit procedues, ligji parashikon se ajo masë vendoset nga gjykata, e cila kontrollon edhe zbatimin e saj, ndërkohë që vendimet e gjykatës më të ulët i nënshtrohen kontrollit gjyqësor nga gjykatat më të larta. Konkretisht, masa e sekuestros preventive kërkohet nga prokurori dhe vendoset nga gjyqtari, dhe sipas nenit 274 të KPP-së ajo urdhërohet kur ka rrezik që disponimi i lirë i një sendi që lidhet me veprën penale mund të rëndojë ose të zgjasë pasojat e saj ose të lehtësojë kryerjen e veprave penale të tjera (pika 1). Kurse sipas pikës 2 të këtij neni, sekuestroja mund të vendoset edhe për sendet, produktet e veprës penale dhe çdo lloj pasurie tjetër që lejohet të konfiskohet, sipas nenit 36 të KP-së, i cili parashikon rastet e konfiskimit të mjeteve të kryerjes së veprës penale dhe produkteve të veprës penale dhe ka të bëjë me marrjen dhe kalimin në favor të shtetit, ndër të tjera, të produkteve të veprës penale, ku përfshihet çdo lloj pasurie, si dhe dokumentet ose instrumentet ligjore që vërtetojnë tituj ose interesa të tjerë në pasurinë që rrjedh ose fitohet drejtpërdrejt ose tërthorazi nga kryerja e veprës penale (pika 1, shkronja “b”).

43. Në kuptim të sa më sipër, në rastin konkret masa është vendosur nga gjyqtari i hetimeve paraprake mbi kërkesën e prokurorit, ndërsa vendimi i tij dhe zbatimi i masës në vijim i është nënshtuar kontrollit nga gjykatat më të larta. Vendimet gjyqësore të kundërshtuara përmbajnë informacionin e nevojshëm në lidhje me arsyet e vendosjes dhe të zbatimit të masës së sekuestrimit, përkatësisht *periculum in mora* dhe *fumus delicti*. Gjykatat e zakonshme kanë arsyetuar se ka ekzistuar një *periculum in mora* (rrezik vonese) në mosdhënien e një vendimi sekuestrimi, pasi pasojat e veprës penale mund të rëndoheshin ose të zgjateshin, ose mund të lehtësohej kryerja e veprave penale të tjera. Në të vërtetë, për shkak të zbulimit të veprimeve në lidhje me falsifikimin e dokumenteve në rastin e njohjes së pronësisë fillimisht dhe ushtrimit të ndjekjes penale në vijim, ndërsa pasuritë edhe më parë ishin tjetërsuar, ka ekzistuar rreziku që ato të mund të tjetërsoheshin sërish ose të zhvilloheshin në mënyrë të atillë, çka do të pengonte ose vështirësonte konfiskimin e tyre në përfundim të

procesit penal. Për sa i përket çështjes së *fumus delicti*, gjykatat e zakonshme kanë pranuar se ky kusht përmbushej duke qenë se vendimi i sekuestros po merrej në fazën e hetimit dhe se dyshimet për veprat penale që supozohej të kishin ndodhur ishin të besueshme. Në lidhje me këtë, ato kanë evidentuar detaje rreth përdorimit të dokumenteve të dyshuara si të falsifikuara në procesin e njohjes dhe të kthimit të pronës, sikundër edhe për sa i përket tjetërsimit të saj në vijim, referuar të cilave ngrihej dyshimi për veprat penale të falsifikimit të dokumenteve dhe pastrimit të produkteve të veprimtarisë kriminale, në kuadër të grupit të strukturuar kriminal. Po kështu, ato kanë evidentuar edhe të dhëna faktike për lidhjen e pasurive me veprat penale të dyshuara, lidhjen mes tyre të personave të dyshuar të veprave penale, sikundër edhe lidhjen e këtyre të fundit me personat që mbanin *de jure* pasuritë, pra me kërkuesit e dytë dhe të tretë.

44. Gjykata vëren se edhe pse në dukje veprimet për kalimin e pasurive në pronësi të kërkuesve në fjalë janë bërë përmes veprimeve të ligjshme, objekti i procedimit penal në kuadër të të cilit është vendosur masa e kundërshtuar ka të bëjë me mënyrën e fitimit të kësaj prone në origjinë përmes veprimeve të dyshuara si të paligjshme. Në këtë kuptim, duke pasur parasysh arsyetimin e gjykatave të zakonshme, në drejtim të mënyrës së interpretimit dhe zbatimit të nenit 274 të KPP-së, si baza ligjore e zbatueshme edhe në rastin konkret, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesve për paligjshmëri të masës së sekuestros me argumentet se kanë vepruar në mirëbesim për fitimin e pasurisë dhe se nuk janë persona nën hetim ose të dyshuar për veprën penale, nuk është i rëndësishëm për sa kohë masa e kundërshtuar është vendosur në kuadër të një procedimi penal dhe në funksion të mbarëvajtjes së tij. Nga ana tjetër, këta kërkues nuk kanë parashtruar ndonjë arsye të qenësishme në lidhje me ligjshmërinë e fitimit të pronës në origjinë në kuptim të kushtit të *fumus delicti* për vendosjen e masës së kundërshtuar.

45. Për sa i përket qëllimit të ligjshëm të ndërhyrjes, të masës së kundërshtuar në kuptim të interesit publik, Gjykata, siç u theksua edhe më sipër, e ka konsideruar të prezumuar për sa kohë ka vlerësuar se rregullat procedurale penale që lejojnë sekuestrimin e pasurisë i shërbejnë mbarëvajtjes së procedimit penal, në kuptimin e ruajtjes së rendit dhe të sigurisë publike nga veprimtaria kriminale

(shih vendimet nr. 79, datë 12.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese). Në këtë kuptim, zbatimi i masave të përkohshme në kontekstin e procedurave gjyqësore që synojnë edhe një konfiskim të mundshëm të pronës në përfundim të procesit penal, është në interesin e përgjithshëm të shoqërisë, prandaj ndërhyrja në rastin konkret konsiderohet se është bërë për një qëllim legjitim. Për më tepër, ndërhyrja në këtë rast ka ndjekur edhe një qëllim tjetër legjitim, sikurse është ai i luftës kundër pastrimit të produkteve të veprimtarisë kriminale në kuadër të krimit të organizuar.

46. Gjykata ka theksuar se kur kontrollohen aktet e pushtetit publik, sa herë që vihet në diskutim një e drejtë kushtetuese ose liri themelore, është me rëndësi të verifikohen edhe parimet që lidhen me cilësinë e ligjit e parashikueshmërinë e tij, pasi janë pikërisht ato që mbrojnë individin nga arbitrariteti, veçanërisht në marrëdhëniet ndërmjet tij dhe shtetit (shih vendimet nr. 39, datë 15.12.2022; nr. 30, datë 2.11.2022 të Gjykatës Kushtetuese). Kur bëhet fjalë për mundësinë e individit për të parashikuar pasojat e veprimeve të tij, nuk është e thënë që të nënkuptohet një qartësi absolute. Ligji duhet të jetë në gjendje të ndjekë rrethanat e ndryshme dhe, për këtë arsye, një standard i një parashikueshmërie të arsyeshme është i mjaftueshëm (shih vendimin nr. 16, datë 15.6.2009 të Gjykatës Kushtetuese). Edhe sipas GJEDNJ-së, nocioni “ligj” nënkupton disa kushte cilësore, sidomos ato të mundësisë së qasjes, qartësisë dhe të parashikueshmërisë (shih *Cantoni k. Francës*, § 29; *Kafkaris k. Qipros* [DhM], § 140; *Del Río Prada k. Spanjës* [DhM], § 91).

47. Duke pasur parasysh se masa e sekuestros preventive ka natyrë parandaluese, ndërsa synon të kufizojë, për një periudhë të përkohshme, disponimin e lirë të një sendi të lidhur me veprën penale, me qëllim për të penguar rëndimin ose zgjatjen e pasojave të veprës penale ose lehtësimin e kryerjes së veprave penale të tjera apo edhe të një sendi produkt të veprës penale, me qëllim konfiskimin e tij në përfundim të procesit penal, edhe në vlerësim të Gjykatës ajo vendoset gjatë procedimit penal dhe rëndon mbi pasurinë kur plotësohen kushtet ligjore. Në këtë kuptim, dispozitat penale materiale dhe procedurale në lidhje me sekuestron preventive, jo vetëm janë të aksesueshme, por janë edhe mjaftueshmërisht të qarta në drejtim të sendeve mbi të cilat mund të veprojnë ato.

48. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se masa e sekuestros preventive në çështjen në fjalë është vendosur sipas ligjit dhe në përputhje me interesin e përgjithshëm për të siguruar që përdorimi i pronës në fjalë të mos sjellë përfitime në dëm të shoqërisë. Për rrjedhojë, kufizimi i disponimit të lirë të pasurive të paluajtshme të sekuestruara është bërë me ligj dhe ka ndjekur një qëllim të ligjshëm.

49. Gjykata ka theksuar se ndërhyrja duhet të vendosë një “ekuilibër të drejtë” midis kërkesave të interesit të përgjithshëm dhe garancive për mbrojtjen e së drejtës së pronës dhe midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit të ndjekur duhet të ketë një marrëdhënie të arsyeshme proporcionaliteti. Për sa i përket kriterit të proporcionalitetit të ndërhyrjes, Gjykata merr në analizë, në linjë me praktikën e saj, disa elemente që lidhen drejtpërdrejt me natyrën e pasojave që prodhon vendimi për vendosjen e masës së sekuestros, në kuptim të balancimit të të drejtave ndërmjet interesit të përgjithshëm dhe mbrojtjes të të drejtave themelore të individit, kërkuarve. Edhe sipas GJEDNJ-së, në kuptim të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, çdo ndërhyrje në gëzimin paqësor të pasurisë së një individi duhet të gjejë një ekuilibër të drejtë midis kërkesave të interesave të përgjithshëm të shoqërisë dhe kërkesave të mbrojtjes të të drejtave themelore të individit. Ekuilibri i nevojshëm nuk do të gjendet nëse personave të përfshirë u është dashur të mbajnë një barrë individuale dhe të tepërt (shih *East West Alliance Limited kundër Ukrainës*, datë 23.1.2014, § 168; *Piras kundër San Marinos*, datë 20.7.2017, § 55). Ndërsa një sekuestrim i pronës nuk është në vetvete i hapur për kritikë, duke pasur parasysh në veçanti kufirin e vlerësimit të lejuar sipas paragrafit të dytë të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, ai mbart me vete rrezikun e vendosjes së një barre të tepërt në aspektin e aftësisë së individit të prekur për të disponuar pronën dhe në përputhje me rrethanat duhet të ofrojë disa mbrojtje procedurale në mënyrë që të sigurojë që funksionimi i sistemit dhe ndikimi i tij në të drejtat pronësore të mos jenë as arbitrarë, as të paparashikueshme. Ndërsa çdo sekuestrim ose konfiskim sjell dëm, ai aktual i pësuar nuk duhet të jetë më i madh sesa ajo që është e pashmangshme (shih *Džinić kundër Kroacisë*, datë 17.5.2016, § 68; *Piras kundër San Marino*, datë 20.7.2017, § 55). Për më tepër, një hapësirë e gjerë vlerësimi u lejohej shteteve kur bëhet fjalë për masa të përgjithshme të strategjisë politike, ekonomike ose sociale dhe GJEDNJ-ja në

përgjithësi respekton zgjedhjen e politikave të ligjvënës, përveçse nëse është “qartazi pa bazë të arsyeshme” (*shih Azienda Agricola Silverfunghi dhe të tjerë kundër Italisë*, nr. 48357/07, 52677/07, 52687/07 dhe 52701/07, § 103, datë 24 qershor 2014).

50. Për këtë qëllim, për të vlerësuar nëse procedurat e sekuestrimit janë arbitrare, Gjykata ndalet në vlerësimin e nevojës, përshtatshmërisë dhe ashpërsisë së masës së sekuestros, duke mbajtur në konsideratë edhe shpejtësinë e procedurave, pra që ndërhyrja në njërën prej tagrave të së drejtës së pronës (në rastin konkret gëzimi dhe disponimi i saj) të zgjasë për një kohë të kufizuar, si dhe dëmin që vjen nga cenimi, i cili nuk duhet të jetë përtej asaj që është e pashmangshme (*shih vendimin nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Po në vijim të këtij kontrolli, Gjykata verifikon edhe nëse kërkuesve në procedurat gjyqësore të kundërshtuara u është dhënë një mundësi e arsyeshme për të paraqitur argumentet e tyre përpara gjykatave të zakonshme dhe nëse gjetjet e atyre gjykatave janë të tilla që mund të konsiderohen arbitrare dhe në kundërshtim me kërkesat e një gjykimi të drejtë.

51. Për sa u përket aspekteve të nevojës, përshtatshmërisë dhe ashpërsisë së ndërhyrjes, Gjykata ka theksuar se ajo analizon nëse masa e marrë është e aftë të realizojë pasojën që ajo synon, pra të sigurojë mbarëvajtjen e procedimit penal në kuadër të të cilit është marrë (*shih vendimin nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Në lidhje me këtë aspekt të ndërhyrjes, Gjykata vëren se për pasuritë e paluajtshme objekt i sekuestros preventive, edhe pse *de jure* janë në pronësi të kërkuesve të dytë dhe të tretë, të cilët nuk janë thirrur si persona nën hetim në atë procedim penal (nr. 9/2023) të regjistruar nga Prokuroria e Posaçme, ndërsa është evidentuar se ato kanë lidhje me veprat penale që po hetohen, përveçse edhe mundësia që ato të jenë produkte të veprimtarisë kriminale, ka ekzistuar rreziku se disponimi i lirë i tyre mund të lehtësojë apo zgjasë pasojat e veprës penale ose të lehtësojë kryerjen e veprave të tjera penale, ndaj masa parandalon rrezikun e tjetërsimit apo të humbjes së këtyre pasurive, ose të kryerjes së veprave të tjera penale deri në përfundim të procedurave penale, sikundër garanton edhe një konfiskim të mundshëm në përfundim të atyre procedurave.

52. Lidhur me përshtatshmërinë e ndërhyrjes, në vlerësimin e Gjykatës masa e sekuestros duhet të jetë e arsyeshme, duke balancuar qëllimin e procedimit

penal me interesat e individit të përfshirë, në kuptimin që ajo nuk duhet të caktohet përtej asaj që është e pashmangshme (*shih vendimin nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata, referuar përmbajtjes së vendimeve gjyqësore të kundërshtuara, vëren se masa e sekuestrimit është marrë në kontekst të një hetimi penal në lidhje edhe me veprat penale të falsifikimit të dokumenteve dhe të pastrimit të produkteve të veprimtarisë kriminale në kuadër të krimit të organizuar, duke pasur për qëllim parandalimin e tjetërsimit ose të shndërrimit të pasurive që mund të ishin subjekt i konfiskimit, shmangien e një përkeqësimi ose zgjatjeje të veprës penale ose lehtësimi të kryerjes së veprave të tjera penale. Pasuritë e sekuestruara kërkuesve janë të konsiderueshme, por megjithatë Gjykata vëren se ato janë të lidhura me veprimtarinë e paligjshme të falsifikimit të dokumenteve në rastin e njohjes së pronësisë në burim dhe që përbënin pastrimin e supozuar të tyre si produkte të veprimtarisë kriminale, arsye për të cilën pasuritë e sekuestruara korrespondojnë me kërkesën e mundshme për konfiskim.

53. Lidhur me ashpërsinë e ndërhyrjes, Gjykata vëren se përmes masës së sekuestros gjykatat e zakonshme kanë vendosur kufizimin e të gjitha tagrave të pronësisë mbi pasuritë në fjalë. Ndërkohë kërkuesi i dytë ka pretenduar se kjo masë është e ashpër në raport me pasojat ekonomike të këtij subjekti dhe interesin publik për zhvillimin e turizmit në atë zonë, duke qenë se projekti është pjesë e investimeve strategjike. Sipas këtij kërkuesi, shoqëria ka kryer studimin gjeoteknik të terrenit dhe ka përgatitur projektin për ndërtimin e kompleksit turistik, duke ndjekur procedurën administrative deri te miratimi i lejes dhe se përpara dhënies së lejes KKT-ja ka kërkuar të konfirmohen të drejtat e pronësisë. Po sipas tij, projekti do të shkojë në vlerën afërsisht 52 milionë euro dhe do të punësohen 80 persona, ndërkohë që në kohën kur u vendos masa e sekuestros kishin filluar punimet ndërtimore të cilat u ndërprejnë, duke pësuar shoqëria dëm të konsiderueshëm ekonomik financiar.

54. Gjykata ka theksuar se në lidhje me nënkriterin e ashpërsisë së masës, ai analizohet në raport me të tre tagrat e së drejtës së pronës, përkatësisht: posedimin, gëzimin (ku përfshihet edhe gëzimi i fryteve të pronës ose zhvillimi i saj) dhe disponimin. Në çdo rast vendimet për caktimin e masës së sekuestros duhet të përcaktojnë se cilin

tagër të së drejtës së pronësisë do të prekin përtej disponimit të lirë të sendit, rreziku për ndodhinë e të cilit duket të jetë synimi kryesor dhe i shprehur i nenit 274 të KPP-së. Në këtë drejtim, masa e sekuestros është e lidhur me objektivin që konsiston në parandalimin e pasojave të mëtejshme të veprës penale (*shih vendimin nr. 29, datë 16.4.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë këndvështrim, Gjykata thekson se gjykatat e zakonshme, në çdo rast, duke pasur në vëmendje si mbrojtjen e të drejtave kushtetuese të individit, si dhe standardet e evidentuara në jurisprudencën kushtetuese, me qëllim garantimin e së drejtës për një gjykim të drejtë, duhet të bëjnë kujdes për të arsyetuar në mënyrë të plotë dhe shteruese respektimin e këtij kriteri në drejtim të secilit prej tagrave të së drejtës së pronës së individit ndaj të cilit vendoset kufizimi i pasurisë.

55. Gjykata, edhe pse një analizë e tillë mungon në vendimet gjyqësore objekt gjykimi, bazuar në rrethanat e çështjes konkrete dhe referuar qëllimit dhe pasojave të masës së sekuestros, sikundër ato janë pranuar nga gjykatat e zakonshme, vlerëson se masa në rastin konkret nuk tejkalon kriterin e ashpërsisë, duke mbajtur në konsideratë pasojat e saj në drejtim të interesit të përgjithshëm publik që synon të mbrojë, përveçse edhe natyrën paraprake të masës dhe lidhjen midis pasurive të sekuestruara dhe kryerjes së veprave të rënda penale, ndërsa ato në origjinë dyshohet se janë përfituar nga një veprimtari kriminale, për fshehjen e së cilës dhe ligjërimin në qarkullim civil janë ndërmarrë në vijim veprime për tjetërsimin e tyre, por duke ruajtur kontrollin mbi to autori i dyshuar i veprave penale. Edhe pse kufizimi ka prekur të gjitha tagrat e pronësisë, duke qenë se dyshohet se këto pasuri janë produkte të veprës penale, por edhe objektivi i synuar i veprave penale që po hetohen në kuadër të procedimit penal nr. 9/2023, konsiderohet se midis vendimit të sekuestros dhe qëllimit të ndjekur duket se ka një marrëdhënie të arsyeshme proporcionaliteti, prandaj kufizimi i së drejtës së pronës është në raport të drejtë me gjendjen që e ka diktuar atë. Për më tepër, nisur edhe nga fakti se kërkuesi i dytë është pajisur me autorizimet ligjore dhe synon zhvillimin e pronës, është e qartë se ky zhvillim i saj do të bëjë të vështirë një konfiskim të mundshëm të pasurisë, tokës që dyshohet të jetë produkt i veprës penale, për shkak të lidhjes së qëndrueshme që do të krijohet mes saj dhe ndërtimit që ai kërkues synon të realizojë. Në këtë kuptim, në

këtë situatë reale dhe faktike, masa e kundërshtuar, e cila ka kufizuar jo vetëm tagrin e disponimit, por edhe atë të gëzimit, konsiderohet se është proporcionale në drejtim të ashpërsisë së saj.

56. Për sa më sipër, Gjykata, duke mbajtur në konsideratë edhe hapësirën e gjerë të vlerësimit të autoriteteve në ndjekjen e politikave penale në luftën kundër kriminalitetit, veçanërisht kur bëhet fjalë për vepra të tilla penale të rënda, vlerëson se procedurat, në tërësinë e tyre, kanë respektuar ekuilibrin e drejtë të kërkuar.

57. Po kështu, Gjykata vëren se kërkuesve u është dhënë një mundësi e arsyeshme për të paraqitur argumentet e tyre përpara gjykatave të zakonshme dhe ata kanë pasur akses në dy nivele juridiksioni, duke pasur edhe një seancë dëgjimore në gjykatën e apelit, ndërsa janë përfaqësuar nga avokatë të zgjedhur. Në këtë mënyrë, kërkuesve u është dhënë mundësia për të paraqitur çështjen e tyre në procedura kontradiktore përpara gjykatave të zakonshme, të cilat u kanë dhënë përgjigje pretendimeve të tyre për caktimin e masës së kundërshtuar, arsyetim ky që nuk duket të jetë arbitrar apo të mos plotësojë kërkesat e një gjykimi të drejtë.

58. Nën dritën e konsideratave të mësipërme, duke pasur parasysh rëndësinë e qëllimeve të ndjekura, si dhe kufirin e vlerësimit të autoriteteve publike në këtë fushë, Gjykata vlerëson se në rrethanat e rastit aktual masa e kundërshtuar e sekuestrimit nuk përbën një ndërhyrje disproporcionale në të drejtën e kërkuesve për gëzimin paqësor të pronës.

59. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuesve në drejtim të së drejtës së pronës private janë të pabazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të vendimit, ndaj kërkesa rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 20.5.2025.

Shpallur, më 23.6.2025.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Sandër Beci, Ilir Toska, Marjana Semini

Anëtare kundër: Sonila Bejtja

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që u përket kërkuarve Pëllumb Gjoka, shoqëria “Imperial Group” sh.a. dhe Kolë Gjoka, me objekt: *“Shfuqizimi i vendimeve 422, datë 23.10.2023, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 167 (87-2023-270), datë 27.11.2023 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2024-423, datë 7.3.2024 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtuashme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë”*, jam kundër qëndrimit të shumicës që ka vendosur rrëzimin e kërkesës, ndaj, në vijim, do të parashtoj argumentet që mbështesin qëndrimin tim në këtë çështje.

2. *Së pari*, theksoj se nuk jam dakord me qëndrimin e shumicës për moslegjitimitimin e kërkuarve Pëllumb Gjoka, qasje që është shprehur në footnotën e paragrafit 22 të vendimit. Rithekoj, në mënyrë të përmbledhur, se vetë gjykatat e zakonshme e kanë legjitimuar kërkuarve e parë, duke e pranuar si palë në gjykimin e kundërshtuar në të cilin ai vetë ka ngritur pretendime për kundërshtimin e masës së sekuestros. Në asnjë shkallë të gjykimit të zakonshëm nuk ka pasur pretendime nga palët, veçanërisht prokuroria dhe nuk është vënë në diskutim kryesisht nga gjykatat legjitimimi i këtij kërkuarve për të qenë pjesë e gjykimit në fjalë. Vetë fakti që ai kundërshton vendimet gjyqësore për mënyrën sesi kanë trajtuar pretendimet e tij të ngritura në ankim dhe rekurs e bën edhe kërkuarve e parë palë të gjykimit kushtetues. Në këtë pikë vlerësoj të theksoj edhe se kjo Gjykatë, në ushtrim të funksionit të saj edhe si gjykatë e të drejtave të njeriut, nuk mund të mbajë qasje të tilla formaliste, përkundrazi është ajo që duhet të synojë të shmangë formalizmin e tepruar duke zgjeruar mbrojtjen kushtetuese të të drejtave të individit.

3. *Së dyti*, jam kundër qëndrimit të shumicës pasi në vlerësimin tim masa e kundërshtuar nuk respekton kriterin e proporcionalitetit, pikërisht për shkak të mirëbesimit të kërkuarve të dytë dhe të tretë në fitimin e së drejtës së pronës mbi pasuritë e sekuestruara dhe për shkak se vetë personi nga i cili është fituar ajo, shtetasja D.H.(Gj.) e ka fituar përmes vendimeve gjyqësore të formës së prerë, të cilat nuk janë vënë në diskutim, nuk janë shfuqizuar dhe as rishikuar. Shumica e ka trajtuar këtë pretendim në këndvështrim të ligjshmërisë së masës së sekuestros, duke vlerësuar se *“pretendimi i kërkuarve për paligjshmëri të masës së sekuestros me argumentet se kanë vepruar në mirëbesim për fitimin e pasurisë dhe se nuk janë persona nën hetim ose të dyshuar për veprën penale, nuk është i rëndësishëm për sa kohë masa e kundërshtuar është vendosur në kuadër të një procedimi penal dhe në funksion të mbarrëvajtjes së tij. Nga ana tjetër, këta kërkuarve nuk kanë parashtruar ndonjë arsye të qenësishme në lidhje me ligjshmërinë e fitimit të pronës në origjinë në kuptim të kushtit të fumus delicti për vendosjen e masës së kundërshtuar”* (shih paragrafin 44 të vendimit). Ndërkohë që referuar pretendimeve të kërkuarve, natyrës dhe thelbit të tyre, ai haptazi ka të bëjë me ashpërsinë e masës së sekuestros si element i parimit të proporcionalitetit të ndërhyrjes në të drejtën e tyre të pronës private.

4. Edhe në rastin konkret qasja ime është në linjë me atë të mbajtur në qëndrimet në çështjet me kërkuarve Elda Dinaj (vendimi nr. 29, datë 16.4.2024) dhe Marina Bay (vendimi nr. 79, datë 12.11.2024).

5. Sipas GJEDNJ-së në rastin e vendimeve të caktimit të masave të sekuestros ose konfiskimit për pasurinë e personave të tretë, të cilët nuk janë pjesë e procedimit penal, përcaktimi i ekuilibrit të drejtës midis qëllimit të ligjshëm dhe të drejtave themelore të kërkuarve varet nga shumë faktorë, ndër të cilët edhe sjellja e individit që ka të drejtën e pronës. Prandaj, gjykatave u lind detyrimi për të përcaktuar shkallën e fajit ose kujdesit që ka pasur kërkuarve ose, të paktën, marrëdhënien midis sjelljes së tij dhe veprave penale të kryera (shih *Agosi kundër Mbretërisë së Bashkuar*, datë 24.10.1986, § 54; *Silickiene kundër Lituanisë*, datë 10.4.2012, § 66).

6. Ashtu siç ka pranuar edhe shumica, kërkuarve e parë dhe të dytë as janë palë në procedimin penal, as nuk ka ndonjë të dhënë se ata janë të lidhur ose të dyshuar, pra se janë, në çfarëdo lloji forme, të lidhur me veprimtarinë kriminale që dyshohet se lidhet me pasuritë në fjalë apo se i kanë fituar ato përmes veprimeve të paligjshme për të cilat duhet të mbahen

përgjegjës. Unë i bashkohem qëndrimit të shumicës se masa të tilla me natyrë pasurore synojnë luftën kundër krimit ose parandalimin dhe nxjerrjen nga qarkullimi civil të pasurive të fituara në mënyrë të kundërligjshme dhe se rregullat procedurale penale që lejojnë sekuestrimin e pasurisë i shërbejnë mbarëvajtjes së procedimit penal, në kuptimin e ruajtjes së rendit dhe sigurisë publike nga veprimtaria kriminale (*shih paragrafët 34 dhe 45 të vendimit*). Ndonëse është me rëndësi thelbësore lufta kundër krimit dhe në rastin konkret edhe ajo kundër pastrimit të produkteve të veprimtarisë kriminale, ky qëllim nuk mund të justifikojë çdo ndërhyrje në të drejtat kushtetuese, pasi kjo jo vetëm do të lejonte arbitraritetin në veprimet e autoriteteve publike, por dhe do të zhvishte vetë kontrollin kushtetues nga qëllimi, natyra e rëndësia e tij.

7. Në vlerësimin tim, referuar përmbajtjes së vendimeve gjyqësore objekt kërkesë, masa e sekuestros e tejkalon kriterin e ashpërsisë, pasi kërkuesve të dytë dhe të tretë u është vendosur një barrë e tepruar, për sa kohë që fitimi i pronës prej tyre është e provuar se është bazuar në procedura të ligjshme, sipas legjislacionit në fuqi për qarkullimin civil të sendeve, çka ka bërë që ata të kishin pritshmëri të ligjshme në drejtim të gëzimit të të drejtave dhe interesave që burojnë nga kjo marrëdhënie kontraktore dhe që lidhen (për kërkuesin e dytë) edhe me zhvillimin e pronës dhe ushtrimin e veprimtarisë ekonomike në pasurinë në pronësi të tyre. Gjykatat e zakonshme dhe shumica nuk kanë verifikuar situatën reale dhe faktike dhe as pretendimet e kërkuesve në këtë drejtim, duke mos arsyetuar në drejtim të cenimit të të drejtave substanciale të personave të tretë në procesin penal (kërkuesit e dytë dhe të tretë), të cilët jo vetëm që nuk janë të përfshirë në veprimtari të paligjshme, por është provuar se kanë vepruar në *bona fide* (mirëbesim), duke hyrë në marrëdhënie për blerjen e pasurive të fituara përmes vendimeve gjyqësore të formës së prerë, të regjistruara në përputhje me ligjin dhe për të cilat kanë kryer veprimet po në përputhje me ligjin.

8. Nga ana tjetër, masa shtrënguese e sekuestros tejkalon kriterin e ashpërsisë edhe për shkak të ndalimit tërësor të tagrave të pasurisë, pra të disponimit dhe gëzimit të sendeve. Edhe parashikimi i nenit 274 të KPP-së kërkon ndalimin e disponimit të lirë të një sendi në rast se ai mund të rëndojë ose të zgjasë pasojat e veprës penale, ose të

lehtësojë kryerjen e veprave penale të tjera. As gjykatat e zakonshme, as shumica në vendimin e saj nuk kanë arsyetuar se përse masa e sekuestros në këtë formë, pra duke vendosur kufizim mbi të gjitha tagrat e së drejtës së pronës, çka në thelb përbën zhveshje *de facto* të pronarit nga prona, konsiderohet si masa e vetme për mbarëvajtjen e procesit penal, në kushtet kur ekzistojnë edhe masa të tjera më të lehta, të cilat do t'u mundësonin kërkuesve ushtrimin e disa tagrave të pronës dhe gëzimin e sendit, duke siguruar njëkohësisht edhe zhvillimin e procesit penal të themelit. Në kundërshtim me detyrimin për të arsyetuar vendimet e tyre në drejtim të analizës së verifikimit të kriterëve të proporcionalitetit të ndërhyrjes, gjykatat janë mjaftuar vetëm me një arsyetim formal të kushteve dhe kriterëve për vendosjen e masës së sekuestros. Ndërkohë që edhe shumica, në këndvështrim të kriterit të proporcionalitetit, nuk ka arsyetuar se përse një kufizim tjetër, siç do të ishte ai për urdhërimin e bllokimit të të gjitha veprimeve juridike për pasuritë e sekuestruara, nuk do të arrinte në të njëjtën mënyrë qëllimin e procedimit penal.

9. Nën dritën e argumenteve të mësipërme, vlerësoj se masa e sekuestros preventive mbi pasuritë e kërkuesve të dytë dhe të tretë nuk përmbush kriterin e proporcionalitetit, pasi ajo është një masë e ashpër dhe gjykatat nuk kanë arritur të arsyetojnë se përse në rastin konkret është arritur ekuilibri i drejtës mes kërkesave të përgjithshme të interesit publik dhe atyre individuale të kërkuesve për mbrojtjen e pronës së tyre dhe se përse asnjë masë tjetër kufizuese në tagrat e pronësisë nuk do të ishte e aftë të garantonte në të njëjtën mënyrë qëllimin për të cilin është vendosur masa e kundërshtuar.

10. Në përfundim, unë, gjyqtarja në pakicë, çmoj se pretendimet e kërkuesve në drejtim të mosrespektimit të parimit të proporcionalitetit të ndërhyrjes në të drejtën e pronës private, në kundërshtim me nenet 17 dhe 41 të Kushtetutës, janë të bazuara, prandaj duhej të ishte vendosur pranimi i kërkesës.

Anëtare: Sonila Bejtja

VENDIM

Nr. 00-2025-1007(82), datë 27.3.2025

VËREN:

NË EMËR TË REPUBLIKËS

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me trup gjykues të përbërë nga:

Ilir Panda	kryesues;
Medi Bici	anëtar;
Sokol Binaj	anëtar;
Albana Boksi	anëtare;
Sandër Simoni	anëtar,

sot, më datë 27.3.2025, mori në shqyrtim, në seancë gjyqësore, çështjen penale që i përket:

KËRKUES: Xhuljo Krasniqi, i dyshuar për kryerjen e veprës penale “Ndihma për kalimin e paligjshëm të kufijve”, kryer në bashkëpunim në formën e grupit të strukturuar kriminal, “Grupi i strukturuar kriminal”, “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”, parashikuar nga nenet 298/2, 28.4, 333/a, 334/1 të Kodit Penal.

PALË E INTERESUAR: Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar

OBJEKTI: Verifikimin e nevojave aktuale të sigurimit dhe zëvendësimin e masës së sigurimit personal “arrest në burg”, me një masë më të butë sigurimi.

BAZA LIGJORE: Neni 246/6 i Kodit të Procedurës Penale.

KOLEGJI PENAL I GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjoi relatimin e gjyqtarit Sandër Simoni, prokuroren pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, Elida Kaçkini, e cila kërkoi “Prishjen e vendimit nr. 235, datë 25.11.2024, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në po këtë gjykatë, me tjetër trup gjykues.”, mbrojtësit e zgjedhur të personit nën hetim Xhuljo Krasniqi, avokatët Artan Gjermani dhe Sokrat Gjermani, të cilët kërkuan: “Prishjen e vendimit nr. 235, datë 25.11.2024, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në po këtë gjykatë, me tjetër trup gjykues”, dhe bisedoi çështjen në tërësi, në përfundim,

I. Rrethanat e çështjes

1. Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (në vijim “Prokuroria e Posaçme”) ka regjistruar procedimin penal nr. 188, të vitit 2023, në kuadër të të cilit po hetohet lidhur me kalimin e shtetasve të Bangladeshit nga Shqipëria drejt kufijve të vendeve të Bashkimit Evropian nga një grup i strukturuar kriminal, i përbërë nga disa persona, veprimet e të cilëve nisnin me aplikimet për t’i pajisur ata në Shqipëri me leje unike dhe me vizë “D” për punësim, me pritjen, strehimin e përkohshëm dhe transportimin e tyre deri në pikat kufitare nga ku ata kalonin ilegalisht për të mbërritur në destinacion final. Në këtë procedim, i hetuari Xhuljo Krasniqi dyshohet se në koordinim me bashkëpunëtorët e tjerë ka kryer veprimet e pritjes së shtetasve nga Bangladeshi, duke plotësuar dokumentacionin për “punësimin” e tyre në aktivitetin e tij si person fizik. Në kuadër të këtij procedimi penal, me vendimin nr. 37, datë 10.4.2024, të Gjykatës së Posaçme për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, ndaj tij është caktuar masa e sigurimit personal “arrest në burg”, si person i dyshuar për kryerjen e veprave penale të cituara më lart. Ky vendim është miratuar nga gjykata e apelit.

2. Më datë 11.10.2024, kërkuesi Xhuljo Krasniqi ka paraqitur kërkesë në gjykatë për verifikimin e nevojave të sigurimit dhe zëvendësimin e masës së sigurimit personal nga arrest në burg në një masë më të lehtë. Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (gjyqtari i hetimit paraprak) ka vendosur shqyrtimin në seancë gjyqësore të informacionit me shkrim të Prokurorisë së Posaçme, në lidhje me gjendjen e procedimit penal nr. 188, të vitit 2023, hetimet e kryera pas momentit të caktimit të masës së sigurimit dhe nevojat e sigurimit. Seanca është zhvilluar në prani të kërkuesit, mbrojtësit të tij dhe prokurorit të posaçëm. Në këtë seancë Prokuroria e Posaçme ka paraqitur informacionin me shkrim të shoqëruar me kopje të akteve të fashikullit. Një kopje e këtyre akteve në seancën gjyqësore të datës 14.7.2024 i është vënë në dispozicion personit nën hetim Xhuljo Krasniqi dhe mbrojtjes. Kërkuesi/personi nën hetim Xhuljo Krasniqi ka kërkuar zëvendësimin e masës së sigurimit personal me një më të butë. Prokuroria e Posaçme ka kërkuar vazhdimin e masës së zbatimit të masës së sigurimit “arrest me

burg”, për personin nën hetim/kërkuesin Xhuljo Krasniqi.

3. Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me vendimin nr. 574, datë 17.10.2024, ka vendosur:

“Rrëzimin e kërkesës së kërkuesit Xhuljo Krasniqi dhe mbrojtësit të tij, për zëvendësimin e masës së sigurimit ‘arrest në burg’, të caktuar me vendimin nr. 37, datë 10.4.2024, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me masën sigurimit ‘garanci pasurorë’, apo ‘arrest në shtëpi’, sipas neneve 236, 237 të KPP-së si të pabazuar në ligj dhe në prova.”

4. Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë, në mbështetje të vendimmarjes së saj ka dhënë këto arsye: Nga aktet e paraqitura në seancë gjyqësore, nuk rezultoi që ndonjë nga provat e marra dhe të shqyrtuara në momentin e caktimit të masës së sigurimit, të vlerësuara si të afta, në krijimin e dyshimit të arsyeshëm, për përfshirjen e tij në kryerjen e veprës penale, të jetë deklaruar e pavlefshme, e papërdorshme, e falsifikuar, apo të jetë vënë në dyshim ndonjë prej tyre. Hetimet në lidhje me këtë procedim penal vijojnë prej disa muajsh dhe pas caktimit të masës së sigurimit personal edhe për të hetuarin Xhuljo Krasniqi. Rezulton se kryesisht ato kanë të bëjnë me shqyrtimin dhe verifikimin e sendeve të gjetura në momentin e arrestimit të personave nën hetim, si edhe personave të tjerë për llogari të këtij procedimi penal, pyetjes së personave që kanë dijeni për rrethanat të çështjes, pritjes së përgjigjeve të të dhënave të ekspertimeve telefonike etj. Në kuadër të hetimit ka lindur e nevojshme administrimi i disa të dhënave nga kompanitë celulare, të dhëna të cilat vlerësohen të rëndësishme nga kjo gjykatë për të hedhur dritë në lidhje me informacionin mbi vendndodhjen, qelizat e thirrjeve hyrëse dhe dalëse dhe komunikimet që mund të jenë realizuar nga disa prej personave nën hetim. Organi i akuzës është në pritje të administrimit të disa dokumenteve dhe realizimit të disa këqyrjeve të cilat kanë lindur të nevojshme të kryhen në kuadër të dokumentacionit të mbledhur deri në këtë fazë të hetimit. Nga organi i akuzës, gjatë periudhës 2-mujore (dymujore) janë grumbulluar prova të reja në funksion të hetimit të plotë dhe të gjithanshëm të çështjes penale.

4.1 Kërkesa e mbrojtësit të të hetuarit Xhuljo Krasniqi për zëvendësimin e masës së sigurimit “arrest në burg” dhënë ndaj tij, është haptazi e pambështetur në ligj e në prova. Nga aktet e

disponuara në dosje, në ngarkim të të hetuarit/kërkues Xhuljo Krasniqi vijojnë të ekzistojnë të njëjtat kushte e kriteret që janë vlerësuar në momentin e caktimit të masës së sigurimit ndaj tij, vazhdon të ekzistojë dyshimi i mbështetur në prova për kryerjen e veprave penale që i atribuohet, vepra penale për të cilat nuk ekziston asnjë shkak padënueshmërie, apo i shuarjes të tyre. Mbrojtja nuk paraqiti asnjë provë/akt/të dhënë për të justifikuar pretendimin që masa e zbatuar nuk i përgjigjet rëndësisë së faktit apo dënimit që mund të caktohet.

4.2 Nga veprimet hetimore të kryera nuk rezultoi të kenë ndryshuar rrethanat e faktit apo kushtet dhe kriteret ligjore të vlerësuara nga Gjykata e Posaçme në momentin e caktimit të masës së sigurimit ndaj kërkuesit të hetuarit. Deri në këtë fazë të hetimit vazhdon të ekzistojë dyshimi i arsyeshëm se shtetasi Xhuljo Krasniqi ka kryer veprat penale të parashikuara përkatësisht nga nenet 298, paragrafi 2, 28 pika 4, 333/a, 334 pika 1, të KP-së. Nuk kanë ndryshuar asnjë nga kriteret dhe kushtet ligjore të parashikuara nga nenet 228, 229 dhe 230 të KPP-së, për caktimin e masave të sigurimit personal. Vazhdon të ekzistojë edhe kushti i dytë i përgjithshëm, i parashikuar në nenin 228 të KPP-së. Veprat penale për të cilat dyshohet shtetasi Xhuljo Krasniqi, nuk rezultoi të jenë shuar, për shkak të ndonjë shfuqizimi dispozite, apo amnistie. Nuk konstatohet as ndonjë shkak padënueshmërie, për efekt të ligjit penal.

4.3 Nga momenti i caktimit të masës së sigurimit dhe deri në këtë fazë hetimi paraprak, vërtetohet se ndaj personit nën hetim Xhuljo Krasniqi vijon të ketë këtë dyshim, i cili në raport me ecurinë e gjendjes së procedimit, nuk është zbehur aspak. Ekzistojnë edhe kushtet e veçanta të parashikuara nga neni 228/3, si dhe kriteret e përcaktuar në nenin 229 të KPP-së, për vijimin e masës “arrest në burg”. Ka shkaqe të mjaftueshme për të besuar, që i hetuari mund të vërë në rrezik marrjen, apo vërtetësinë e provave të tjera, pikërisht në drejtim të zbardhjes së plotë të rrethanave të kryerjes së kësaj vepre penale. Mënyra e kryerjes së aktivitetit të kundërligjshëm, dyshimet e prokurorisë se ky është një aktivitet i shtrirë në kohë, i kryer në bashkëpunim, janë disa nga arsyet që mbështesin ekzistencën e një rreziku potencial për ndikimin të provat.

4.4 Në ndryshim nga sa pretendon mbrojtja, kjo gjykatë vlerëson se ekzistojnë edhe kriteret ligjore të parashikuara nga nenet 229 e 230 të KPP-së. Masa e

“arrestit me burg” vijon të jetë në përputhje me rëndësinë e faktit dhe shkallën e nevojave të sigurimit në rastin konkret, fakti penal që i atribuohet kërkuesit nuk ka ndryshuar, fakt ky që përlligj përshtatshmërinë e masës së sigurimit me masën e dënimit që parashikohet për veprën penale konkrete që i atribuohet atij. Kjo gjykatë, vijon të mbajë në konsideratë: a) shkallën e nevojave të sigurimit në rastin konkret, e lidhur me rrezikshmërinë që paraqet i hetuari, që vijon të jetë i dyshuar për kryerjen e veprave penale “Ndihma për kalim të paligjshëm të kufijve”, kryer në bashkëpunim në formë të grupit të strukturuar kriminal, “Grupi i strukturuar kriminal”, “Kryerje e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”, mundësinë për krijimin e pengesave në zbulimin e plotë të rrethanave, dhe të bashkëpunëtorëve në kryerjen e kësaj veprë penale (neni 229, pika “1”); rëndësinë e faktit të kryer dhe përshtatshmërinë e masës së sigurimit me masën e dënimit që parashikohet për veprën penale konkrete, që i atribuohet kërkuesit/të hetuarit Xhuljo Krasniqi (neni 229, pika (e) rrezikshmërinë e veçantë të veprës penale, e cila dyshohet të jetë në bashkëpunim të organizuar.

4.5 Asnjë nga pretendimet e parashtruara nga ana e mbrojtjes, në lidhje me gjendjen familjare, nuk janë të tilla që të justifikojnë mungesën e kushteve dhe kriterëve për caktimin e masës së arrestit në burg, apo qoftë edhe ndryshimin zbutjen e saj në rastin konkret. Nga ana e mbrojtjes nuk u paraqit asnjë provë për vërtetimin e rrethanave që dëshmojnë për zbutje të nevojave të sigurimit, apo që masa e zbatuar nuk i përgjigjet rëndësisë së faktit ose edhe dënimit që mund të caktohet. I hetuari Xhuljo Krasniqi vijon të jetë nën të njëjtën pozitë procedurale si në momentin e caktimit të masës së sigurimit “arrest në burg”. Rrethanat e tjera hetimore, si informimi për të arrestuarin Xhuljo Krasniqi, në lidhje me gjendjen e procedimit, gjykata vjen në përfundimin se nuk është vendi për zëvendësim të masës së sigurimit të dhënë ndaj tij.

5. Kundër këtij vendimi **ka paraqitur ankimin i hetuari Xhuljo Krasniqi**, me anë të të cilit ka kërkuar ndryshimin e vendimit, duke zëvendësuar masën e sigurimit “arrest në burg” me një masë më të butë “arrest në shtëpi” ose “detyrim për t’u paraqitur në policinë gjyqësore”. Në ankim, i hetuari, ndër të tjera, ka parashtruar këto shkaqe:

- Kushtet dhe rrethanat e sigurimit janë zbutur si pasojë e provave dhe akteve që ekzistojnë deri në këtë fazë të hetimit.

- Masa e sigurimit e zbatuar ndaj personit nën hetim Xhuljo Krasniqi nuk i përgjigjet më rëndësisë së faktit, duke errësuar fuqinë provuese të provave që provojnë dyshimin e arsyeshëm në caktimin e masës së sigurimit “arrest në burg”.

- Personi nën hetim Iglan Allçi i ka ofruar personit nën hetim Xhuljo Krasniqit punëtorë të huaj për nevojat e tij në bujqësi dhe në blegtori.

- Referuar deklarimeve dhe përgjimeve, errësohet më shumë fuqia provuese e provave që krijojnë dyshimin e arsyeshëm.

- Nga përmbajtja e përgjimeve nuk tregohet dhe vërtetohet se personi nën hetim Xhuljo Krasniqi ka kryer veprime të tilla që e implikojnë në veprimtari kriminale.

- Referuar akuzës është shtetasi Iglan Allçi që ka kryer pagesat për leje unike për personat që kërkoheshin nga shtetasi Xhuljo Krasniqi.

- Vendimi objekt ankimi është i gabuar pasi gjykata shkruan se në mbështetje të pretendimeve, nuk u paraqit asnjë provë, ndërkohë prova janë deklarimet e shtetasit Gerald Musabelliu dhe të personit nën hetim Iglan Allçi, që gjykata nuk i ka analizuar dhe marrë parasysh.

- Në vendim pasqyrohet një tjetër vepër penale ndaj Xhuljo Krasniqit, që tregon mosseriozitetin e gjykatës në shkrimin e argumenteve.

- Vendimi objekt ankimi është një vendim i marrë “copy paste”, duke mos respektuar parimet kushtetuese të një vendimi të arsyetuar.

- Vendimi i ankimuar është në kundërshtim me KPP-në, parimet kushtetuese të arsyetimit të vendimit dhe praktikën e GJEDNJ-së.

- Ankimi referon në vendimin njësuës nr. 1/2009.

6. Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me vendimin nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024, ka vendosur:

“Miratimin e vendimit nr. 574, datë 17.10.2024, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.”

7. Gjykata e Posaçme e Apelit, në mbështetje të vendimarrjes, ka dhënë këto arsye: Në të kundërt nga sa ankohet, ky kolegji vlerëson se në vendimin objekt ankimi, gjykata në mënyrë të qartë dhe pa kundërthënie u ka dhënë përgjigje pikave

thelbësore të çështjes së paraqitur para saj një zgjidhje, në përputhje me objektin e saj. Sikurse rezulton nga vendimi i gjenezës së masës së sigurimit në fuqi ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi, e tillë masë është caktuar, sepse ka pasur motive të arsyeshme të bazuara në prova se ai është autor i mundshëm i veprave penale për të cilat hetohet dhe lënia në liri apo pa masë sigurimi e tij mund të rrezikonte efektivitetin e procedimit objekt shqyrtimi dhe sigurinë e komunitetit jashtë tij, pasi ishin të pranishme tre rrethana sikurse janë rreziku se ai: i. mund të cenonte procesin e mbledhjes dhe vërtetësisë së provave; ii. mund të ikte për t'iu shmangur procedimit; dhe iii. mund të kryente vepra penale të të njëjtit lloj, apo më të rënda, të përcaktuara nga shkronjat “a”, “b” dhe “c” të pikës 3, të nenit 228, të KPP-së. Në kontrollin aktual të nevojave të sigurimit të të hetuarit Xhuljo Krasniqi, përkundrejt procedimit të ngritur ndaj tij, ky kolegji i Apelit, njëlloj si gjykata e shkallës së parë çmon, se ato paraqiten të pandryshuara, apo të qëndrueshme, pasi aktualisht nuk kanë ndryshuar rrethanat për të cilat në gjenezë është konkluduar se ai duhet të shtrengohej me një masë personale sigurimi, sikundër “arresti në burg”.

7.1 Në të kundërt nga sa ankohet, procedimi i ngritur ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi, aktualisht vijon të jetë në fazën e hetimeve paraprake, nga deduktohet se rreziku i parashikuar nga neni 228/3 shkronja “a”, të KPP-së i njohur si rreziku i “helmimit të provave” është i lartë dhe po ashtu i njëjtë me momentin e gjenezës së masës së sigurimit ndaj tij. Ky rrezik, si në momentin fillestar dhe aktualisht vlerësohet i lidhur me fazën dinamike ku ndodhen hetimet e procedimit të ngritur ndaj shumë personave, me fakte penale komplekse, si dhe mundësinë reale të të hetuarit Xhuljo Krasniqi për të ndikuar në këtë proces të marrjes dhe vërtetësisë së provës, sidomos të atyre me dëshmitarë. Në të kundërt nga sa ankohet, i qëndrueshëm dhe aktual rezulton dhe rreziku i ikjes së të hetuarit Xhuljo Krasniqi për t'iu shmangur drejtësisë, nisur nga dëshira natyrale për të ruajtur lirinë, në kushtet kur vepra penale objekt dyshimi ndaj tij, sipas nenit 298/2 të KP-së, parashikon dënimin vetëm me burgim (nga tre deri në shtatë vjet), të cilave u shtohen pesë vjet të tjerë burgim sipas nenit 334/1 të KP-së, për shkak se vepra është kryer në bashkëpunim të veçantë, grup të strukturuar kriminal. Po dënim me burgim parashikon dhe neni

333/a/2 i KP-së (nga dy deri në pesë vjet). Ky arsyetim mbështetet dhe në qëndrimin unifikues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, ku arsyetohet se vetë rreziku mund të lidhet e të rezultojë edhe nga vetë natyra e akuzave në ngarkim të të gjykuarit, nga rëndësia e faktit e sanksionit për veprën penale dhe lloji e shkalla e pasojave të ardhura prej saj.

7.2 Po e qëndrueshme dhe aktuale është frika, apo rreziku që i hetuari Xhuljo Krasniqi të kryejë krime të të njëjtit lloj, apo më të rënda, duke vënë në rrezik me lirinë e tij, sigurinë e komunitetit. Ky vlerësim është një probabilitet i arsyeshëm nisur nga fakti se provat e procedimit penal të ngritur ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi mbështesin dyshimin se ai ka vepruar jo si një autor i vetëm, por si pjesë e një grupi të strukturuar kriminal, anëtarë të identifikuar të të cilët janë ende në kërkim e kësajsoj aktivë në krime të mundshme me rrezik të lartë shoqëror. Nevojat e sigurimit të të hetuarit Krasniqi, apo nevoja e mbajtjes në kontroll paraprak të lirisë së tij mbetet e qëndrueshme sikurse në gjenezën e masës së sigurimit personal të caktuar ndaj tij. Lidhur me provat e mbledhura në vijim të hetimeve paraprake të procedimit penal të ngritur ndër të tjerë, ndaj të hetuarit Krasniqi rezulton se të dhënat e tyre që lidhen me të gjithë veprimtarinë e grupit kriminal, ku i hetuari është bërë pjesë, nuk tronditin dyshimin e arsyeshëm të ngritur ndaj tij se është autor i veprave penale të parashikuara nga nenet 298/2, 28/4, 334/1 dhe 333/a të KP-së.

7.3 Në të kundërt nga sa pretendohet nga mbrojtja e të hetuarit Xhuljo Krasniqi, deklaratimet e dhëna nga shtetasi Gerald Musabelliu, për një rast të takimit dhe diskutimit për punësimin e shtetasve nga Bangladeshi mes të hetuarve Iglan Allçi dhe Xhuljo Krasniqi, nuk errësojnë apo sfumojnë të dhënat e provave të tjera të mbledhura nga hetimet e procedimit të ngritur ndaj tij, pasi me përputhjen e fakteve të njoftuara prej tyre, ato janë të afta për të mbajtur peshën e dyshimit të arsyeshëm të ngritur në gjenezën e masës objekt shqyrtimi. Që deklaratimet e shtetasit Gerald Musabelliu, apo deklaratimet e vetë të hetuarve Xhuljo Krasniqi dhe Iglan Allçi, të jenë të afta të “tronditin” dyshimin e arsyeshëm të ngritur ndaj të hetuarit Krasniqi sikurse pretendohet, duhet jo vetëm që të kenë përputhje, apo harmoni mes tyre, por të hedhin poshtë të dhënat e provave të shqyrtuara në gjenezën e masës dhe ato të mbledhura në vijim të hetimit.

7.4 Sikurse motivet fillestare dhe motivet aktuale janë të rëndësishme dhe të mjaftueshme për të vijuar paraburgimin ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi, liria e të cilit rrezikon si ecurinë dhe efektivitetin e procedimit objekt shqyrtimi, ashtu dhe sigurinë e komunitetit jashtë tij. Prej prokurorëve është vepruar me diligjencë të posaçme, duke u reflektuar veprimtaria, si në aspektin numerik të provave të mbledhura, ashtu dhe në cilësinë e tyre. Në kushtet kur nevojat e sigurimit ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi mbeten të qëndrueshme dhe po ashtu nga prokurorët e posaçëm është treguar kujdesi i duhur që hetimet të zhvillohen me efektivitet dhe në kohën e arsyeshme, masa e arrestit ndaj tij në të kundërt nga sa ankohet, vijon të jetë e justifikuar ligjërisht dhe nuk cenon padrejtësisht të drejtat e tij njerëzore, sepse motivohet nga një interes i lartë publik real që justifikon vazhdimin e zbatimit të saj.

8. Kundër këtij vendimi **ka paraqitur rekurs personi nën hetim Xhuljo Krasniqi**, me anë të të cilit ka kërkuar prishjen e vendimit dhe kthimin e çështjes për rigjykim. Në rekurs, kërkuesi Xhuljano Krasniqi, ndër të tjera, ka parashtruar këto shkaqe:

- Rekursi ka rëndësi të pranohet bazuar në nenin 432/1, shkronja “b”, të KPP-së, sepse gjykimi në apel është bërë pa praninë e prokurorit;

- Ligjvënësi i ka përcaktuar me detaje rastet kur nuk është e nevojshme pjesëmarrja e palëve në gjykim;

- Sipas procedurës së kërkuar nga neni 246, pika 6, të KPP-së, prokurori jo vetëm duhet të jetë prezent në gjykim, por ka një rol aktiv në paraqitjen e informacionit, sipas afatit 2-mujor me diligjencë në zbatim të nenit 246 të KPP-së dhe vendimit të Gjykatës së Lartë nr. 1, datë 8.1.2009;

- Gjykata ka zhvilluar procedurën e parashikuar sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së dhe ka dhënë vendim pa praninë e prokurorit. Ky veprim është rrezik me rëndësi për njësimin e praktikës ose zhvillimin e praktikës gjyqësore;

- Mosrespektimi i ligjit procedural shfaqet haptazi edhe në mosarsyetimin dhe lënien pa përgjigje të pretendimit, në shkellje të nenit 245, pika “ç”, të KPP-së, si më poshtë:

- Në faqen 73 të vendimit të gjykatës së shkallës së parë arsyetohet se nga aktet e parashtruara rezulton se gjatë afatit 2-mujor nga akuza janë kryer një sërë veprimesh hetimore duke treguar “diligjencën e duhur”. Gjykata parashtron se akuza

është në pritje të administrimit të disa të dhënave nga kompanitë celulare, si qeliza të thirrjeve etj.;

- Ndërkohë, në faqen 76 është po kjo gjykatë e cila i tërheq vëmendjen prokurorisë që t’i mundësojë mbrojtjes aktet procedurale të ekspertimit teknik telefonik, të cilat vetë kjo gjykatë i konsideron në vendim si veprime procedurale të cilat rrëzojnë kërkesën e personit nën hetim Xhuljo Krasniqi;

- Pra qartazi, gjykata merr një vendim të pabazuar në prova dhe alogjik. Ky veprim përbën rrezik me rëndësi për njësimin e praktikës ose zhvillimin e praktikës gjyqësore sipas pikës “a”, të nenit 432, të KPP-së;

- Vendimi objekt rekursi është në kundërshtim me KPP-në, parimet kushtetuese të arsyetimit të vendimit, praktikën e GJEDNJ-së, vendimin njëses nr. 1/2009, për shkak se akuza nuk e ka kryer diligjencën e duhur të kërkuar si nga neni 246 i KPP-së, por edhe nga praktika unifikuese e Gjykatës së lartë.

II. Nevoja për njësim të praktikës gjyqësore dhe qëndrimet e palëve

9. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë (në vijim “Kolegji”), ka marrë në shqyrtim këtë çështje në dhomë këshillimi, ku konstatoi se rekursi është paraqitur në formën e kërkuar nga ligji dhe brenda afatit ligjor të parashikuar në nenin 435 të KPP-së. Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (në vijim “Prokuroria e Posaçme”) është njoftuar për rekursin. Në këto kushte, rekursi plotëson kushtet formale të parashikuara nga neni 435/1 i KPP-së. Gjatë shqyrtimit të çështjes në dhomë këshillimi, Kolegji vlerësoi se në rekursin e paraqitur nga i gjykuari, ngrihen çështje ligjore me rëndësi për njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore, në vështrim të kërkesave të nenit 432, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së, dhe duke konstatuar se jemi në rastet e parashikuara nga neni 437/1 shkronja “a”, të KPP-së, vendosi kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore.

10. Neni 141/1 i Kushtetutës parashikon se Gjykata e Lartë shqyrton çështje lidhur me kuptimin dhe zbatimin e ligjit për të siguruar njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore, sipas ligjit. Edhe ligji procedural, në rastin konkret KPP-ja, në nenin 14/a parashikon, se: “Gjykata e Lartë gjykon në kolegjie me trup gjyqësor të përbërë nga 3 gjyqtarë. Gjykata e Lartë gjykon njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore në kolegjie me trup gjyqësor të përbërë nga 5 gjyqtarë dhe ndryshimin e

praktikës gjyqësore në kolegjie të bashkuara.”. Gjithashtu, në nenin 437/1, shkronja “a”, parashikohet, se: “1. Gjykata, në dhomë këshillimi, vendos shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore me praninë e palëve, në rast se: a) çështja paraqet rëndësi nga pikëpamja e së drejtës, për njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore;”. Njësimi dhe zhvillimi i praktikës gjyqësore është funksioni kryesor kushtetues i Gjykatës së Lartë.

11. Gjatë shqyrtimit të çështjes në seancë gjyqësore Kolegji konstatoi se ka qëndrime të ndryshme të gjykatave në zbatimin e ligjit procedural penal, lidhur me pjesëmarrjen e palëve, konkretisht organit të prokurorisë, gjatë shqyrtimit periodik të nevojave të sigurimit personal, konkretisht nenin 246/6 të KPP-së. Konstatohet se gjykatat e faktit kanë mungesë uniformiteti në lidhje me zhvillimin e seancës me praninë e prokurorit, në procesin që zhvillohet për shqyrtimin e informacionit periodik 2-mujor dhe verifikimin e nevojave të sigurimit, në fazën e hetimeve paraprake. Konstatohet se në shumicën e rasteve, seanca zhvillohet me pjesëmarrjen e prokurorisë, të arrestuarit dhe mbrojtësit të zgjedhur ose të caktuar kryesisht. Megjithatë, dhe në raste të tjera konstatohen se, sikurse edhe ky objekt shqyrtimi, në të cilën seanca në gjykatën e shkallës së parë është zhvilluar me pjesëmarrjen e prokurorit, të arrestuarit dhe mbrojtësit, ndërsa seanca në gjykatën e apelit është zhvilluar pa praninë e prokurorit.

12. Duke pasur parasysh mënyrën e procedimit nga gjykatat e faktit në drejtim të palëve pjesëmarrëse në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, si dhe nevojën për të garantuar qëndrueshmëri në gjykatat më të ulëta lidhur me zbatimin e këtij parashikimi ligjor, Kolegji evidentoi nevojën për njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore. Nëpërmjet njësimin dhe zhvillimit të praktikës gjyqësore, Kolegji ka për qëllim njëtrajtësimin e praktikës gjyqësore në mënyrën e zbatimit të ligjit, me qëllim që të vendoset i njëjti standard për mënyrën e procedimit dhe palët pjesëmarrëse në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së. Për këtë arsye, në referim të neneve 14/a, 432/1, shkronja “a”, dhe 437/1, shkronja “a”, të KPP-së, Kolegji vlerësoi se shqyrtimi i kësaj çështjeje duhet të kalojë

në seancë gjyqësore (me trup gjykues të përbërë nga 5 gjyqtarë), me qëllim njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore në lidhje me pjesëmarrjen e prokurorisë në shqyrtimin e nevojave të sigurimit sipas nenit 246/6 të KPP-së, si dhe pasojat që sjell zhvillimi i seancës pa pjesëmarrjen e saj. Në këtë kontekst, Kolegji vlerësoi këtë çështje interpretative të zbatimit të ligjit procedural, në funksion të përmbushjes së garancive procedurale për personin nën hetim e në zbatim të masës së sigurimit, duke konsideruar se dëgjimi i palëve është një parim thelbësor për të garantuar një proces të drejtë dhe kontradiktor, ndërkohë që gjykimi efektiv dhe i shpejtë e këtyre kërkesave si mundësi e kontrollit në kohë të zbatimit të masës së sigurimit është element i rëndësishëm i procesit të rregullt ligjor. Gjykata e Lartë, nëpërmjet ushtrimit të funksionit kontrollues të karakterit ligjor dhe nomofilatik, ka për detyrë të sigurojë një raport të ngushtë midis uniformitetit dhe konsistencës së praktikës gjyqësore dhe së drejtës së individit për një gjykim të drejtë, duke evidentuar nëse ka praktika të ndryshme, duke parandaluar perceptimin e gabuar të subjekteve për cenim të garancive procedurale, në rast të zbatimit të ndryshëm të ligjit procedural dhe duke siguruar uniformitetin e tyre. Kjo, në kushtet kur dispozita ligjore procedurale është ndryshuar me ndryshimet e vitit 2017 në KPP.² Në këtë këndvështrim merr rëndësi pozicioni dhe roli i Gjykatës së Lartë si gjykatë ligji, e cila sipas nenit 141 të Kushtetutës (*ndryshuar me ligjin nr. 76/2016*), ka për detyrë të kontrollojë mënyrën e zbatimit të ligjit material dhe procedural nga ana e gjykatave më të ulëta.

13. GJEDNJ-ja ka vlerësuar se siguria juridike që duhet të përcjellë rendi juridik lidhur me aksesueshmërinë dhe parashikueshmërinë normative duhet të jenë standard edhe për praktikën gjyqësore njësuere³. Ajo ka pranuar se kundërshtitë e jurisprudencës janë të natyrshme dhe të qenësishme në të gjitha sistemet juridike, qoftë në gjykata të së njëjtës shkallë, qoftë në shkallë të ndryshme, apo qoftë edhe në autoritetin suprem më të lartë gjyqësor, duke konkluduar se kjo situatë nuk mund të jetë *apriori* në kundërshtim me nenin 6 të KEDNJ-së. Megjithatë, GJEDNJ-ja konkludon se ajo që përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së në

² Pika 6 e nenit 246 të KPP-së, e ndryshuar, me ligjin nr. 35/2017, datë 30.3.2017, “Për disa ndryshime në Kodin e Procedurës Penale të RSH-së”.

³ GJEDNJ-ja, vendimi mbi çështjen “Lupaș and Others v. Romania”, ap.nos. 1434/02, 35370/02 dhe 1385/03, paragrafi 67, ECHR 2006-XV.

drejtim të ushtrimit të funksionit nomofilatik të autoritetit më të lartë gjyqësor në një vend janë disa rrethana: *së pari*, nëse në jurisprudencën e gjykatave ekzistojnë qëndrime krejt të ndryshme dhe të vazhdueshme mbi të njëjtën çështje juridike; *së dyti*, nëse e drejta e brendshme parashikon mekanizma ligjorë dhe proceduralë që synojnë efektivisht eliminimin e mungesës së koherencës në jurisprudencë; *së treti*, nëse këta mekanizma janë zbatuar nga autoriteti më i lartë gjyqësor dhe kush ka qenë efekti i prodhuar në praktikën gjyqësore. GJEDNJ-ja ka theksuar se juridiksioni gjyqësor suprem në çdo shtet duhet të tregojë vigjilencë në shquarjen dhe eliminimin e çdo mungese koherence në jurisprudencën e gjykatave⁴.

14. Për sa më sipër, në referim të nenit 438 të KPP-së, Kolegji ka disponuar me vendim të ndërmjetëm se shqyrtimi i kësaj çështjeje duhet të kalojë në seancë gjyqësore (me trup gjykues të përbërë nga 5 gjyqtarë), me qëllim njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore në lidhje me çështjen:

“1. A është e detyruar pjesëmarrja e prokurorit në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të Kodit të Procedurës Penale, në zbatim të masës së sigurimit personal të caktuar ndaj personit nën hetim?”

15. Në seancë gjyqësore të procedurës për njësim, Prokuroria e Posaçme, në lidhje me çështjen e shtruar për njësim mbajti këtë qëndrim (parashtruar më poshtë në mënyrë të përmbledhur):

- Në tërësinë e dispozitave të KPP-së, procesi gjyqësor në gjykimin e çështjeve penale, qoftë të kërkesave penale, qoftë dhe të çështjeve të themelit karakterizohet nga procesi kontradiktor i saj, çka nënkupton që procesi gjyqësor zhvillohet në praninë e detyrueshme të palëve, me përjashtim të rastit kur vetë ligjvënësi nisur nga natyra e çështjes, apo thelbit që kërkohet në gjykatë, mund të ketë përjashtime për shqyrtimin e tyre në dhomë këshillimi, ose pa praninë e palëve. Këto parime presupozojnë që secilës palë duhet t'i ofrohen mundësi të arsyeshme, për të paraqitur pretendimet për çështjen, në kushte të tilla që të mos e vënë në disavantazh me palën tjetër. Synim kryesor i këtyre parimeve është realizimi i një debati real ndërmjet akuzës dhe mbrojtjes, çka ndikon pozitivisht dhe në mënyrë të

drejtpërdrejtë në zbulimin e së vërtetës dhe dhënien e drejtësisë nga gjykata me objektivitet e paanësi (vendimet e Gjykatës Kushtetuese).

- Referuar përcaktimit të nenit 427/a të KPP-së, rastet e gjykimit në dhomë këshillimi, mbi bazë aktesh duhet të jenë të parashikuara në këtë Kod. Këto raste i gjejmë të përcaktuara në dispozita të veçanta të KPP-së; siç janë rastet e shqyrtimit të ankimit mbi vendimet e gjykatës që pranon përgjimin (neni 222/a i KPP-së), ankimi mbi zgjatjen e afateve të hetimit (neni 325 i KPP-së), gjykime të cilat për nga natyra e tyre mund të gjykojnë vetëm mbi bazë të akteve dhe ose dokumenteve. Ndërsa në rastet e gjykimeve pa praninë e palëve, përmendim gjykimet e kërkesave mbi shuarjet e masave të sigurimit (neni 261/3 i KPP-së).

- Në kushtet kur mungon rregulli i shqyrtimit të kërkesave specifike, normalisht zbatohet parimi i përgjithshëm ai i garantimit të procesit kontradiktor në seancë, duke u respektuar normat procedurale, që caktojnë rregullat për mënyrën e ushtrimit të ndjekjes penale, të hetimit dhe gjykimit të veprave penale duke qenë këto rregulla të detyrueshme për subjektet e procedimit penal (neni 2 i KPP-së).

- Neni 249 i KPP-së nuk parashikon rregulla të veçanta përjashtuese mbi zhvillimin e seancës gjyqësore dhe në këtë këndvështrim për rastet e shqyrtimit të informacioneve mbi zbatimin e masës së sigurimit sipas nenit 246/6 të KPP-së nuk parashikohen rregulla të veçanta përjashtuese.

- Përkundrazi, në këtë nen parashikohet detyrimi i gjykatës që të vendosë pasi të dëgjojë palët. Ndërsa neni 426, “pika” 5, i KPP-së parashikon detyrimin e gjykatës që në shqyrtimin e çështjes në apel mbahen parasysh, për aq sa janë të zbatueshme, dispozitat mbi procedurën e gjykimit në shkallë të parë, dhe dëgjimi i palëve sipas nenit 246/6 të KPP-së është i detyrueshëm për t'u zbatuar.

- Në nenin 128/a të KPP-së parashikohen rastet e pavlefshmërisë absolute. Aktet procedurale janë absolutisht të pavlefshme kur nuk respektohen dispozitat që lidhen me: b) të drejtën e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale dhe pjesëmarrjen e tij në procedim, ku njëri prej tyre lidhet me të drejtën e prokurorit.

⁴ GJEDNJ-ja, vendimi mbi çështjen “Mariyka Popova dhe Asen Popov kundër Bullgarisë”, kërkesa nr. 11260/10, seksion 5 i GJEDNJ-së, vendim nr. 11.04.2019, paragrafi 40. Faqe | 16418

- Nevoja e qenies së prokurorit në seancë lidhet me dëgjimin nga ana e gjykatës të qëndrimit të prokurorit ndaj shkaqeve të ankimit të personit nën hetim dhe mbrojtësit të tij mbi shkaqet e ankimit dhe mbi të drejtën që prokurori ka në ushtrimin e ndjekjes penale dhe pjesëmarrjes në procedim. Kjo mënyrë e të vepruarit, gjithashtu, nuk e detyron gjykatën që të marrë rol aktiv në gjetjen e fakteve, të cilat lindin gjatë debatit gjyqësor.

- Pjesëmarrja e prokurorit është e detyrueshme në të dyja shkallët e gjykimit në gjykimet e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246/6 të KPP-së, në zbatim të masës së sigurimit personal të caktuar ndaj personit nën hetim.

16. Mbrojtësi i zgjedhur nga personi nën hetim në lidhje me çështjen e shtruar për njësim, mbajti këtë qëndrim:

- Sipas KPP-së së Republikës së Shqipërisë, vendimi i cili merret pa praninë e palëve është ai i parashikuar nga neni 261, pika 3, i KPP; ai i parashikuar nga neni 406/b i KPP-së; dhe ai i parashikuar nga neni 453 i KPP-së.

- Ligjvënësi i ka përcaktuar me detaje rastet kur nuk është e nevojshme pjesëmarrja e palëve në gjykim.

- Në rastin tonë, sipas procedurës së kërkuar nga neni 246, pika 6, i KPP-së, prokurori jo vetëm duhet të jetë prezent në gjykim por ka një rol aktiv në paraqitjen e informacionit sipas afatit 2-mujor me dilijencë në zbatim të nenit 246 të KPP-së dhe vendimit të Gjykatës së Lartë nr. 1, datë 8.1.2009.

- Pjesëmarrja e prokurorit është e detyrueshme në të dyja shkallët e gjykimit, në gjykimet e verifikimit të nevojave të sigurimit sipas nenit 246/6 të KPP-së, në zbatim të masës së sigurimit personal të caktuar ndaj personit nën hetim.

17. Për shkak të interesit që paraqet njësimi i praktikës gjyqësore, në këtë gjykim, Kolegji bazuar në nenin 438/7 të KPP-së, vlerësoi të kërkojë mendimin me shkrim nga Prokuroria e Përgjithshme, e cila çmohet se ka njohuri të posaçme për çështjen ligjore të shtruar për njësim. Në seancë gjyqësore, Prokuroria e Përgjithshme, në lidhje me çështjen e shtruar për njësim dhe këtë mendim (parashtruar më poshtë në mënyrë të përmbledhur):

- Në përgjigje të pyetjes së shtruar nga Gjykata e Lartë për njësimin e praktikës gjyqësore, referuar pikës 6 të nenit 246 të KPP-së, mendojmë se pjesëmarrja e prokurorit në seancën gjyqësore për

verifikimin e nevojave të sigurimit personal është detyrim procedural dhe jo fakultativ. Mënyra se si është ndërtuar kjo dispozitë dhe parimet që KPP-ja ka adaptuar nuk i lë hapësirë gjykatës që ajo të vlerësojë dhe të zgjedhë vetë mënyrën e zhvillimit të gjykimit me praninë e palëve, apo pa praninë e tyre.

- Sipas nenit 246/6, ligjvënësi i ka dhënë prokurorit një rol aktiv dhe specifik, duke e detyruar atë të paraqesë çdo dy muaj një informacion të detajuar mbi gjendjen e procedimit dhe nevojat e sigurimit. Informacioni duhet të jetë shoqëruar me akte konkrete të hetimit. Gjykata, para se të marrë vendimin për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit, ka detyrimin procedural që të dëgjojë palët, përfshirë në mënyrë të domosdoshme prokurorin, i cili është palë thelbësore në procesin penal dhe përgjegjës për administrimin e akteve të hetimit.

- Dispozita përcakton qartë rolin aktiv të prokurorit në këtë proces. Rëndësia e këtij roli qëndron në detyrimin e prokurorit për të prezantuar informacione thelbësore që ndikojnë drejtpërdrejt në vendimarrjen e gjykatës, lidhur me masën e sigurimit, çka përfshin pyetjen e të pandehurit dhe personave të tjerë, të dhëna që prokurori është përgjegjës t'i sjellë në mënyrë aktive para gjykatës.

- Kjo dispozitë parashikon, se gjykata, “pasi dëgjon palët”, vendos për vazhdimin, zëvendësimin apo revokimin e masës së sigurimit. Togfjalëshi “dëgjon palët” tregon vullnetin e ligjvënësit për ta kushtëzuar këtë procedurë me pjesëmarrjen dhe dëgjimin e prokurorit, si palë e domosdoshme në proces. Në rast se prokurori nuk merr pjesë dhe nuk dëgjohej, ky parim ligjor procedural nuk është plotësuar, duke cenuar kështu parimin e kontradiktoritetit të përcaktuar në mënyrë të detajuar edhe nga nenet 248 dhe 249 të KPP-së.

- Në mbështetje të këtij konkluzioni vijnë dhe parashikimet e bëra në nenet 248 dhe 249 të KPP-së.

- Neni 248 përcakton procedurën fillestare të marrjes në pyetje të personit të arrestuar, për verifikimin e kushteve dhe të kriterëve të caktimit të masës së sigurimit. Në pikën 3 të këtij neni parashikohet në mënyrë të qartë, se: “Në pyetjen e të arrestuarit marrin pjesë prokurori dhe mbrojtësi...”.

- Sipas këtij parashikimi, pjesëmarrja e prokurorit është e detyrueshme që në fazën e parë të marrjes në pyetje nga gjykata të të arrestuarit për verifikimin

filleshtar të masës së sigurimit. Ky parim procedural i pjesëmarrjes së detyrueshme dhe aktive të prokurorit, për analogji logjike dhe juridike, mbetet po aq i rëndësishëm dhe në verifikimet e mëvonshme periodike sipas nenit 246, pika 6, të cilat kanë për qëllim përsëri të shqyrtojnë kriteret e nevojave të sigurimit, të parashikuara nga nenet 228, 229 dhe 230 të KPP-së.

- Kjo dispozitë ligjore konfirmon qartë vullnetin e ligjvënësit për ta konsideruar prokurorin palë të domosdoshme në çdo procedurë që lidhet me masat e sigurimit personal.

- Ndërsa neni 249 i KPP-së, i cili përcakton procedurën e ankimit kundër masave të sigurimit, parashikon në mënyrë të qartë në pikën 4, se data e seancës u njoftohet detyrimisht prokurorit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij. Ky detyrim i bën palët të jenë pjesëmarrëse aktive dhe të domosdoshme në gjykim.

- Fakti që gjykata e apelit vendos për ankimin, duke shqyrtuar provat dhe argumentet e paraqitura nga palët, tregon se roli i prokurorit nuk mund të jetë formal apo fakultativ, por përkundrazi, është detyrim procedural që ai të jetë i pranishëm, për të garantuar një vendimarrje objektive dhe të drejtë nga gjykata.

- Duke vijuar më tej, neni 249 i KPP-së, në pikën 6 parashikon, se: *“Gjykata vendos, sipas rastit, shfuqizimin, ndryshimin ose miratimin e vendimit, edhe për arsye të ndryshme nga ato që janë parashtruar ose nga ato që tregohen në pjesën arsyetuese të vendimit”*. Pra gjykata e apelit mund të vendosë edhe për arsye të ndryshme nga ato që palët kanë parashtruar. Nga përmbajtja e kësaj dispozite, evidentohet rëndësia që ka pjesëmarrja e prokurorit në gjykim, sepse vendimi mund të bazohet mbi argumente shtesë ose argumente të tjera nga ato që palët kanë dhënë fillimisht. Në këtë kontekst, mungesa e prokurorit shkakton boshllëk procedural dhe rrit rrezikun e një vendimarrjeje të paplotë apo të padrejtë, për shkak të mungesës së kontributit të tij aktiv.

- Referuar përmbajtjes së dispozitave ligjore të analizuara më sipër, nenet 246/6, 248 dhe 249 të KPP-së, rezultojnë se pjesëmarrja e prokurorit në seancën gjyqësore të verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, është e detyrueshme dhe jo opsionale.

- Mosrespektimi i këtij detyrimi procedural cenon rëndë parimin e kontradiktoritetit dhe objektivitetin e vendimarrjes gjyqësore. Mungesa e prokurorit

privon gjykatën nga informacioni thelbësor për hetimin, që është detyrim ekskluziv i prokurorisë sipas nenit 246/6. Duke marrë në konsideratë analogjinë dhe konsistencën e dispozitave (248 dhe 249), është e qartë se ligjvënësi e ka trajtuar prokurorin në mënyrë konstante, si palë aktive dhe esenciale në këtë proces.

- Në të kundërt, vendimarrja e gjykatave pa pjesëmarrjen e prokurorit dhe mbrojtësit të të interesuarit, cenon procesin e rregullt ligjor, duke cenuar mbrojtjen e interesit publik në një proces penal, për mbrojtjen e të cilit, kushtetuta dhe ligjet kanë ngarkuar prokurorin si subjekti përgjegjës që garanton ndjekjen penale në të gjitha fazat e hetimit dhe gjykimin. Rrjedhimisht, zhvillimi i seancës pa praninë dhe pjesëmarrjen aktive të prokurorit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, përbën shkelje të rëndë procedurale, duke shkaktuar pavlefshmërinë absolute të vendimit në kuptim të nenit 432 pika 1, shkronja “b”, të KPP-së.

- Përfundimisht, në lidhje me pyetjen e shtruar nga ana juaj, mbajmë qëndrimin, se: *“Në gjykimin e zhvilluar për verifikimin e nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, në zbatim të masës së sigurimit personal të caktuar ndaj personit nën hetim, pjesëmarrja e prokurorit është e detyrueshme. Zhvillimi i këtij lloji gjykimi pa pjesëmarrjen e prokurorit e bën atë absolutisht të pavlefshëm.”*

III. Vlerësimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë:

18. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë (në vijim “Kolegji”), sjell në vëmendje se, ndërsa në nenin 6 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (në vijim “KEDNJ”) sanksionohen parime të përgjithshme për të drejtën e një procesi të rregullt ligjor, garancitë për personin që kufizohet në të drejtën e lirisë personale parashikohen më hollësisht në nenin 5 të saj. Sipas kësaj dispozite, kufizimi i lirisë legjitimohet vetëm në rrugë përjashtimore dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj. Një nga rastet është ai i parashikuar në pikën 1, shkronja “c”: *“...kur ka arsye të besueshme për të dyshuar se ai ka kryer një vepër penale, ose kur ka motive të arsyeshme për të besuar se është e nevojshme që të pengohet të kryejë një vepër penale ose të largohet pas kryerjes së saj”*. Konventa, në pikën 3 dhe 4 ofron disa garanci të tjera thelbësore lidhur me kufizimin e lirisë, pikërisht ato të kontrollit efektiv gjyqësor të ushtruar nga gjykata të pavarura, brenda afateve të shkurtra dhe të arsyeshme, duke

parashikuar, se: “3. Çdo person i arrestuar ose i paraburgosur në rrethanat e parashikuara në paragrafin 1/c të këtij neni duhet të çohet menjëherë përpara një gjyqtari ose një zyrtari tjetër të autorizuar me ligj për të ushtruar funksione gjyqësore dhe ka të drejtë të gjyketet brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet në gjykim e sipër. Lirimi mund të kushtëzohet me dhënien e garancive për t’u paraqitur në procesin gjyqësor. 4. Çdo person, të cilit i është hequr liria me arrestim ose me burgim, ka të drejtë të bëjë ankim në gjykatë me qëllim që kjo e fundit të vendosë, brenda një afati të shkurtër, për ligjshmërinë e burgimit të tij dhe të urdhërojë lirimin, në qoftë se burgimi është i paligjshëm.”

19. Dispozitat e neneve 27, 28 dhe 30 të Kushtetutës përkojnë me qëllimin dhe interpretimin e nenit 5 të Konventës, e cila së bashku me nenet 2, 3 dhe 4 të saj janë themeli i të drejtave themelore të njeriut për sa i përket mbrojtjes fizike të individit, posaçërisht edhe të lirisë së personit. Duke interpretuar këto dispozita, Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) është shprehur se qëllimi kryesor i tyre është të parandalojnë privimin arbitrar ose të pajustificuar të lirisë” (*Castravet kundër Moldavisë, GJEDNJ 2007*). Pikat 1 dhe 2 të nenit 28 të Kushtetutës dhe pika 3 e nenit 5 të Konventës sanksionojnë të drejtën e njeriut që, nëse parashtron kërkesa e pretendime të lidhura me heqjen apo ndryshimin e masës së sigurimit personal, veçanërisht asaj të arrestit: “ato duhet t’i nënshtrohen shqyrtimit gjyqësor nga gjykata”.

20. Neni 5/4 është *habeas corpus* i Konventës. Ai i jep çdo të ndaluar të drejtën për të kërkuar që ndalimi i tij të kontrollohet menjëherë nga gjyqtari (*Mooren k. Gjermanisë, pg. 106; Rakevich k. Rusisë, pg. 43*). Nuk përjashtohet që respektimi i kërkesave të nenit 5/4 të mund të garantohet nga një sistem rishqyrtimi periodik automatik i ligjshmërisë së një ndalimi nga ana e gjyqtarit. Sidoqoftë, nëse vendoset një sistem kontrolli automatik, vendimet që shprehen rreth ligjshmërisë së ndalimit duhet të vijojnë në “intervale të arsyeshme” (*Abdulkhanov k. Rusisë, pg. 209 e 212-214*). Neni 5/4 i jep mundësi çdo të ndaluar që t’i kërkojë një gjykatë kompetente të marrë vendim “brenda një afati të shkurtër” rreth pikës nëse heqja e lirisë ndaj tij është bërë apo jo “e paligjshme” në dritën e elementeve të reja të shfaqura pas vendimit fillestar që e urdhëron këtë masë (*Abdulkhanov k. Rusisë, pg. 208; Azimov k. Rusisë, pg. 151-152*). Neni 5/4 nuk i detyron shtetet kontraktuese që të vendosin një shkallë të dyfishtë juridiksioni për shqyrtimin e ligjshmërisë së ndalimit.

Megjithatë, një shtet që pajiset me një sistem të tillë duhet që në parim t’u japë të ndaluarve edhe në apel të njëjtat garanci, ashtu si në shkallë të parë (*Kučera k. Sllovakisë, pg. 107; Navarra k. Francës, pg. 28; Toth k. Austrisë, pg. 84*).

21. Ndonëse procedura që lidhet me nenin 5/4 nuk duhet të shoqërohet gjithmonë me garanci të njëjta si ato që porosit neni 6 për mosmarrëveshjet civile ose penale, ajo duhet të ketë një karakter gjyqësor dhe t’i ofrojë individit të interesuar garanci të përshtatura sipas natyrës së heqjes së lirisë për të cilën ai ankohet (*A. me të tjerë k. Mbretërisë së Bashkuar, pg. 203; Idalov k. Rusisë, pg. 161*). Për çdo person ndalimi i të cilit i takon fushës së zbatimit të nenit 5/1, pika “c”, kërkohet patjetër një seancë (*Nikolova k. Bullgarisë, pg. 58*). Procedura duhet të jetë me ballafaqim dhe ta garantojë në të gjitha rastet “barazinë e armëve” midis palëve (*Reinprecht k. Austrisë, pg. 31; A. me të tjerë k. Mbretërisë së Bashkuar, pg. 204*). Parimet e ballafaqimit dhe të barazisë së armëve duhet të respektohen që të dyja edhe në apel (*Çatal k. Turqisë, pg. 33-34 dhe çështjet që citohen aty*).

22. Nisur nga procedura e ndjekur në rastin konkret (por jo vetëm), ku shqyrtimi i ankimit në apel ndaj vendimmarrjes së gjykatës së shkallës së parë për vijimin e qëndrimit në fuqi të masës së sigurimit “arrest në burg”, sipas neneve 246/6 dhe 249 të KPP-së është bërë pa praninë e organit të akuzës, si dhe detyrimet dhe standardet e përcaktuar në KEDNJ dhe jurisprudencën e GJEDNJ-së, Kolegji shtroi për njësim çështjen: “A është e detyrues pjesëmarrja e prokurorit në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, në zbatim të masës së sigurimit personal të caktuar ndaj personit nën hetim?”

23. Neni 246/6 i KPP-së është ndryshuar me ligjin nr. 35/2017, datë 30.3.2017. Përpara ndryshimit, pika 6 e nenit 246 të KPP-së, kishte këtë formulim: “6. Çdo dy muaj nga zbatimi i vendimit të arrestit, gjykata që ka dhënë vendimin duhet të informohet nga prokurori për të arrestuarin. Informacioni jepet me shkrim dhe përmban të dhëna për gjendjen e procedimit, për pyetjen e të pandehurit dhe të personave të tjerë, për përshkrimin e të dhënave të marra dhe shoqërohet me kopje të akteve të fashikullit. Kur është rasti, gjykata mund të revokojë ose të zhvendësojë masën e sigurimit.” Kjo dispozitë para ndryshimeve ka shkaktuar interpretime të gabuara në praktikën gjyqësore dhe për këtë shkak kanë ndërhyrë Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të cilat, me vendimin nr. 1, datë 8.1.2009, kanë

unifikuar praktikën gjyqësore lidhur me kuptimin e drejtë të këtij parashikimi ligjor, detyrat e subjekteve të procedurës penale gjatë shqyrtimit periodik të masës së sigurimit, si dhe natyrën e këtij gjykimi.

24. Kolegjet e Bashkuara në këtë vendim njëses kanë përcaktuar, se: *“Prandaj, nisur nga këto përfundime, duke pasur parasysh se veprimi i parimit të kontrollit gjyqësor mbi masën e arrestit mishërohet mes të tjerave edhe në rastin e parashikuar nga pika 6 e nenit 246 të KPP-së, gjykata kompetente duhet të shqyrtojë me shpejtësi çështjen në seancë gjyqësore, duke dëgjuar prokurorin dhe pretendimet përkatëse të individit ndaj të cilit është caktuar masa e sigurimit ose mbrojtësin e tij. Në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, mbështetur në parimet e normat kushtetuese dhe ndërkombëtare të detyrueshme si më sipër, si dhe kriteret ligjore të parashikuara në KPP, gjykata duhet të vendosë nëse kufizimi i lirisë për të arrestuarin është ose jo e justifikuar ligjërisht.”*

25. Lidhur me detyrat e subjekteve procedurale gjatë gjykimit sipas nenit 246/6 të KPP-së, Kolegjet e Bashkuara unifikojnë praktikën gjyqësore, se: *“Gjatë shqyrtimit gjyqësor të kërkesës, gjykata urdhëron prokurorin të riparojë shkeljen e ligjës, duke depozituar menjëherë informacionin dhe të dhënat mbi gjendjen e procedimit, të cilat i nënshtrohet betimit gjyqësor dhe debatit mes palëve. Në këtë kuadër, Kolegjet e Bashkuara vijnë në përfundimin tjetër unifikues, se, edhe në rastin e parashikuar nga pika 6 e nenit 246 të KPP-së, sikurse në rastet e tjera kur paraqitet kërkesë nga vetë i arrestuari, në interpretim e zbatim të drejtë të pikës 2 të nenit 28 të Kushtetutës dhe të pikës 4 të nenit 5 të Konventës, gjykata e shqyrton çështjen në seancë gjyqësore dhe duhet të vendosë me shpejtësi, për vijimin, revokimin, ose zëvendësimin e masës së sigurimit.”* Sipas Kolegjeve të Bashkuara, në vendimin e sipërcituar, në një gjykim me objekt rivlerësimit e kësaj mase, gjykata duhet të çmojë e të vendosë edhe në varësi të vërtetimit ose jo të motiveve të tjera të parashtruara nga organi i akuzës për justifikimin e vazhdimit të kufizimit të lirisë së individit.

26. Kolegjet e Bashkuara, më tej unifikojnë praktikën gjyqësore, se: *“Organi i prokurorisë ka barrën e provës për të vërtetuar përpara gjykatës se ende ka bazë të justifikuar për vijimin e zbatimit të masës së arrestit. Objekti i informacionit të detyrueshëm nga prokurori, parashtrimi i kërkesave të palëve për revokim a zëvendësim të masës së arrestit, si dhe objekti i gjykimit mund të shtrihen edhe përtej ekzistencës ose jo të motiveve fillestare që kanë justifikuar caktimin e masës së arrestit në burg, nga ato që parashikohen në kushtet dhe kriteret e neneve 228, 229, 230 e vijuese të KPP-së. Njëkohësisht, gjykata duhet të mundësojë një gjykim*

ku të realizohet efektivisht verifikimi ezaures, joformal, i “gjendjes së procedimit” në tërësi, pra i të gjitha rrethanave dhe kushteve thelbësore për ligjshmërinë e vazhdimit të zbatimit të masës së arrestit në burg, ku përfshihet edhe vlerësimi mbi dilijencën e posaçme – kujdesin dhe përpjekjet e dubura, të justifikueshme, të organit të prokurorisë për përmbytjen si në kohë, ashtu edhe në substancë të veprimeve hetimore sipas ligjit, posaçërisht në raport me rrethanat e procedimit penal objekt i atij gjykimi.” Nisur edhe nga përmbajtja e vendimit unifikues të lartpërmendur nxirret konkluzioni, se shqyrtimi periodik i masave të sigurimit përbën kontroll efektiv, ezaures dhe joformal të gjendjes së procedimit në tërësi dhe ky verifikim kryhet në seancë gjyqësore, duke garantuar zhvillimin e debatit gjyqësor mes palëve mbi materialin e paraqitur. Vendimi unifikues nuk ka trajtuar çështjen e pjesëmarrjes së prokurorit në seancën gjyqësore të shqyrtimit të ankimit në apel, gjë që ka sjellë mënyra të ndryshme të zbatimit të procedurës së shqyrtimit të këtyre kërkesave e që në praktikën aktuale gjyqësore janë interpretuar si raste të pavlefshmërive të gjykimit për shkak të mospjesëmarrjes së prokurorit.

27. Ndërkohë, kjo dispozitë (neni 246/6 i KPP-së), pas ndryshimit me ligjin nr. 35/2017, datë 30.3.2017, aktualisht ka këtë formulim: *“6. Çdo dy muaj nga zbatimi i vendimit të arrestit, prokurori informon me shkrim gjykatën që ka caktuar masën mbi betimet e kryera dhe nevojat e sigurimit. Informacioni përmban të dhëna për gjendjen e procedimit, pyetjen e të pandehurit dhe personave të tjerë, përshkrimin e të dhënave të marra dhe shoqërohet me kopje të akteve të fashikullit. Kur prokurori nuk informon në afatin e përcaktuar, gjykata verifikon nevojat e sigurimit me kërkesë të të pandehurit ose kryesisht. Gjykata, pasi dëgjon palët, vendos vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit. Zbatohen rregullat e parashikuara në nenet 248 dhe 249 të këtij Kodi.”* Norma e ndryshuar synon të garantojë standardet e parashikuara nga Kushtetuta dhe KEDNJ-ja, për sa i përket kontrollit gjyqësor periodik të kufizimit të lirisë personale, kur ndaj personit vijon të zbatohet një vendim arresti. Norma synon të disiplinojë kontrollin periodik të masave të sigurimit, me qëllim verifikimin e ligjshmërisë së vijimit të zbatimit të masës së sigurimit, veçanërisht arrestit, duke u nisur nga natyra përjashtimore dhe e përkohshme e zbatimit të kësaj mase dhe domosdoshmëria për justifikimin kohë pas kohe të përshtatshmërisë (proporcionalitetit) të caktimit të kësaj mase.

28. Për arritjen e këtij qëllimi garantues në fushën e të drejtave dhe lirisë personale, ligjvënësi ka disiplinuar fillimisht detyrimin e organit të prokurorisë për të informuar gjykatën çdo dy muaj nga zbatimi i arrestit mbi hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit dhe në rast mosveprimit të prokurorit ka vendosur detyrimin e gjykatës që edhe kryesisht (kur nuk ka kërkesë nga i pandehuri) të verifikojë nevojat e sigurimit. Gjithashtu, nëpërmjet kësaj norme disiplinohet procedura e gjykimit, nëpërmjet garantimit të së drejtës së palëve për t'u dëgjuar gjatë shqyrtimit të informacionit periodik, me qëllim ofrimin e të gjitha garancive të duhura në kontekstin e një gjykimi që ka për objekt verifikimin e nevojave të sigurimit lidhur me vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit të arrestit që ka hequr/kufizuar lirinë e personit. Norma synon të garantojë të drejtën e personit për t'u dëgjuar dhe për të paraqitur arsyet e tij lidhur me ligjshmërinë e vijimit të zbatimit të vendimit të arrestit, në kontradiktoritet të plotë me akuzën. Detyrimi i prokurorit për paraqitjen e informacionit, detyrimi për të marrë pjesë në seancë dhe pasoja e mospjesëmarrjes së tij në shqyrtimin e ankimimit, duhen parë gjithmonë në funksion të garancive të gjykimit efektiv e sa më të shpejtë të kësaj natyre kërkesë.

29. Fjalja e parë e pikës 6 të nenit 246 të KPP-së vendos detyrimin e prokurorit për të informuar me shkrim gjykatën që ka caktuar masën. Teknika e ndërtimit të fjalisë: “*prokurori informon me shkrim gjykatën*”, në krahasim me atë para ndryshimeve: “*gjykata që ka dhënë vendimin duhet të informohet*”, synon që të theksojë pikë së pari detyrimin e prokurorit të paraqesë informacionin me shkrim para gjykatës. Qëllimi i ligjvënësit me këtë parashikim ligjor është që të evidentojë detyrimin e prokurorit për të informuar me shkrim periodikisht (çdo dy muaj) gjykatën për hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit (gjendjen e procedimit) në mënyrë që kjo e fundit të garantojë që kjo gjendje të bëhet objekt i shqyrtimit gjyqësor. Ky detyrim rrjedh nga fakti se organi i prokurorisë funksionin e tij në ushtrimin e ndjekjes penale duhet ta ushtrojë në respektim të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut dhe ligjshmëria e vijueshmërisë së zbatimit të masës së sigurimit të arrestit të kërkuar prej vetë atij (prokurorisë) duhet t'i nënshtrohet kontrollit periodik gjyqësor.

30. Fjalja e dytë e pikës 6 të nenit 246 të KPP-së parashikon përmbajtjen e informacionit dhe ky

parashikim ka mbetur i pandryshuar. Informacioni përmban të dhëna për gjendjen e procedimit, pyetjen e të pandehurit dhe personave të tjerë, përshkrimin e të dhënave të marra dhe shoqërohet me kopje të akteve të fashikullit. Ky parashikim është në funksion të përcaktimit në fjalinë e parë të nenit 246/6 të KPP-së, sipas së cilës: “*prokurori informon me shkrim gjykatën që ka caktuar masën mbi hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit*.” Nisur nga këto formulime është e qartë se ky informacion me shkrim nuk duhet të jetë formal në kuptimin që prokurori thjesht të listojë veprimet hetimore që ka kryer nga momenti që masa e arrestit është kërkuar *ab initio* në gjykatë. Përkundrazi, ky informacion, jo vetëm që duhet të përmbajë të dhëna mbi gjendjen e procedimit, pyetjen e të pandehurit dhe personave të tjerë, përshkrimin e të dhënave të marra, pra në tërësi lidhur me hetimet e kryera, por duhet të informojë gjykatën edhe lidhur me nevojat e sigurimit. Nevojat e sigurimit parashikohen në pikën 3 të nenit 228 të KPP-së dhe janë shtjelluar gjerësisht në vendimin njësuës nr. 7, datë 14.10.2011, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

31. Ekzistenca e dyshimit të arsyeshëm bazuar në prova në ngarkim të të hetuarit është vetëm kushti fillestar, paraparak për zbatimin e masës së sigurimit. Ky kusht nuk përjashton, përkundrazi, nënkupton se duhet të vërtetohet në vijim, qoftë edhe njëri nga kushtet dhe kriteret e tjera ligjore mbi nevojat e sigurimit dhe për përshtatshmërinë e masës konkrete të sigurimit, me të cilën kufizohet liria e të gjykuarit. Mirëpo, rrethanat e çështjes penale mund të ndryshojnë me kalimin e kohës. Sipas nenit 246/6 të KPP-së, gjykata duhet të shqyrtojë të gjitha rrethanat e lidhura me ekzistencën ose jo të interesit publik real që justifikon vazhdimin e zbatimit të masës së arrestit. Në këtë gjykim, ajo mban parasysh edhe respektimin e parimit të prezumimit të pafajësisë, si dhe natyrën e masës së arrestit si përjashtim nga rregulli kushtetues i respektimit të lirisë individuale. GJEDNJ-ja ka vlerësuar se për çdo periudhë paraburgimi, pavarësisht sa e shkurtër të jetë caktuar ajo, autoritetet duhet të parashtrajnë përpara gjykatës motive të besueshme që e justifikojnë atë periudhë (*Belchev kundër Bullgarisë*, 2004). Prandaj, informacioni me shkrim duhet të përmbajë, jo vetëm hetimet e kryera, por edhe motivacionet (arsyet/parashtrimet) e prokurorit lidhur me nevojat e sigurimit, nëse janë të tilla që justifikojnë vijimin e zbatimit të masës së arrestit dhe

nuk cenon në të drejtat e njeriut. Në këtë vështrim, paraqitja e informacionit me shkrim duke bërë thjesht një listim/përshkrim të veprimeve hetimore që janë kryer apo ato që do të kryhen, por pa u dhënë motivet konkrete për justifikimin e vazhdimit të kufizimit të lirisë së individit (nevojat e sigurimit), nuk përmbush kërkesat që neni 246/6 i KPP-së i vendos prokurorit dhe detyrimin e këtij të fundit për ushtrimin e ndjekjes penale në respektim të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut.

32. Megjithatë, në këtë gjykim, me objekt rivlerësimin e masës së arrestit, është gjykata ajo që duhet të çmojë e vendosë edhe në varësi të vërtetimit ose jo të motiveve të tjera të parashtruara me shkrim apo në gjykim nga organi i akuzës për justifikimin e vazhdimit të kufizimit të lirisë së individit. Prandaj, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë në vendimin nr. 1, datë 8.1.2009, kanë unifikuar praktikën gjyqësore, se: *“Organi i prokurorisë ka barrën e provës për të vërtetuar përpara gjykatës se ende ka bazë të justifikuar për vijimin e zbatimit të masës së arrestit. Objekti i informacionit të detyrueshëm nga prokurori, parashtrimi i kërkesave të palëve për revokim a zëvendësim të masës së arrestit, si dhe objekti i gjykimit mund të shtrihen edhe përtej ekzistencës ose jo të motiveve fillestare që kanë justifikuar caktimin e masës së arrestit në burg, nga ato që parashikohen në kushtet dhe kriteret e neneve 228, 229, 230 e vijues të KPP-së. Në kuptim të pikës 6 të nenit 246 të këtij Kodi, në shqyrtimin gjyqësor dhe dhënien e vendimit për secilën çështje konkrete, gjykata nuk kufizohet vetëm në rrethanat që parashikohen në shkronjën “c” të pikës 2 të nenit 27 të Kushtetutës (shkronja “c” e pikës 1 të nenit 5 të Konventës), kryesisht të materializuara në nenet 228–230, si edhe në dispozitën e nenit 260 të KPP-së. Njëkohësisht, gjykata duhet të mundësojë një gjykim ku të realizohet efektivisht verifikimi ezaurues, joformal, i “gjendjes së procedimit” në tërësi, pra i të gjitha rrethanave dhe kushteve thelbësore për ligshmërinë e vazhdimit të zbatimit të masës së arrestit në burg, ku përfshihet edhe vlerësimi mbi diligençën e posaçme – kujdesin dhe përpjekjet e duhura, të justifikueshme, të organit të prokurorisë për përmbushjen si në kohë, ashtu edhe në substancë të veprimeve hetimore sipas ligjit, posaçërisht në raport me rrethanat e procedimit penal objekt i atij gjykimi. Kur vërtetohet në gjykim, në varësi të shkallës së mungesës së diligençës në hetim, qoftë edhe vetëm për këtë shkak, gjykata mund të vendosë revokimin ose zëvendësimin e masës së sigurimit. Në dhënien e këtij vendimi, gjykata duhet të mbajë*

parasysh edhe rrethanat e tjera të çështjes konkrete, të lidhura me kushtet e kriteret e parashikuara në ligj mbi caktimin e masave të sigurimit.”

33. Më tej, kjo dispozitë (neni 246/6 i KPP-së), sipas formulimit në fuqi, përcakton rregullin se nëse prokurori nuk përmbush detyrimin për vënien në lëvizje të gjykatës nëpërmjet paraqitjes së informacionit për hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit, është gjykata që kryesisht ose me kërkesë të të pandehurit vihet në lëvizje për të verifikuar nevojat e sigurimit për personin ndaj të cilit është zbatuar masa e arrestit. Ky detyrim rrjedh nga fakti se rrethanat e çështjes mund të ndryshojnë me kalimin e kohës gjë që bën të domosdoshëm zbatimin e një mekanizmi të rishqyrtimit periodik, të detyrueshëm të masës së sigurimit nga ana e gjykatës, me qëllim që të çmohet nëse masa e arrestit vijon të jetë e justifikuar ligjërisht dhe nuk cenohen të drejtat e njeriut. Para ndryshimit të kësaj dispozite nuk parashikohej detyrimi i verifikimit kryesisht nga ana e gjykatës të nevojave të sigurimit, kur prokurori nuk përmbushte detyrimin e informimit dymujor, por ajo mund të vihej në lëvizje nga vetë personi i arrestuar. Për të garantuar kontradiktoritetin dhe mbrojtjen efektive, norma e ndryshuar ka përcaktuar detyrimin e gjykatës për të dëgjuar palët, përpara se të vendosë për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit. Ky parashikim është në përputhje me standardet e KEDNJ-së të elaboruara në jurisprudencën e GJEDNJ-së, të cilat ndonëse nuk kërkojnë që një i ndaluar të dëgjohet sa herë që ai paraqet një ankim kundër mbajtjes së tij në paraburgim, ai duhet të ketë mundësinë që ta ushtrojë në intervale të arsyeshme të drejtën për t’u dëgjuar (*Catal k. Turqisë, pg. 33; Altınok k. Turqisë, pg. 45*).

34. Norma e parashikuar në pikën 6 të nenit 246 të KPP-së nuk rregullon shprehimisht procedurën që kryen gjykata, në rastet kur ajo shqyrton ligshmërinë e vijimit të zbatimit të masës së arrestit, gjatë verifikimit të detyrueshëm periodik. Para ndryshimit të normës në fjalë, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë⁵ kanë përcaktuar se gjykata e shqyrton çështjen në seancë gjyqësore dhe duhet të vendosë me shpejtësi për marrjen e vendimit, qëndrim ky që është reflektuar edhe në ndryshimet që ka pësuar neni 246/6 i KPP-së. Nga ana tjetër,

⁵ Shih vendimin unifikues nr. 1, datë 8.1.2009, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

megjithëse kjo dispozitë nuk përcakton në përmbajtjen e saj procedurën që ndjek gjykata gjatë shqyrtimit periodik të masës së arrestit, ajo përcakton se gjykata merr vendim për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit, pasi ka dëgjuar palët. Për të përmbushur kërkesat e Konventës, kontrolli i gjyqtarit kombëtar duhet të respektojë si normat formale, ashtu edhe ato materiale të legjislacionit kombëtar, dhe të ushtrohet për më tepër në përputhje me qëllimin e nenit 5: të mbrojtjes individin nga arbitrariteti⁶. Ndonëse procedura që lidhet me nenin 5/4 nuk duhet të shoqërohet gjithmonë me garanci të njëjta si ato që parashikon neni 6 për mosmarrëveshjet civile ose penale, ajo duhet të ketë një karakter gjyqësor dhe t'i ofrojë individit të interesuar garanci të përshtatura sipas natyrës së heqjes së lirisë për të cilën ai ankohet⁷. Për çdo person, ndalimi i të cilit i takon fushës së zbatimit të nenit 5/1, "c", kërkohej patjetër një seancë⁸. Procedura duhet të jetë me "ballafaqim" dhe ta garantojë në të gjitha rastet "barazinë e armëve" midis palëve.⁹ Barazia e mjeteve është një prej elementeve të pandashme nga nocioni i procesit të rregullt. Sipas nenit 6/1 të Konventës ajo kërkon që secilës palë t'i jepet një mundësi e arsyeshme për të parashtruar argumentet e veta në kushte të cilat nuk e vënë atë në një situatë të pavolitshme në krahasim me kundërshtaren e vet¹⁰. Ndërsa, e drejta për një proces me ballafaqim sipas nenit 6 të Konventës nënkupton në parim që palëve t'u jepet mundësi për të marrë dijeni e për të bërë komente për të gjitha provat e paraqitura dhe të gjitha vërejtjet e parashtruara me synimin për të ndikuar mbi vendimin e gjykatës. Ajo është e lidhur ngushtë me parimin e barazisë së mjeteve dhe GJEDNJ-ja ka dalë ndonjëherë në përfundimin se ka pasur shkelje të nenit 6/1, duke i shqyrtuar së bashku të dyja nocionet. E drejta për një proces penal me ballafaqim nënkupton për akuzën, ashtu si për mbrojtjen, pasjen e mundësisë për t'u njohur me vërejtjet ose provat e paraqitura nga pala tjetër. Për më tepër, neni 6/1 kërkon që autoritetet proceduese

t'i komunikojnë mbrojtjes të gjitha provat përkatëse, rënduese ashtu si lehtësuese, që kanë në zotërimin e tyre¹¹. Ndërsa, sipas nenit 5/4 të Konventës, barazia e armëve nuk garantohej në qoftë se paditësit, ose avokatit të tij, i refuzohet qasja tek ato dokumente të dosjes hetimore, të cilat janë thelbësore për të kundërshtuar në mënyrë efektive ligjshmërinë e paraburgimit¹². Ndërkohë që mund të jetë e nevojshme për të mbajtur sekretin mbi disa të dhëna e prova në fazën e hetimit paraprak për të parandaluar që të dyshuarit të dëmtojnë dhënien e drejtësisë¹³. Nganjëherë është, gjithashtu, thelbësore që i interesuari të ketë jo vetëm mundësinë për t'u dëgjuar personalisht, por edhe që ai të përfitojë nga ndihma efektive e avokatit të tij¹⁴. Parimet e ballafaqimit dhe të barazisë së armëve duhet të respektohen që të dyja edhe në apel¹⁵.

35. Prandaj, nisur nga këto detyrime konventore, duke pasur parasysh se veprimi i parimit të kontrollit gjyqësor mbi masën e arrestit mishërohet mes të tjerave edhe në rastin e parashikuar nga pika 6 e nenit 246 të KPP-së, gjykata kompetente duhet të shqyrtojë me shpejtësi çështjen në seancë gjyqësore, duke dëgjuar palët. Lidhur me përmbushjen e këtij detyrimi (dëgjimin e palëve) përpara marrjes së vendimit, kjo dispozitë (neni 246/6 i KPP-së) përcakton se zbatohen rregullat e parashikuara në nenet 248 dhe 249 të KPP-së.

36. Objekti i normës së parashikuar nga neni 248 i KPP-së është rregullimi i procedurës që kryen gjykata, në rastet kur ajo vendos një masë sigurimi personal, shtrënguese ose ndaluese, pa e dëgjuar paraprakisht personin e dyshuar. Dispozita normon detyrueshmërinë e marrjes në pyetje të personit nga gjykata, kohën e marrjes në pyetje, garantimin e mbrojtjes dhe mundësitë e ndryshimit të vendimmarrjes pas marrjes së provave të parashtruara nga personi që i është kufizuar liria. Me marrjen në pyetje të personit dhe dëgjimit të argumenteve të tij dhe të mbrojtësit, gjykata verifikon kushtet dhe kriteret e caktimit të masës dhe nevojat e sigurimit, të parashikuara nga nenet

⁶ GJEDNJ, *Koendjibiharie k. Vendeve të Ulëta*, pg. 27.

⁷ GJEDNJ, *A. me të Tjerë k. Mbretërisë së Bashkuar*, pg. 203; *Idalov k. Rusisë*, pg. 161.

⁸ GJEDNJ, *Nikolova k. Bullgarisë*, pg. 58.

⁹ GJEDNJ, *Reinprecht k. Austrisë*, pg. 31; *A. me të Tjerë k. Mbretërisë së Bashkuar*, pg. 204.

¹⁰ GJEDNJ, *Foucher k. Francës*, pg. 34; *Bulut k. Austrisë*; *Bobek k. Polonisë*, pg. 56; *Klimentyev k. Rusisë*, pg. 95.

¹¹ GJEDNJ, *Rowe e Davis k. Mbretërisë së Bashkuar*, pg. 60.

¹² GJEDNJ, *Onsjiannikov k. Estonisë*, pg. 72; *Fodale k. Italisë*; *Korneykova k. Ukrainës*, pg. 68.

¹³ GJEDNJ, *Garcia Alva kundër Gjermanisë*, 2001.

¹⁴ GJEDNJ, *Cernák k. Sllovakisë*, pg. 78.

¹⁵ GJEDNJ, *Çatal k. Turqisë*, pg. 33-34.

228, 229 dhe 230 të këtij Kodi. Verifikimin e kushteve dhe kriterëve të caktimit të masës, si dhe nevojat e sigurimit, gjykata e kryen nëpërmjet **marrjes në pyetje të personit** ndaj të cilit është zbatuar masa, duke proceduar personalisht me pyetjen e tij. Natyrisht, personi ka të drejtë të mos përgjigjet, si dhe të bëjë deklaratimet që i çmon të nevojshme për mbrojtjen e tij. Norma në fjalë, në pikën 3 të saj parashikon, se: *“Në pyetjen e të arrestuarit marrin pjesë prokurori dhe mbrojtësi, të cilët lajmërohen nga sekretaria e gjykatës.”* Gjatë debatit gjyqësor palët kanë të drejtë të paraqesin prova, me përjashtim të provave me dëshmitarë. Kështu, qartazi kuptohet se marrja në pyetje bëhet në seancë gjyqësore, në të cilën marrin pjesë, përveç të arrestuarit, prokurori dhe mbrojtësi, kundrejt njoftimit paraprak nga sekretaria e gjykatës.

37. Ndërkohë, megjithëse norma e zbatueshme në çështjen e shtruar për njësim, pika 6 e nenit 246 të KPP-së, nuk rregullon shprehimisht procedurën që kryen gjykata, në rastet kur ajo shqyrton ligjshmërinë e vijimit të zbatimit të masës së arrestit gjatë verifikimit të detyrueshëm periodik, ajo përcakton se gjykata merr vendim për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit, pasi ka dëgjuar palët. Dëgjimi i palëve nënkupton detyrimin e gjykatës që t’u sigurojë palëve në proces të drejtën për t’u paraqitur në seancë gjyqësore kundrejt njoftimit paraprak, njohjen me provat, të drejtën për të paraqitur argumentet/provat dhe për të kundërshtuar ato të palës tjetër. Në referim të nenit 246/6 të KPP-së gjykata duhet të dëgjojë si prokurorin (arsyet e vazhdimit të paraburgimit), ashtu edhe argumentet e mbrojtjes, dhe t’u japë mundësi të dyja palëve të paraqesin prova, apo të kundërshtojnë të dhënat e paraqitura. Dëgjimi i palëve është një parim thelbësor për të garantuar një proces të drejtë dhe kontradiktor dhe çdo shkelje e tij e cenon ligjshmërinë e vendimarrjes së dhënë. Nisur nga ky detyrim, por edhe sepse fjalë e fundit e pikës 6 të nenit 246/6 referon në rregullat e parashikuara në nenin 248 të KPP-së, gjykimi i verifikimit të detyrueshëm periodik për ligjshmërinë e vijimit të zbatimit të masës së arrestit në shkallë të parë, do të bëhet në seancë gjyqësore, në të cilën marrin pjesë, përveç të arrestuarit, prokurori dhe mbrojtësi, kundrejt njoftimit paraprak nga sekretaria e gjykatës.

38. Ndërkohë, objekti i normës së parashikuar nga neni 249 është rregullimi i mjeteve të ankimit

kundër vendimit të gjykatës për masat e sigurimit sipas neneve 244 dhe 248 të KPP-së, kohëzgjatjen e afatit të paraburgimit (mbi 6 muaj), afatet brenda të cilit duhet të paraqitet dhe shqyrtohet ankimi, rregullat që duhet të ndiqen për njoftimin e palëve, si dhe alternativat e vendimarrjes. Qëllimi i normës është që t’u garantojë të gjithë palëve (të pandehurit dhe mbrojtësit, prokurorit) një mjet të shpejtë, efektiv dhe të drejtën për rishqyrtim. Sipas nenit 249, pika 1/1, *“Kundër vendimit të gjykatës për vazhdimin, revokimin ose zëvendësimin e masës së sigurimit, sipas nenit 248 të këtij Kodi, prokurori, i pandehuri dhe mbrojtësi i tij mund të bëjnë ankim brenda pesë ditëve.”* Pika 1/1 (shtuar me ligjin nr. 35/2017), ka zgjeruar subjektet që mund të bëjnë ankim kundër vendimit për vazhdimin, revokimin ose zëvendësimin e masës së sigurimit (sipas nenit 248 të KPP-së), duke njohur prokurorin jo vetëm si subjekt procedural, por edhe si palë aktive në fazën e ankimit. Ky parashikim synon të garantojë barazinë e armëve, në kuptimin që të gjitha palët të kenë mundësi të njëjta ankimi. Sipas paragrafit 3 të nenit 249 të KPP-së, ankimi paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin. Brenda 3 ditëve nga realizimi i njoftimeve, sekretaria dorëzon aktet (dosjen) në gjykatën që do të shqyrtojë ankimin (gjykatën e apelit). Ky parashikim siguron vazhdimësinë procedurale (shqyrtimin e çështjes) pa vonesa administrative. Norma në fjalë nuk rregullon ritin që zbatohet në apel gjatë shqyrtimit të ankimit ndaj vendimit për masat e sigurimit, në kuptimin nëse gjykimi do të zhvillohet në seancë gjyqësore apo në dhomë këshillimi mbi bazë aktesh. Megjithatë, në paragrafin e katërt të nenit 249 parashikohet, se: *“Data e caktuar për seancën i njoftohet prokurorit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij të paktën tri ditë përpara”*. Nisur nga parashikimi, se: *“Data e caktuar për seancën”* del se shqyrtimi i ankimit në apel do të bëhet në seancë dhe data e saj (seancës) duhet t’i njoftohet të paktën tri ditë përpara prokurorit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij. Arsyeja lidhet me dhënien e kohës së mjaftueshme për përgatitje dhe ushtrim real të së drejtës për t’u dëgjuar. Në mungesë të rregullimeve të posaçme për ritin e gjykimit që duhet të ndiqet për shqyrtimin e ankimeve në lëndë të masave të sigurimit personal, referim do të bëhet në rregullimet e përgjithshme që normojnë seancën gjyqësore në apel: nenin 426/a të KPP-së. Masat e sigurimit personal caktohen në dhomë këshillimi si rregull, sipas nenit 244 të KPP-së dhe verifikohen në seancë

gjyqësore me pjesëmarrjen e palëve, sipas nenit 248 të KPP-së. Kundër secilit prej këtyre vendimeve mund të apelohej, sipas nenit 249 të KPP-së. Kur ankimohet vendimi për verifikimin e masës së sigurimit personal, shqyrtimi gjyqësor në apel do të zhvillohet në seancë gjyqësore dhe si rregull në prani të palëve, diktuar nga neni 248 të KPP-së, i cili parashikon zhvillimin e seancës me praninë e palëve (prokurorit dhe mbrojtësit). Për rrjedhojë, pika 3 e nenit 248 të KPP-së do të zbatohet në mënyrë plotësuese edhe për ritin e gjykimit në shkallë të parë edhe në gjykimin në apel, sipas pikës 5 të nenit 426/a të KPP-së¹⁶. Në këtë kuptim, edhe ankimi kundër vendimarrjes së gjykatës së shkallës së parë, sipas nenit 246/6 të KPP-së për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit, do të shqyrtohet në seancë gjyqësore dhe si rregull me pjesëmarrjen e personit ndaj të cilit është zbatuar masa e sigurimit personal, mbrojtësit dhe prokurorit, sipas neneve 246/6, 248, 249 dhe 426/a, pika 5, të KPP-së.

39. Në sintezë të arsyetimit deri në këtë pikë të vendimit, Kolegji thekson se në zbatim të parashikimeve të mësipërme ligjore dhe vendimit njësuës nr. 1/2009, shqyrtimi periodik i ligjshmërisë së zbatimit të masës së sigurimit të arrestit me kërkesë të palëve ose kryesisht nga gjykata, do të kryhet në seancë gjyqësore, me pjesëmarrjen e palëve (prokurorit dhe mbrojtësit), duke u dhënë mundësinë për t'u dëgjuar në një procedurë me ballafaqim dhe me barazi të armëve, në përfundim të së cilës gjykata do të vendos vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit. Nga ana tjetër, nisur nga çështja konkrete objekt njësimi, sillet në vëmendje se as neni 246/6 i KPP-së dhe as nenet 248 dhe 249 në të cilat referon kjo dispozitë, nuk parashikojnë pasojën ligjore të

mosparaqitjes së palëve në seancën gjyqësore që zhvillohet sipas këtyre dispozitave. Megjithatë, neni 246/6 lidhur me rregullat për zbatim referon në nenet 248 dhe 249 të KPP-së. Nga përmbajtja e nenit 248 të KPP-së vërehet se ligjvënësi parashikon pjesëmarrjen e mbrojtësit dhe prokurorit, por nuk përcakton nëse kjo pjesëmarrje është e domosdoshme/detyrueshme, sikundër parashikon për shembull në rastin e zhvillimit të seancës së vlefhtësimit të arrestit/ndalimit (neni 259/1¹⁷), seancën paraprake (neni 332/b, pika 1¹⁸), gjykimin në themel¹⁹, gjykimin me marrëveshje²⁰, gjykimet në fazën e ekzekutimit.²¹ Këtu duhet evidentuar një dallim: KPP-ja sanksionon me pavlefshmëri absolute, kur nuk respektohen dispozitat për pjesëmarrjen e mbrojtësit, vetëm kur prania e tij është e detyrueshme, ndërsa lidhur me prokurorin kur cenohet pjesëmarrja e tij në procedim.

40. Në një vështrim krahasues²² (për shkak se KPP-ja shqiptare është ndërtuar mbi bazën e modelit italian), sillet në vëmendje se në varësi nga rëndësia e interesit që mbrohet norma e shkelur, ligji procedural penal italian dallon tre tipa pavlefshmëri: absolut, relativ dhe i ndërmjetëm. Pavlefshmëritë absolute parashikohen në nenin 179 të KPP-së italiane, e cila referon pjesërisht edhe në nenin 178. Ata u referohen subjekteve kryesore të procedimit, ngrihen edhe kryesisht në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit dhe nuk mund të korrigjohen. I vetmi korrigjim i tyre ka natyrë automatike kur vendimi penal merr formë të prerë²³. Parashikohen tri raste të pavlefshmërisë absolute, të cilat lidhen me mosrespektimin e dispozitave, që kanë të bëjnë me: i. kushtet e zotësisë së përgjithshme të gjyqtarit për të ushtruar funksione juridiksionale, si dhe numrin e gjyqtarëve të

¹⁶ Neni 426/a: “5. Në shqyrtimin e çështjes në apel mbahen parasysh, për aq sa janë të zbatueshme, dispozitat mbi procedurën e gjykimit në shkallë të parë.”

¹⁷ Neni 259/1 i KPP-së: “1. Seanca e vlefhtësimit zhvillohet me pjesëmarrjen e domosdoshme të prokurorit dhe të mbrojtësit. Kur mbrojtësi i zgjedhur ose i caktuar kryesisht nuk është gjetur ose nuk është paraqitur, gjykata cakton si zëvendësues një mbrojtës tjetër.”

¹⁸ Neni 332/b/1 i KPP-së: “1. Seanca zhvillohet me detyrë të mbyllura, me pjesëmarrjen e domosdoshme të prokurorit dhe të mbrojtësit të të pandehurit.”

¹⁹ Neni 348/3 i KPP-së: “3. Nëse prokurori nuk paraqitet në gjykim, gjykata shtyn seancën dhe njofton drejtuesin e prokurorisë.” Për mbrojtjen, zhvillimi i gjykimit në praninë e saj është i detyrueshëm, vetëm në rastet e parashikuara në nenin 49 të

KPP-së, që parashikon situatat kur mbrojtja është e detyrueshme.

²⁰ Neni 406/dh/2 i KPP-së: “2. Gjykata e shqyrton kërkesën në seancë gjyqësore, brenda tridhjetë ditëve nga paraqitja e saj. Seanca zhvillohet me praninë e detyrueshme të prokurorit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij.”

²¹ Neni 471/4 i KPP-së: “4. Seanca zhvillohet me pjesëmarrjen e detyrueshme të prokurorit dhe të mbrojtësve. I interesuari, kur e kërkon, dëgjohet personalisht ose me letërporosi.”

²² “Manuale di Procedura Penale”, Paolo Tonini, Carlotta Conti, Giuffrè 2023, faqe 223 e vijuese; Kodi i Procedurës Penale të Republikës së Italisë.

²³ Theksohet këtu, se, sipas ligjit italian, vendimi penal merr formë të prerë pas shqyrtimit të rekursit në Gjykatën e Kasacionit.

domosdoshëm për formimin e kolegjeve (neni 179/1 në lidhje me nenin 178/1, shkronja “a”); ii. nismën e prokurorit në ushtrimin e ndjekjes penale (por jo pjesëmarrjen e tij në procedim – sikundër parashikohet në nenin 128/a/1, b) të KPP shqiptar) – neni 179/1; iii. thirrjen e të pandehurit ose praninë e mbrojtësit në rastet kur ajo është e detyrueshme (neni 179/1); si dhe iv. në çdo rast tjetër kur pavlefshmëria absolute parashikohet nga një dispozitë e posaçme e ligjit. Ndërsa, pavlefshmëritë e ndërmjetme parashikohen në nenin 180 të KPP-së italiane, me titullin “pavlefshmëri të tjera”. Në dallim nga pavlefshmëritë e tipit absolut, pavlefshmëritë e ndërmjetme ngrihen edhe kryesisht (sikundër pavlefshmëritë absolute), por brenda afatesh kohore të kufizuara, si dhe janë të korrigjueshme. Pavlefshmëritë e ndërmjetme lidhen me mosrespektimin e dispozitave që kanë të bëjnë, për shembull, me pjesëmarrjen e prokurorit në procedim (pra, edhe para fillimit të shqyrtimit gjyqësor), sikurse rasti kur cenohet parimi i kontradiktoritetit kundrejt tij (për shembull, mungesa e njoftimit të datës së seancës paraprake); mosmarrja e mendimit të tij kur ligji e parashikon (për shembull, për qëllim të revokimit ose zëvendësimit të masave të sigurimit – neni 299) etj.; mosthirrjen në gjykim të palëve private, të ndryshme nga i pandehuri etj. Ndërkohë, pavlefshmëritë relative, që parashikohen nga neni 181 i KPP-së italiane, janë ato që nuk përfshihen në pavlefshmëritë absolute dhe të ndërmjetme; deklarohen me kërkesë të palës së interesuar, brenda afatesh kohore të shkurtra dhe janë të korrigjueshme.

41. Duke u mbështetur në modelin italian të procedurës penale, ligjvënësi shqiptar i lidh rastet e pavlefshmërive absolute, të përcaktuara në paragrafin 1 të nenit 128/a, vetëm me subjektet kryesore të procedimit: me gjyqtarin (shkronja “a”), me prokurorin (shkronja “b”) dhe me të pandehurin e mbrojtësin e tij, si dhe viktimën (shkronja “c”). Ajo që ka rëndësi për çështjen e shtruar për njësim, lidhet me rastin e pavlefshmërisë absolute të parashikuar në shkronjën “b” të nenit 128/a, pika 1 të KPP-së. Kjo dispozitë parashikon, se: “1. *Aktet procedurale janë absolutisht të pavlefshme kur nuk respektohen dispozitat që*

lidhen me: b) të drejtën e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale dhe pjesëmarrjen e tij në procedim;”. Nga përmbajtja e kësaj dispozite rezulton se pavlefshmëria absolute e lidhur me prokurorin, mund të ngrihet apo të konstatohet në dy raste: i. kur cenohet e drejta e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale; ii. kur cenohet pjesëmarrja e tij në procedim.

42. Prokurori është subjekti i vetëm që Kushtetuta dhe ligji procedural penal i njeh pushtetin për të ushtruar ndjekjen penale. Lidhur me kuptimin e “ushtrimit të ndjekjes”, ndonëse Kodi nuk përmban një përkufizim të qartë për këtë institut, sillet në vëmendje se në përfundim të hetimeve paraprake, nëse prokurori vlerëson se provat e grumbulluara gjatë hetimeve janë të mjaftueshme për të provuar se fakti penal ka ndodhur dhe se ai është kryer nga i pandehuri, paraqet para gjykatës kërkesën për dërgimin e çështjes në gjyq (nenet 327/6, shkronja “b”, dhe 331 të KPP-së). Ky moment konkretizon ushtrimin e ndjekjes penale dhe nënkupton detyrimin e prokurorit që në përfundim të hetimeve të procedojë me një nga mënyrat e parashikuara në ligj, në zbatim të nenit 327, pika 6, të KPP-së (shih vendimin njëses nr. 00-2024-2161 (167), datë 4.7.2024, të KPGJL-së). Me ndryshimet kushtetuese me ligjin nr. 76/2016, reflektuar dhe në KPP (me ligjin nr. 35/2017), kërkesa për dërgimin e çështjes në gjyq e paraqitur nga prokurori në përfundim të hetimeve paraprake (përmbajtja e së cilës pasqyron në thelb akuzën e kontestuar prej këtij të fundit të hetuarit, i cili prej këtij momenti “fiton” statusin e të pandehurit, duke u akuzuar për një akuzë të caktuar), i nënshtrohet kontrollit dhe verifikimit nga gjyqtari i seancës paraprake (shih vendimin njëses nr. 62, datë 1.11.2021, të KPGJL-së). Në këtë vështrim nocioni “ushtrim i ndjekjes penale” materializohet në kërkesën për dërgimin e çështjes në gjyq të paraqitur nga prokurori në përfundim të hetimeve paraprake. Praktika gjyqësore shqiptare lidhur me rastet kur është cenuar e drejta e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale, ka cilësuar si të tilla, për shembull, kur gjykata nuk ka ndryshuar cilësimin ligjor, por ka ngritur akuzë të re²⁴, kur gjykata prish vendimin për shkak të mosmarrjes nën hetim të një personi tjetër²⁵, kur hetimet në ngarkim të njërit prej të

²⁴ Shih vendimin nr. 00-2011-1106, datë 27.12.2011, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

²⁵ Shih vendimin nr. 00-2012-1333 (251), datë 3.10.2012, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë; Kolegji ritheksoi Faqe | 16428

jurisprudencën e mëparshme, se është e drejtë e prokurorit të formulojë akuzë dhe të ushtrojë ndjekjen, ndaj mosveprimi i tij nuk përbën shkak për pavlefshmëri absolute.

pandehurve kanë vijuar pa u shfuqizuar paraprakisht vendimi i pushimit të çështjes në ngarkim të tij dhe personi deklarohet fajtor²⁶ etj.

43. Sipas nenit 128/a, pika 1, shkronja “b”, të KPP-së, pavlefshmëria absolute e akteve që lidhen me prokurorin, mund të ngrihet, apo konstatohet, edhe në rastin kur nuk respektohen dispozitat që lidhen me pjesëmarrjen e tij në procedim. Konstatohet se ligjvënësi shqiptar me këtë parashikim i është shmangur modelit italian, kur ka vendosur të sanksionojë me pavlefshmëri absolute edhe raste të kësaj natyre. KPP-ja italiane, raste të kësaj natyre i sanksionon me pavlefshmëri absolute, por të natyrës ndërmjetëse, që do të thotë se pavlefshmëri të tilla janë të korigjueshme dhe megjithëse mund të konstatohen kryesisht ose me kërkesë të palës, ngritja e tyre kushtëzohet me respektimin e afateve. Qëllimi i ligjvënësit shqiptar me sanksionimin e këtij rasti me pavlefshmëri absolute duket se ka qenë për të garantuar jo vetëm pjesëmarrjen fizike të detyrueshme të përfaqësuesit të akuzës në seancë, por edhe detyrimin e tij për të mbajtur qëndrim të shprehur lidhur me të gjitha çështjet që janë objekt shqyrtimi para gjykatës. Sistemi procedural penal shqiptar është më i ngurtë, ai nuk lejon hapësirë për zgjedhje dhe dikton pjesëmarrje të domosdoshme të prokurorit në procedim, në çdo rast kur ligji parashikon zhvillimin e seancës me pjesëmarrjen e tij. Pjesëmarrja e prokurorit në procedim, në një proces palësh, është shumë e rëndësishme, veçanërisht kur gjykata shqyrton ligjshmërinë e vijueshmërisë së masës së arrestit, masë kjo e caktuar bazuar në kërkesën e paraqitur nga prokurori, i cili ka detyrim që të informojë gjykatën lidhur me mënyrën dhe dilijencën që ka ushtruar veprimtarinë e tij hetimore, saktësinë e tyre, marrë parasysh edhe kompleksitetin dhe karakteristikat e veçanta të çështjes²⁷, në raport edhe me pretendimet e personit të arrestuar, por edhe në drejtim të qëndrimit të tij mbi rrethanat që lidhen me ekzistencën ose jo të interesit publik real, që justifikon vazhdimin e zbatimit të kësaj mase sigurimi personal.

44. Sipas nenit 128/a, pika 1, shkronja “b”, të KPP-së pavlefshmëria absolute e akteve që lidhen me prokurorin, mund të ngrihet, apo të konstatohet edhe në rastin kur nuk respektohen dispozitat që

parashikojnë pjesëmarrjen e tij në procedim. Krahasimisht me legjislacionin penal italian, ndërsa KPP-ja italiane sanksionon me pavlefshmëri absolute cenimin e nismës së prokurorit në ushtrimin e ndjekjes penale (neni 179/1), KPP-ja shqiptare sanksionon me pavlefshmëri absolute jo vetëm cenimin e së drejtës së prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale, por edhe cenimin e pjesëmarrjes së tij në procedim (shih nenin 128/a/1, b) të kodit shqiptar), sigurisht kur ligji parashikon zhvillimin e seancës me pjesëmarrjen e tij. Sikurse është thënë më lart, si neni 246/6 ashtu edhe neni 249 i KPP-së lidhur me rregullat për zbatim referojnë në nenin 248 të KPP-së, dispozitë kjo që në pikën 3 parashikon se në pyetjen e të arrestuarit marrin pjesë prokurori dhe mbrojtësi, të cilët lajmërohen nga sekretaria e gjykatës. Në këto kushte, duke qenë se zgjedhja e ligjvënësit ka qenë që rregullat e parashikuara në nenet 248 dhe 249 të KPP-së të zbatohen edhe në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6 të KPP-së, gjykata ka detyrimin të garantojë pjesëmarrjen e prokurorit edhe në këtë gjykim nëpërmjet njoftimit të tij të rregullt paraprak për datën e seancës.

45. Mirëpo, sipas nenit 128/a, pika 1, shkronja “b”, të KPP-së, pavlefshmëria absolute e akteve që lidhen me prokurorin mund të ngrihet, apo konstatohet, vetëm në rastin kur nuk respektohen dispozitat që parashikojnë pjesëmarrjen e tij në procedim. Neni 246/6 i KPP-së ka përcaktuar se gjykata vendos pasi dëgjon palët, ndërsa lidhur me procedurën që duhet të zbatohet në gjykimin në shkallë të parë, referim duhet të bëhet në rregullat e parashikuara në nenin 248 të KPP-së, dispozitë kjo që parashikon zhvillimin e seancës me pjesëmarrjen e prokurorit dhe mbrojtësit. Si rrjedhojë, duke qenë se zgjedhja e ligjvënësit ka qenë që rregullat e parashikuara në nenin 248 të KPP-së të zbatohen edhe në gjykimin në shkallë të parë të verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, pjesëmarrja e prokurorit edhe në këtë gjykim është e detyrueshme dhe në rast mosrespektimi, sipas nenit 128/a, pika 1, shkronja “b” të KPP-së, sanksionohet me pavlefshmëri absolute të aktit (vendimit).

²⁶ Shih vendimin nr. 282, datë 15.3.2007, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

²⁷ Shabani k. Zvicrës, GJEDNJ, 2007.

46. Ndërkohë, sipas nenit 249, pika 1/1, të KPP-së parashikohet, se: *“kundër vendimit të gjykatës për vazhdimin, revokimin ose zëvendësimin e masës së sigurimit... prokurori, i pandeburi dhe mbrojtësi i tij mund të bëjnë ankim brenda pesë ditëve.”* Pra, ligji e njeh prokurorin jo vetëm si subjekt, por edhe si palë aktive në fazën e ankimit. Ndërsa, neni 426/a/1 i KPP-së, urdhëron, që: *“kryetari i trupit gjykoës kontrollon paraqitjen e palëve. Në rast se palët nuk janë paraqitur, kryetari verifikon nëse njoftimet janë të rregullta dhe nëse mungesa është e justifikuar.”* Kjo tregon se prokurori, si një nga palët e procesit, duhet të jetë thirrur dhe është e pritshme të marrë pjesë në seancë. Megjithatë, prania fizike e prokurorit në seancën e apelit për shqyrtimin e ankimit ndaj vendimit për masën e sigurimit personal nuk është e detyrueshme, në kuptimin që pasi, të jetë njoftuar rregullisht, mungesa e tij e pajustificuar nuk e ndalon zhvillimin e seancës dhe nuk e bën nul vendimin. Vetëm kur ligji kërkon (parashikon) zhvillimin e seancës me pjesëmarrjen e prokurorit, mungesa e tij shkakton pavlefshmëri absolute sipas nenit 128/a të KPP-së, pasi cenon pjesëmarrjen e tij në procedim. Është e vërtetë, se pika 5 e nenit 426/a të KPP-së parashikon se në shqyrtimin e çështjes në apel mbahen parasysh dispozitat mbi procedurën e gjykimit në shkallë të parë (në rastin konkret neni 248), por nga ana tjetër kjo procedurë kufizohet për aq sa është e zbatueshme në apel, në raport edhe me natyrën e kërkesës objekt gjykimi (masë sigurimi personal).

47. Detyrimi i gjykatës së apelit në gjykimin e ankimeve ndaj masës së sigurimit personal është të bëjë njoftimin e palëve (neni 249/4) dhe verifikimin e rregullsisë së tij (neni 426/a/1). Nëse njoftimi ka qenë i parregullt, seanca shtyhet derisa të bëhen njoftimet e rregullta. Nëse njoftimi ka qenë i rregullt, por prokurori nuk paraqitet pas asnjë shkak të ligjshëm, gjykata e apelit mund të vazhdojë dhe të marrë vendim, duke e konsideruar mungesën si heqje dorë nga e drejta për t'u dëgjuar. Në këtë vështrim, por edhe referuar jurisprudencës së GJEDNJ-së, e cila ka konsideruar në pajtim me nenin 5/4 të Konventës, rastin kur palët janë paraqitur dhe dëgjuar në shkallë të parë, por jo në gjykimin në apel, prania e prokurorit në gjykimin në apel, nuk është e detyrueshme.

48. Në arritjen e këtij përfundimi mbahet në konsideratë nga ana tjetër edhe fakti i rëndësishëm që ky gjykim (në apel) vihet në lëvizje jo kryesisht

(sikurse ndodh në gjykimin në shkallë të parë – neni 246/6), por vetëm me iniciativën e palëve (nëpërmjet paraqitjes së ankimit), duke i mbetur këssoj zgjedhja atyre (palëve), nëse duan apo jo të marrin pjesë në gjykim. Përmbushja e detyrimit për thirrjen dhe dëgjimin e palëve gjatë gjykimit në shkallë të parë, si dhe njoftimi i palëve për datën e seancës në gjykimin në apel, duke u dhënë mundësinë për t'u paraqitur dhe për t'u dëgjuar, garanton standardet e vendosura nga KEDNJ-ja, në kuadër të respektimit të parimit të kontradiktoritetit dhe barazisë së armëve. Fakti që palët zgjedhin të mos paraqiten në procedurën e apelit, gjykim që inicohet dhe kufizohet nga ankimi (brenda shkaqeve të tij), nuk justifikon zvarritjen e gjykimit dhe për pasojë mosparaqitja e palëve nuk e pengon shqyrtimin e ankimit për vendimin e masës së sigurimit personal nga ana e gjykatës së apelit, brenda afateve të arsyeshme. Kusht *sine qua non*, në këtë rast është që ato (palët) të njoftohen rregullisht për seancën (neni 249/4), si dhe në eventualitet për çdo memorie/akt/apel kundërshtues, apo qëndrim që sjell elemente të reja në proces, me qëllim respektimin e kontradiktoritetit dhe barazisë së armëve në gjykim. Nga ana tjetër, fakti që zhvillimi i seancës në apel, pa pjesëmarrjen e prokurorit nuk sanksionohet me pavlefshmëri absolute, nuk do të thotë që prokurori duhet të jetë indiferent.

49. Mundësia që gjykata e apelit, sipas pikës 6 të nenit 249 të KPP-së, të vendosë sipas rastit, shfuqizimin, ndryshimin ose miratimin e vendimit edhe për arsye të ndryshme nga ato që janë parashtruar ose nga ato që tregohen në pjesën arsyetuese të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, sigurisht që evidenton rëndësinë që ka pjesëmarrja e prokurorit edhe në gjykimin në apel, sepse vendimi mund të bazohet mbi argumente shpesh ose të tjera nga ato që palët kanë dhënë fillimisht. Prandaj mungesa e një sanksioni procedural lidhur me mosparaqitjen e prokurorit në apel, duhet të kuptohet në sensin logjik se akuzuesi, duke mbajtur detyrimin e barrës së provës, është i lirë të bëjë zgjedhjet e tij të përgjegjshme, në lidhje me pjesëmarrjen në procedim, duke qenë i detyruar që të përmbushë, jo vetëm të drejtën që lidhet me ushtrimin e ndjekjes penale, por edhe detyrimin që funksionin e tij në ushtrimin e ndjekjes penale ta ushtrojë në respektim të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, duke dhënë motive konkrete që justifikojnë vazhdimin e kufizimit të lirisë së individit

(nevojat e sigurimit), si pasojë e masës së arrestit të kërkuar prej vetë atij (prokurorisë).

50. Për sa më lart, duke qenë se zgjedhja e ligjvënësit ka qenë që rregullat e parashikuara në nenin 249 të KPP-së të zbatohen edhe në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, gjykata e apelit ka detyrimin të garantojë pjesëmarrjen e prokurorit edhe në këtë gjykim nëpërmjet njoftimit të tij të rregullt paraprak për datën e seancës. Mandej, pjesëmarrja e prokurorit në seancën gjyqësore që zhvillohet në apel, si organ që ka barrën e akuzës dhe motivimit për rastin konkret të nevojave të sigurimit për vijueshmërinë e zbatimit të arrestit (të kërkuar prej tij), është zgjedhja e tij e lirë, përkundrajt së cilës nuk mund të veprojë sanksioni procedural i pavlefshmërisë absolute të aktit (vendimit të gjykatës). Nocioni i pjesëmarrjes së prokurorit në seancën në apel dhe pavlefshmëria që buron prej saj lidhet drejtpërdrejt me detyrimin e njoftimit të tij (shih nenin 249/4 të KPP-së), në mënyrë që të ketë mundësinë reale të ushtrojë funksionet, por jo edhe me rastet kur ai nuk dëshiron të përfitojë nga kjo mundësi. Parashikimi në nenin 246/6 të KPP-së, se gjykata merr vendim pasi dëgjon palët, në raport me gjykimin që zhvillohet në shkallë të dytë, lidhet posaçërisht me detyrimin e saj (gjykatës së apelit) për t'i njoftuar palët rregullisht, me qëllim që procedura të jetë me ballafaqim dhe të garantojë në të gjitha rastet “barazinë e armëve” midis palëve edhe në këtë shkallë të gjyimit, por jo me “paralizimin” e procesit të rishikimit, kur palët me vullnetin e tyre të lirë zgjedhin të mos paraqiten në seancë.

51. Lidhur me sa më lart, sillet në vëmendje se këto kërkesa duhet të shqyrtohen sa më shpejt, pasi kanë të bëjnë me kontrollin e respektimit të garancive në kushtet e kufizimit të lirisë personale e këto çështje duhet të zgjidhen brenda afateve të shpejta, standard i vendosur në KEDNJ, jurisprudencën e GJEDNJ dhe praktikën unifikuese të Gjykatës së Lartë. Në këtë kontekst dhe pjesëmarrja e palëve është në funksion të përmbushjes së garancive për kontrollin e zbatimit të lirisë personale të personit gjatë zbatimit të masave të sigurimit. Për të verifikuar nëse është respektuar kërkesa për afat të shkurtër që kërkon neni 5/4, mund të merren në konsideratë disa elemente të krahasueshme me ato që luajnë rol në shqyrtimin e kërkesës për proces brenda një afati të arsyeshëm në fushën e neneve 5/3 dhe 6/1, për

shembull shpejtësia e treguar nga autoritetet, zvarritjet e shkaktuara nga i ndaluari, si edhe çdo lloj elementi tjetër që ka sjellë një vonesë e që nuk e ngarkon shtetin me përgjegjësi (*Mooren k. Gjermanisë*, pg. 106; *Kolompar k. Belgjikës*, pg. 42). Në qoftë se koha e shpenzuar për të marrë vendim është *a priori* e papajtueshme me kërkesën për shpejtësi, GJEDNJ-ja do t'i kërkojë shtetit që të japë shpjegime për këto ngadalësi ose që t'i përligjë ato me arsye të jashtëzakonshme (*Musiak k. Polonisë*, pg. 44; *Koendjibharie k. Vendeve të ulëta*, pg. 29). Kështu, mospjesëmarrja e vullnetshme e prokurorit në gjykimin në apel, duke qenë një zgjedhje e tij e lirë, nuk mund të sanksionohet me pavlefshmëri absolute të vendimit, pasi një interpretim i gjerë i rasteve të pavlefshmërisë absolute, që lidhen me pjesëmarrjen e prokurorit në procedim, duke e shtrirë në të dyja shkallët e gjyimit mund të shkaktonte që koha e shpenzuar nga gjykata për të marrë vendim të ishte e papajtueshme me kërkesën për shpejtësi që kërkojnë standardet e Konventës.

52. Pavarësisht logjikës së argumentit të Prokurorisë së Posaçme dhe Prokurorisë së Përgjithshme, se për rastet kur zgjedhja ka qenë për të zhvilluar seancën pa pjesëmarrjen e palëve ligjvënësi e ka parashikuar shprehimisht sikurse në nenin 261/3 të KPP-së, duhet thënë nga ana tjetër se qëllimi i ligjvënësit në vendosjen e detyrimit për të dëgjuar palët sipas nenit 246/6 të KPP-së merr vlerë në gjykimin në shkallë të parë (referuar specifikës së gjyimit në shkallë të parë), por nuk mund të shërbejë si shkak që të legjitimojë situatat “absurde” të ndodhura në praktikë, ku palët nuk paraqiten në gjykimin në apel të iniciuar mbi vullnetin e tyre, duke shkaktuar kështu zvarritje të gjyimit. Qëllimi i kësaj dispozite ka qenë garantimi i mundësisë së palëve për t'u dëgjuar para se gjykata të marrë vendim për vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit dhe jo zvarritja e gjyimit në apel, në rastet kur palët nuk dëshirojnë të përfitojnë nga e drejta për t'u dëgjuar në gjykimin rishikues. Sikurse u evidentua edhe më lart, prania e këtyre subjekteve (prokurorit dhe mbrojtësit) në gjykimin në apel, edhe në referim të jurisprudencës së GJEDNJ-së (*e cila ka konsideruar në pajtim me nenin 5/4 të Konventës, rastin kur palët janë paraqitur dhe dëgjuar në shkallë të parë por jo në procedurën e apelit*) nuk është e detyrueshme edhe për një arsye tjetër.

53. Gjyrimi (në apel) vihet në lëvizje jo kryesisht, por vetëm me iniciativën e palëve (nëpërmjet

paraqitjes së mjetit të ankimit), duke i mbetur kësioj zgjedhja atyre, nëse duan apo jo të marrin pjesë në gjykim. Fakti që palët zgjedhin të mos paraqiten në gjykimin e apelit, gjykim që inicohet dhe kufizohet nga ankimi (brenda shkaqeve të tij), nuk justifikon zvarritjen e gjykimit dhe për pasojë mosparaqitja e palëve nuk pengon shqyrtimin e ankimit nga ana e gjykatës së apelit brenda afateve të arsyeshme. Kusht *sine qua non*, sikurse u theksua edhe më lart, është që ato (palët) të njoftohen rregullisht për seancën në apel (neni 249/4), si dhe në eventualitet për çdo memorie/akt/apel kundërshtues, apo qëndrim që sjell elemente të reja në proces, me qëllim respektimin e kontradiktoritetit dhe barazisë së armëve në gjykim.

54. Mbi natyrën e gjykimit në apel, Kolegji Penal në vendimin njëses 00-2024-2162(275) ka mbajtur këtë qëndrim: *“Gjykimi në shkallë të dytë, në dallim nga gjykimi në shkallë të parë, kryesisht zhvillohet mbi ato akte që janë administruar dhe i janë nënshtruar shqyrtimit gjyqësor në shkallë të parë. Ky gjykim ka për qëllim të vlerësojë bazueshmërinë në ligj dhe në prova të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, prandaj si rregull ai kontrollon mënyrën se si janë vlerësuar provat dhe se si është interpretuar e zbatuar ligji në shkallë të parë. Gjykimi në apel ka një funksion kontrollues mbi vendimarrjen e gjykatës së shkallës së parë, duke shqyrtuar pretendimet e ankuesve mbi gabimet në fakt, apo në ligj, në lidhje me vendimin e apeluar. Rregullat procedurale që ndiqen në shkallë të parë, janë të zbatueshme në apel, për aq sa ato mund të përputhen me natyrën e gjykimit në apel, objekt shqyrtimi i së cilës është vendimi i apeluar.”* Gjatë gjykimit në apel të këtyre kërkesave, në rastet kur informacioni është paraqitur me shkrim gjatë gjykimit në shkallë të parë, është diskutuar, debatuar gjatë gjykimit në atë shkallë në prezencë të palëve prokurorit dhe personit në masë sigurie e mbrojtësit të tij, krijon mundësinë që gjykata e apelit të vlerësojë shkakun e ankimit objektivisht mbi këto akte për të vlerësuar e vijuar pa vonesë nëse ka shkaqe ankimi mbi vlerësimin e nevojave të sigurimit të bëra nga gjykata e shkallës së parë.

55. Në përfundim të arsyetimit më lart, në lidhje me çështjen e shtruar për njësim, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë mban këtë qëndrim njëses:

Pjesëmarrja e prokurorit në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të Kodit të Procedurës Penale, gjatë shqyrtimit në seancë gjyqësore në shkallën e parë, është e detyrueshme.

Mungesa e prokurorit gjatë shqyrtimit të ankimit në apel, kur është njoftuar dhe nuk ka paraqitur ndonjë shkak të arsyeshëm për mosparaqitjen, nuk e pengon gjykatën e apelit që të vijojë me shqyrtimin e ankimit ndaj vendimit që ka disponuar mbi verifikimin e nevojave të sigurimit dhe kërkesën për zëvendësim, apo revokim të masës së sigurimit.

IV. Në lidhje me zgjidhjen e çështjes konkrete

56. Për zgjidhjen e çështjes konkrete, Kolegji bazohet në qëndrimin njëses të konkluduar më lart se pjesëmarrja e prokurorit në gjykimin e verifikimit të nevojave të sigurimit, sipas nenit 246, pika 6, të KPP-së, gjatë shqyrtimit në seancë gjyqësore në shkallën e parë është e detyrueshme dhe mungesa e prokurorit gjatë shqyrtimit të ankimit në apel, kur është njoftuar dhe nuk ka paraqitur ndonjë shkak të arsyeshëm për mosparaqitjen, nuk e pengon gjykatën e apelit që të vijojë me shqyrtimin e ankimit ndaj vendimit që ka disponuar mbi verifikimin e nevojave të sigurimit, dhe kërkesën për zëvendësim apo revokim të masës së sigurimit.

57. Referuar shkaqeve të parashtruara në rekurs, siç doli nga shqyrtimi në seancë gjyqësore e në procedurën e shqyrtimit njëses, pavarësisht se seanca në apel është zhvilluar pa pjesëmarrjen e prokurorit, vendimi i Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (objekt rekursi), bazuar në nenin 128/a, pika 1, shkronja “b”, të KPP-së, nuk sanksionohet me pavlefshmëri absolute. Në rrethanat e rastit konkret, Prokuroria e Posaçme mbi bazën e vendimit të gjykatës për shqyrtimin në seancë gjyqësore të kërkesës, ka paraqitur informacionin periodik me shkrim mbi hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit, dhe ka marrë pjesë gjatë shqyrtimit në Gjykatën e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar. Gjatë shqyrtimit të ankimit në Gjykatën e Posaçme të Apelit, prokurori është njoftuar rregullisht për seancën gjyqësore të shqyrtimit të ankimit në apel, por pjesëmarrja në seancë nuk ka qenë e mundur për shkak të një procesi tjetër në të njëjtin orar, duke e njoftuar gjykatën për këtë pamundësi. Në këto kushte, nuk jemi para rastit kur prokuroria nuk ka paraqitur ndonjë shkak të arsyeshëm për mosparaqitjen e saj në seancën e shqyrtimit të ankimit në apel. Prokuroria e Posaçme, nga ana e saj, nuk ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit

të Posaçëm, që është dhënë pas shqyrtimit të ankimimit pa pjesëmarrjen e prokurorit, duke mos ngritur mungesën e verifikimit nga ana e Gjykatës së Apelit të Posaçëm të shkakut të mungesës së prokurorit. Rekurs ka paraqitur vetëm mbrojtja e personit në hetim, duke kontestuar zhvillimin e gjyqimit në apel, pa prokuror, si njërin shkak rekursi dhe vlerësimin e nevojave të sigurimit e nevojën për vijimësinë e masës së sigurimit të bëra nga të dyja gjykatat.

58. Nga ana tjetër, rekursuesi nuk argumenton se prania e prokurorit ka qenë e domosdoshme në këtë proces, pasi pretendimet në thelb mbështeten te mungesa e arsytimit nga ana e gjykatave dhe jo në mungesë të paraqitjes së informacionit me shkrim, apo akteve të fashikullit nga ana e prokurorit. Informacioni sipas paragrafit 6 të nenit 246 të KPP-së është marrë gjatë shqyrtimit të kërkesës në shkallë të parë.

59. Ndërkohë, vlerësimi i nevojave të sigurimit është i arsytuar nga të dyja gjykatat dhe pretendimet e parashtruara në recurs janë të njëjtat shkaqe të parashtruar në ankim, të cilat kanë marrë përgjigje të argumentuar në vendimmarrjen objekt rekursi. Nga arsytimet e gjykatave del se prokurori ka vepruar me diligjencë të posaçme, duke reflektuar veprimtarinë si në aspektin numerik të provave të mbledhura ashtu dhe në cilësinë e tyre. Në kushtet kur nevojat e sigurimit ndaj të hetuarit Xhuljo Krasniqi mbeten të qëndrueshme dhe po ashtu nga organi i prokurorisë është treguar kujdesi i duhur që hetimet të zhvillohen me efektivitet dhe në kohën e arsyeshme, masa e arrestit ndaj tij, në të kundërt nga sa pretendohet, vijon të jetë e justifikuar ligjërish dhe nuk cenon të drejtën e tij për liri, sepse motivohet nga një interes i lartë publik real që justifikon vazhdimin e zbatimit të saj.

60. Për sa më lart, duke qenë se pretendimet e ngritura nga mbrojtja e personit nën hetim rezultuan të pabazuara, bazuar në nenin 441, pika 1, shkronja “e”, të KPP-së, Kolegji vlerëson se vendimmarrja objekt rekursi duhet të lihet në fuqi.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, mbështetur në nenet 441, pika 1, shkronja “e”, dhe 438 të Kodit të Procedurës Penale;

VENDOSI:

1. Lënien në fuqi të vendimit nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.

2. Ky vendim është njësuës dhe dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.

Tiranë, më 27.3.2025.

Kryesues: Ilir Panda

Anëtarë: Sokol Binaj, Albana Boksi, Sandër Simoni

Anëtarë kundër: Medi Bici

MENDIM PAKICE

Unë gjyqtari në pakicë, **Medi Bici**, jam kundër vendimit njësuës nr. 82, datë 27.3.2025 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, që i përket kërkesës Xhuljo Krasniqi, me objekt: Verifikimin e nevojave aktuale të sigurimit dhe zëvendësimin e masës së sigurimit personal “arrest në burg”, me një masë më të butë sigurimi, bazuar në nenin 246/2 të Kodit të Procedurës Penale (KPP), prandaj në zbatim të nenit 112/6 të KPP-së, përpiloj me shkrim mendimin tim kundër, për t’ia bashkëngjitur vendimit nr. 82, datë 27.3.2025, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

Nga shqyrtimi gjyqësor i çështjes, rezulton se:

1. Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (Prokuroria e Posaçme) ka regjistruar procedimin penal nr. 188, të vitit 2023, në kuadër të të cilit po hetohet lidhur me kalimin e disa shtetasve të Bangladeshit nga Republika e Shqipërisë drejt kufijve të vendeve të Bashkimit Evropian nga një grup i strukturuar kriminal, i përbërë nga disa persona, veprimet e të cilëve nisnin me aplikimet për t’i pajisur shtetasit e huaj në Republikën e Shqipërisë me leje unike dhe vizë “D” për punësim, me pritjen, strehimin e përkohshëm dhe transportimin e tyre deri në pikat kufitare nga ku ata kalonin ilegalisht për të mbërritur në destinacionin final.

2. Në këtë procedim, i hetuari Xhuljo Krasniqi dyshohet se në koordinim me bashkëpunëtorët e tjerë ka kryer veprimet e pritjes së shtetasve të huaj, duke plotësuar dokumentacionin për “punësimin” e tyre në aktivitetin e tij si person fizik. Në kuadër të këtij procedimi penal, me vendimin nr. 37, datë 10.4.2024, të Gjykatës së Posaçme për Korrupsionin

dhe Krimin e Organizuar ndaj kërkuesit është caktuar masa e sigurimit personal “arrest në burg”, si person i dyshuar për kryerjen e veprave penale “Ndihma për kalimin e paligjshëm të kufijve”, e kryer në bashkëpunim, në formën e grupit të strukturuar kriminal, “Grupi i strukturuar kriminal”, “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”, të parashikuara nga nenet 298/2, 28/4, 333/a dhe 334/1 të Kodit Penal. Vendimi i masës së sigurimit personal “arrest në burg” është miratuar edhe nga Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.

3. Më pas, kërkuesi Xhuljo Krasniqi ka paraqitur kërkesë në gjykatën e shkallës së parë për verifikimin e nevojave të sigurimit dhe zëvendësimin e masës së sigurimit personal nga “arrest në burg” në një masë sigurimi më të lehtë. Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (gjyqtari i hetimit paraprak) ka vendosur shqyrtimin në seancë gjyqësore të informacionit me shkrim të Prokurorisë së Posaçme, në lidhje me gjendjen e procedimit penal nr. 188, të vitit 2023, hetimet e kryera pas momentit të caktimit të masës së sigurimit personal “arrest në burg” dhe nevoja për ta mbajtur ose jo masën e sigurimit personal të “arrestit në burg”. Në gjykatën e shkallës së parë seanca është zhvilluar në prani të kërkuesit, mbrojtësit të tij dhe prokurorit të Prokurorisë së Posaçme. Në këtë seancë Prokuroria e Posaçme ka paraqitur informacionin me shkrim, të shoqëruar edhe me kopje të akteve të fashikullit hetimor, ndërsa në Gjykatën e Posaçme të Apelit seanca është zhvilluar pa praninë e prokurorit.

4. Në përfundim të shqyrtimit gjyqësor të çështjes, Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar me vendimin nr. 574, datë 17.10.2024, ka vendosur:

“Rrëzimin e kërkesës së kërkuesit Xhuljo Krasniqi për zëvendësimin e masës së sigurimit “arrest në burg”, të caktuar me vendimin nr. 37, datë 10.4.2024, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, me masën sigurimit “garanci pasurore”, apo “arrest në shtëpi”, sipas neneve 236 dhe 237 të KPP-së, si të pabazuar në ligj dhe në prova”.

5. Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar me vendimin nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024, ka vendosur: “... Miratimin e vendimit nr. 574, datë 17.10.2024 të

Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.” Ndërsa Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 82, datë 27.3.2025, ka vendosur: “Lënien në fuqi të vendimit nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar. Ky vendim është njëses dhe dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.”

6. Në ndryshim nga qëndrimi i shumicës, pakica është e mendimit se pjesëmarrja e prokurorit në gjykatën e shkallës së parë dhe në gjykatën e apelit është e detyrueshme, prandaj Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duhet të pranonte rekursin e prokurorit dhe të vendoste prishjen e vendimit nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe ta dërgonte çështjen për rishqyrtim në po atë gjykatë, me tjetër trup gjykues në mënyrë që gjykimi të zhvillohej me pjesëmarrjen e detyrueshme të prokurorit.

7. Gjykata e apelit, ashtu si dhe gjykata e shkallës së parë është një gjykatë fakti. Kontrolli që u bën ajo vendimeve të gjykatës së shkallës së parë, që vijnë me ankim përpara saj, e bëjnë atë një gjykatë ligji. Por në gjykatën e apelit, mund të lindë nevoja e debatimit të çështjes dhe provave, ose të përsëritet pjesërisht ose tërësisht shqyrtimi gjyqësor i çështjes, gjë e cila e bën gjykatën e apelit një gjykatë fakti. Në rastin në shqyrtim pjesëmarrës në gjykimin në apel ka qenë vetëm përfaqësuesi ligjor i kërkuesit Xhuljo Krasniqi dhe kjo gjykatë është mjaftuar me njofumin e prokurorit, në një kohë që ajo ka qenë e detyruar të shtynte seancën gjyqësore dhe të siguronte pjesëmarrjen e detyrueshme të prokurorit në gjykimin e çështjes në apel.

8. Në nenin 6 të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ) sanksionohen parimet e përgjithshme për të drejtën e një procesi të rregullt ligjor për personat që iu kufizohet liria, ndërsa garancitë parashikohen në nenin 5 të kësaj Konvente. Në këtë dispozitë ligjore është parashikuar, se: “*kufizimi i lirisë legjitimohet vetëm në rrethë përjashtimore dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj...*” Një nga rastet është parashikuar në pikën 1, shkronja “c”: “*...kur ka arsye të besueshme për të dyshuar se ai ka kryer një veprë penale, ose kur ka motive të arsyeshme për të besuar se është e nevojshme që të pengohet të kryej një veprë penale ose të largohet pas kryerjes së saj.*” Gjithashtu, KEDNJ-ja parashikon disa garanci të tjera në rastin e kufizimit të lirisë së

personit, duke u kontrolluar kjo situatë nga një gjykatë e pavarur, e ngritur me ligj dhe brenda afateve sa më të shkurtra. Në interpretim të këtyre dispozitave, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) është shprehur, se: *Qëllimi kryesor i tyre është të parandalojnë privimin arbitrar ose të pajustifikuar të lirisë*” (Castravet kundër Moldavisë, 2007).” Kontrolli gjyqësor që ka të bëjë me veprimet e organit të akuzës që cenon të drejtën e lirisë personale dhe përbën një element thelbësor të garancisë së parashikuar në pikën 3 të nenit 5 të KEDNJ-së. Lidhur me legjitimitetin e masës së sigurimit të caktuar më parë, veçanërisht asaj të “arrestit në burg”, normat e lartpërmendura sanksionojnë edhe detyrimin, që: *“gjykimi të caktohet, zhvillohet e përfundojë në një kohë të shpejtë e të arsyeshme, duke verifikuar nëse kërkuesi (i arrestuari) është duke u mbajtur në gjendje arresti për një kohë të gjatë, jo të arsyeshme, aq më shumë nëse autoritetet nuk veprojnë në lidhje me hetimin me përgjegjshmërinë e duhur (Assenov dhe të tjerë v. Bullgarisë, 1998).*

9. Në nenin 246/6 të KPP-së është parashikuar, se: *“Çdo dy muaj nga zbatimi i vendimit të arrestit, prokurori informon me shkrim gjykatën që ka caktuar masën mbi hetimet e kryera dhe nevojat e sigurimit. Informacioni përmban të dhëna për gjendjen e procedimit, pyetjen e të pandehurit dhe personave të tjerë, përshkrimin e të dhënave të marra dhe shogërohet me kopje të akteve të fashikullit. Kur prokurori nuk informon në afatin e përcaktuar, gjykata verifikon nevojat e sigurimit me kërkesë të të pandehurit ose kryesisht. Gjykata, pasi dëgjon palët, vendos vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit. Zbatohen rregullat e parashikuara në nenet 248 dhe 249 të këtij Kodi”.* Ligjvënësi me anë të pikës 6 të nenit 246 të KPP-së ka parashikuar, se për shkak të ndryshimit të rrethanave të çështjes, gjykata është e detyruar që ta rishikojë në mënyrë periodike situatën që ndodhet çështja dhe nëse zbutet nevoja e sigurimit gjykata mund të shfuqizojë vendimin me të cilin ka caktuar masën e sigurimit të “arrestit në burg”, duke e zëvendësuar atë me një masë sigurimi më të lehtë.

10. KPP-ja, me ndryshimet që ka pësuar në vitin 2017, ka parashikuar në mënyrë të shprehur parimin e dëgjimit të palëve nga gjykata nëpërmjet zhvillimit të seancës gjyqësore, pra, përpara se gjykata të marrë një vendim në lidhje me këtë çështje. Ky detyrim, para ndryshimeve të bëra në KPP, rregullohej me anë të vendimit unifikues nr. 1, datë 8.1.2009, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, ku ndër të tjera thuhet, se: *“edhe në rastin e parashikuar nga pika*

6 e nenit 246 të KPP-së, sikurse në rastet e tjera kur paraqitet kërkesë nga vetë i arrestuari, në interpretim e zbatim të drejtë të pikës 2 të nenit 28 të Kushtetutës dhe të pikës 4 të nenit 5 të Konventës, gjykata e shqyrton çështjen në seancë gjyqësore dhe duhet të vendosë me shpejtësi, për vijimin, revokimin, ose zëvendësimin e masës së sigurimit.” Në këtë lloj gjykimi, gjykata shqyrton dhe vlerëson informacionin për të arrestuarin, të lidhur jo vetëm me gjendjen e procedimit në tërësi, edhe në këndvështrim të respektimit të procesit të rregullt ligjor për sa i përket ushtrimit ose jo nga ana e prokurorit të ndjekjes penale në mënyrën e duhur dhe nëse veprimet e kryera nga prokurori e justifikojnë kohëzgjatjen dhe vazhdimin e zbatimit të masës së sigurimit të “arrestit në burg”. Parashikimi në nenin 246/6 të KPP-së i zbatimit në këto gjykime i rregullave të përcaktuara në nenet 248 dhe 249 të këtij Kodi ka shtuar garancitë për personin e arrestuar për një proces të rregullt ligjor, që lidhet me të drejtën për t’u njohur me aktet, me të drejtën për t’u dëgjuar dhe në veçanti me gjykimin brenda një afatit të arsyeshëm, si dhe me të drejtën e ankimit.

11. Në të tilla raste, gjykata kompetente duhet të shqyrtojë me shpejtësi çështjen në seancë gjyqësore, duke dëgjuar prokurorin dhe pretendimet përkatëse të personit ndaj të cilit është caktuar masa e sigurimit personal ose mbrojtësin e tij. Në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, mbështetur në parimet e normat kushtetuese dhe ndërkombëtare të detyrueshme që cituam më sipër, si dhe kriteret ligjore të parashikuara në KPP, gjykata duhet të vendosë nëse kufizimi i lirisë për të arrestuarin është ose jo e justifikuar ligjërisht. Në nenin 248 të KPP-së, parashikohen rregullat që lidhen pjesëmarrjen e palëve në gjykim (në këtë seancë gjyqësore marrin pjesë në mënyrë të detyrueshme prokurori dhe mbrojtësi i personit që i është kufizuar liria); rregullat që lidhen me të drejtën për të paraqitur prova dhe të drejtën e mbrojtjes për t’u njohur me aktet e paraqitura dhe debatin gjyqësor që zhvillohet mbi këto prova që paraqiten; si dhe me nevojën e verifikimit të kushteve dhe kriterëve dhe me vlerësimin e tyre nga ana e gjykatës. Në nenin 246/6 të KPP-së është parashikuar detyrimi i gjykatës për dëgjimin e palëve (që do të thotë se edhe ky rast kërkon zhvillimin e një debati dhe zbatimin e rregullave të kontradiktoritetit), para se gjykata të vendosë mbi vazhdimin, zëvendësimin ose revokimin e masës së sigurimit personal.

12. Respektimi i garancive në lidhje me parimin e dëgjimit të palëve lidhet jo vetëm me të drejtën e pjesëmarrjes së mbrojtësit dhe të drejtën për t'u njohur me aktet, por edhe me të drejtën e një procesi të rregullt ligjor, garanci që parashikohen në nenin 28/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenet 5/4 dhe 6 të KEDNJ-së. Gjithashtu, ky parim lidhet ngushtë edhe me të drejtën e prokurorit për të ushtruar ndjekjen penale dhe për të marrë pjesë në procedimin penal. Ndjekja penale nënkupton kryerjen e të gjitha veprimeve procedurale të parashikuara nga ligji, me qëllim vërtetimin e akuzës së ngritur nga prokurori. Procedimi i personit të akuzuar për kryerjen e një veprë penale nga organi i ngarkuar me këtë funksion përfshin hetimin e plotë nga organi i akuzës, mbi bazën e të cilit gjykata do të vendosë fajësinë ose pafajësinë e të dyshuarit për kryerjen e veprës penale. Elemente të këtij procesi janë: caktimi i masave të sigurimit, njoftimi i akuzës dhe pyetja e të pandehurit, këqyrja dhe kontrolli i personit ose i banesës, sekuestrime, marrja në pyetje e dëshmitarëve dhe mbledhja e provave të tjera.

13. Edhe për sa i përket ligjshmërisë së caktimit dhe vijimit të zbatimit të masës së sigurimit personal dhe në veçanti arrestit në burg, kujdesi dhe përpjekjet e duhura nga ana e prokurorit në ushtrimin e ndjekjes penale në një çështje konkrete, është një element dhe aspekt thelbësor i vlerësimit të ekzistencës ose jo të procesit të rregullt ligjor. Sipas nenit 279 të KPP-së, prokurori ka të drejtën që të dhëna të caktuara t'i parashtrijë në informacion dhe gjykim në mënyrën e përshtatshme që nuk dëmton hetimin, duke i njoftuar gjykatës nevojën e ruajtjes së sekretit për këto veprime hetimore të caktuara. GJEDNJ-ja është shprehur, se: *“i arrestuari duhet të njihet me qëndrimin e prokurorisë dhe të ketë mundësi reale për t'u shprehur mbi to ...Të dhënat që janë thelbësore për të vlerësuar ligjshmërinë duhet t'i bëhen të njohura në çfarëdo forme të përshtatshme të arrestuarit dhe mbrojtësit të tij... Ndërkohë që mund të jetë e nevojshme për të mbajtur sekretin mbi disa të dhëna e prova në fazën e hetimit paraprak për të parandaluar që të dyshuarit të dëmtojnë dhënie të drejtësisë (Garcia Alva kundër Gjermanisë, 2001).*

14. Përderisa ligjvënësi ka parashikuar detyrimin e gjykatës për të vendosur pasi të dëgjojë palët, e bën pjesëmarrjen e prokurorit në gjyq të detyrueshme. Gjykata detyrohet të dëgjojë prokurorin jo vetëm mbi mënyrën se si ai e ka ushtruar ndjekjen penale, në drejtim të përgjegjshmërisë që ai ka treguar në kohëzgjatjen e hetimit, të veprimeve hetimore të

kryera, të saktësisë të tyre, të marrë parasysh edhe kompleksitetin dhe karakteristikat e veçanta të çështjes dhe në verifikim të pretendimeve të individit, por edhe në drejtim të qëndrimit të tij mbi rrethanat që lidhen me ekzistencën ose jo të interesit publik real, që justifikon vazhdimin e zbatimit të kësaj mase sigurimi.

15. Në nenin 128/a të KPP-së parashikohen rastet e pavlefshmërisë absolute, ku thuhet se: *“...Aktet procedurale janë absolutisht të pavlefshme kur nuk respektohen dispozitat që lidhen me: a) kushtet për të qenë gjyqtar në çështjen konkrete dhe numrin e gjyqtarëve, që janë të domosdoshëm për formimin e trupave gjyqës, sipas parashikimeve të këtij Kodi; b) të drejtën e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale dhe pjesëmarrjen e tij në procedim...”* Në pikën “b” të këtij neni është parashikuar se prokurori ka të drejtë të ushtrojë ndjekjen penale si organi i vetëm i ngarkuar nga ligji dhe, gjithashtu, ai ka të drejtë të marrë pjesë në procedimin penal dhe këto dy të drejta nuk mund t'ia kufizojë askush, qoftë edhe gjykata, prandaj Gjykata e Apelit të Posaçëm nuk mund të mjaftohej vetëm me njoftimin e prokurorit, por ajo duhet të siguronte pjesëmarrjen e tij në këtë proces penal.

16. Në nenet 11 deri 68 të KPP-së janë parashikuar subjektet që marrin pjesë në një proces penal, që janë: Gjykatat e krijuara me ligj, prokurori (neni 24 i KPP-së), policia gjyqësore, i pandehuri, mbrojtësi, viktimë, viktimë akuzuese, paditësi dhe i padituri civil. Për të zhvilluar një proces të rregullt ligjor, në përputhje me parashikimet e nenit 42/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenit 6 të KEDNJ-së është e detyrueshme pjesëmarrja e 3 subjekteve procedurale, të cilat janë: *“...gjykata e krijuar dhe formuar vetëm në bazë të ligjit, prokurori dhe mbrojtësi i të pandehurit, kur kjo është e detyrueshme ose kur i pandehuri është në mungesë.”* Pra, ligji procedural shqiptar nuk njeh asnjë rast që gjykimi mund të zhvillohet pa praninë e prokurorit, kur ndaj një personi ka filluar një procedim penal dhe deri ditën që ndaj tij mund të vendoset pushimi i çështjes penale, ose kur i dënuari përfundon dënimin dhe lirohet nga burgu, ndryshe shkelet parimi i barazisë së armëve.

17. Pakica vë në dukje, se i vetmi rast kur ligji ynë procedural penal njeh gjykimin e një çështje penale, pa praninë e prokurorit në gjykatën e apelit, është rasti i nenit 427/a i KPP-së, i cili rregullon gjykimin në dhomë këshillimi, ku parashikohet, se: *“1. Në rastet kur ky Kod parashikon gjykimin në apel në dhomë*

këshillimi, gjykimi bëhet mbi bazë aktesh dhe/ose dokumentesh". Në këtë rast, ligjvënësi ka shprehur vullnetin e tij që asnjëra prej palëve të mos dëgjohej nga gjykata e apelit, përpara se ajo të marrë vendimin, i cili bazohet vetëm në aktet që ndodhen në dosje.

18. Për të gjitha këto që u thanë më sipër, pakica është e mendimit, se Kolegji Penal e ka njësuar praktikën gjyqësore dhe e ka zgjidhur çështjen në shqyrtim, jo në përputhje me ligjin procedural penal, pasi ai duhet të prishte vendimin nr. 235 (87-2024-345), datë 25.11.2024, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe ta dërgonte çështjen për rishqyrtim po pranë kësaj gjykate, e cila duhet të zhvillonte gjykimin në prani të prokurorit.

19. Për këto shkaqe, vota ime është kundër vendimit nr. 82, datë 27.3.2025, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

Tiranë, më datë 27.3.2025.

Gjyqtar: Medi Bici

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2025

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 256 lekë

